

Vörösvári Újság

Werschwarer Zeitung

XV. évf. 9. szám

2009. SZEPTEMBER

Ara: 200 Ft

**„Kis ugrás egy bringásnak, nagy ugrás a városnak”
— sorrendben hatodikként átadták a Görgey utcai játszóteret és sportpályát**

Fotóalbumunk a 2., tudósításunk a 9. oldalon

(Fotó: Fogarasy Attila)

A TARTALOMBÓL:

Közmeghallgatás: az elmúlt év gazdálkodása és fejlesztései, Fő utca program, csapadékvíz-elvezetési problémák, parkolási-közlekedési gondok (4-5. oldal)

Szeptemberi iskolai-óvodai körkép (10-11. oldal)

„Kriaz kaut! Grüß Gott!” — vörösvári nyelvjáráskönyv (12. oldal)

Dr. Kemény Cecília és Sax Józsi bácsira emlékezünk (14. oldal)

Tudományos szenzáció: „magyarok” Kazahsztánban (18-19. oldal)

A kerítésen belül: a Görgey utcai játszótér

Panoráma a játszótérrel

Mászókára fel...

...csúszdáról le.

Hinta...

...palinta

A triál-pálya

Ugratás gördeszkával

Felvételeink szeptember 7-én a Görgey utcai játszótér, sportpálya és park átadásán készültek (Fotók: F. A.)

Megőrzi e világot, korokon át,
nyelvünk szavai, hű sorkatonák –
írja Magyar Lajos erdélyi költő
Sütő Andrásnak ajánlott, „Szavak” című ver-
sében. Újabb időkben engem is behívott ez az
anyanyelvi sereg, magyarságunk őrizője, nyelv-
vi génjeink hordozója: magyart tanítok a
város kisebbik általános iskolájában.

Furcsa volt ott állni ismét szeptember 1-
jén az évnyitó ünnepségen a „kisemberek”
sűreijében megszeppenések, csibészségek,
okos tekintetek és kirobbanó energiák között.
Még, mint újságíró csattogtattam a fény-
képezőgépet, de már tanárként a másna-
pi debütálásra gondoltam az ötödik osztá-
lyokban. Igen, debütálásra, hiszen
húsz éve is megvan tán, hogy tanítottam
ötödikben. Talán izgultam is: vajon
érezem-e még a gyermeki lélek rezdülése-
it, megtalálom-e velük a hangot?

Azóta túl vagyunk gyönyörű-szomorú
és pajkos-vidám népdalokon, Weöres
Sándor versein, József Attila Medvetán-
cán, az ősmagyarság üzenetét hozó
Fe-hérlófián, a finom bájú Tündérszép
Ilonán és Árgyeluson, Ezopusz okos fa-
buláin. A szavak, anyanyelvünk katonái
menetelnek át az osztálytermen, lábuk dobo-
gása visszhangozza az énekelt versek ritmusát.

Ízlelgetjük nyelvünk ízeit, szeretgetjük
szépségeit, kacagjuk furcsaságait, csodáljuk
harmóniáját. Magyarnak lenni jó! Már ezért a
különös nyelvért is érdemes, ami Európában
szigetként árválkodik a szláv, újlatin és angol-
szász nyelvek tengerében. Se távol, se közel
rokonunk. Csak messze fönt északon penget-
nek hasonló hűrokat. Igaz, ott a cibalmot
kantelének hívják, s ha szólának is a tejfőlös
hajú finn rokonokhoz, nem értenék szavunk.
Vagy tán nem is akarnák, sértődötten, hogy
újabb időkben inkább a sumérokkal, türkök-
kel, törökökkel komázunk...

Jó érzés: ezek a gyerekek még tudják, hogy
kimeríthetetlen játék a nyelv. Kifordítjuk,
befordítjuk a szavakat, mint juhász a szűrét.
Néha még halandzsázunk is: „A hetes hoz-
zon vaviszivilovigót!” – sürgetem, de csak fel-
szabadult kacagás rá a válasz.

Sokszorta pedig sorbaállítjuk a hű katoná-
kat, s megolvassuk őket. „Ne affektálj, Ka-
tus!” – mondom az egyik kis olvasónak fed-
dően – „Nem kell minden szóra hangsúlyt
lapátolni!” „Te következel, de szép neved is
van, Firtosvári Noémi! – így a másiknak.

Mindennap igyekszünk tanulni egy-egy új
szót: ki ékes, ki furcsa, ki előkelő, olyik meg ne-
vetséges: szüremlett, elbódorgott, gúzs, fanyűvő,
griffmadár. „Hétszűnyű Kapanyányi-monyók”
– ugrik végül elő egy furcsa manó-ördög-szerzet
a meséből, s kacagnak a sorkatonák, nevetésük
elhallik túl az Óperencián.

Vigyázzuk is ám a szavakat, féltőn, gondo-
san. Minden szavunkra, sorkatonánkra szük-
ségünk van. Ők őrzik magyarságunk, ezer
évünk, hazánk. Szavaink szuronyok, tuskék,
ha bántani akarnak minket; virágszirmok, ha
megölelnek; s könnyecseppek, ha áldott ele-
inkre emlékezünk...

Fogarasy Attila

REMÉNYIK SÁNDOR

Az Ige

Vigyázzatok ma jól, mikor beszéltek,
És áhitattal ejtsétek a szót,
A nyelv ma néktek végső menedéktek,
A nyelv ma tündérvár és katakombá,
Vigyázzatok ma jól, mikor beszéltek!

E drága nyelvet porrá ne törjétek,
Ne nyúljon hozzá avatatlanul
Senki: ne szaggassátok szirmait
A rózsafának, mely hóban virul.
Úgy beszéljen ki-ki magyarul,
Mintha imádkozna,
Mintha aranyat, tömjént, myrrhát hozna!

És aki költő, az legyen király,
És pap és próféta és soha más.
Nem illik daróc főpapi talárhoz,
S királyi nyelvhez koldus-dadogás.

Vigyázzatok ma jól, mikor beszéltek,
Vigyázzatok: a nyelv ma szent kehely,
Ki borát issza: Élet borát issza,
Előre néz s csak néha-néha vissza –
S a kelyhet többé nem engedi el!

HÍREK RÖVIDEN

Új plébánosunk

Szeptember 1-jétől új plébánosa van az
egyházközségnek Balla Sándor személyében.
Sándor atyát jól ismerik Vörösváron, hiszen
korábban már teljesített papi szolgálatot itt.

Balla Sándort korábbi szolgálati helyén,
augusztus 20-án Pilisszentivánért emlék-
éremmel tüntették ki. Érdemeit méltatta
Gulyás Dénes országgyűlési képviselő is.

Fő utca program: októberben min- den eldől

A szeptember 17-i közmeghallgatáson
Gromon István polgármester és Gyimóthy
Ákos főépítész tájékoztatta a megjelent pol-
gárokat arról, hogy a Fő utca program máso-
dik fordulójára beadott pályázatunk sorsáról
várhatóan októberben döntenek az illetéke-
sek. Kedvező döntés esetén 600 millió forint
támogatásban részesül a város, amely összeg-
ből a Fő utca rendezése (járdák, parkolók,
vízelvezetés) mellett felújítják a Városházát, a

Városi Könyvtárat és egy házasságkötő ter-
met, illetve ügyfélszolgálati irodát építenek a
Cipőbolt telkén. Ha minden jól megy, 2011
elejére fejeződhetnek be a munkálatok.

Elkészültek a parkok is

Várhatóan lapunk megjelenésekor kerül
átadásra a Kápolna utcai és a Petőfi Sándor
utcai park.

Felvételünkön az utolsó simításokat végzik
a Petőfi utcában létesített pihenőparkban,
amelynek közepén egy, az egykori Lahm-
krumot idéző dísztavat is kialakítottak.

Meghívó

Tisztelettel meghívom
Önt és családját az

1956-os forradalom és szabadságharc

emlékére tartandó városi rendezvényre
2009. október 23-án a Zeneiskola
koncerttermébe.

16 óra, koncertterem: ünnepi műsor,
„Pilisvörösvárért” emlékérmek átadása
17 óra, aula: fogadás
17.30: fáklyás felvonulás a Hősök terére
18 óra, Hősök tere: ünnepélyes meg-
emlékezés és koszorúzás.

Gromon István
polgármester

Közmeghallgatás

– Beszámoló az Önkormányzat egyéves munkájáról
– A Fő utca program ismertetése
– Kérdések és válaszok órája

Szeptember 17-én a Zeneiskola színháztermében közmeghallgatást tartott Pilisvörösvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete, amelynek keretében Gromon István polgármester beszámolt a megjelent polgároknak az Önkormányzat egyéves munkájáról. Gyimóthy Ákos főépítész ismertette a végleges Fő utca programot, a tervezőcégek munkatársai pedig a program keretében megvalósuló létesítmények terveit. A rendezvény harmadik órájában a lakosság írásban és szóban feltett kérdéseire válaszolt Gromon István polgármester, illetve a jelen lévő szakemberek.

Az este hat órára meghirdetett közmeghallgatásra 150-200 vörösvári polgár volt kíváncsi. Közel teljes létszámban (tizenöten) voltak jelen az önkormányzati képviselők (a közmeghallgatás formailag képviselő-testületi ülés is egyben), továbbá ott voltak a Polgármesteri Hivatal osztályvezetői, valamint az önkormányzati intézmények vezetőinek többsége, és egyesületeinek vezetői közül is többen.

BESZÁMOLÓ

Az Önkormányzat gazdálkodásával, pénzügyi helyzetével kapcsolatban Gromon István polgármester elmondta: az elmúlt évben tovább csökkent a normatív állami támogatás mértéke, amit messze nem ellensúlyozott a kiegészítő támogatások összegének valamelyes emelkedése.

Jelentős bevételi forrást jelent a városnak a

fejlesztési pályázatokon elnyert összeg. A polgármester úr örömmel jelentette ki, hogy ez csak az elmúlt egy évben több mint 765 millió forintot tesz ki. Ennek az összegnek a legnagyobb tétele az a 600 millió forintos állami támogatás, amit a Fő utca program megvalósítására nyert el a város. (Itt van persze még

egy kérdőjel, hiszen a pályázat második fordulójának hirdetése még hátravan, de minden esélyünk megvan a pozitív elbírálásra.)

További jelentős tételt képez az a 90 millió forint, amit a Fő utca – Szabadság utcai lámpás csomópont kiépítésére nyert a város, valamint a szennyvíztelep felújítására és bővítésére az 1. körben elnyert 60 millió forint.

A kiadásokkal kapcsolatban a polgármester úr elmondta, hogy államilag látványosan alulfinanszírozott a művészeti oktatás, ahol

az állami normatíva kétszeresét kell hozzátenni az önkormányzatnak. Az óvodák és az általános iskolák normatív állami támogatását szintén jelentős összeggel kell kiegészíteni. Mindez összesen ebben az évben 262,5 millió Ft önkormányzati kiadást jelent.

Sok pénzbe kerül a város üzemeltetése is (úttisztítás, szemétszállítás, közterületek gondozása, temetőüzemeltetés stb.). Jelentős összegeket meg lehetne itt takarítani, ha a város lakók felelősebben vennék igénybe pl. a szelektív hulladékgyűjtő szigetek, illetve kevesebbet szemetelnének a közterületeken.

Jelentős összegeket fordított az Önkormányzat tervek, tanulmányok készítésére a különböző fejlesztési pályázatokon való sikeres szereplés érdekében: 2008 októberétől 2009 júliusáig összesen közel 36 millió forintot. Ezen összegek természetesen busásan megtérülnek egy-egy nyertes pályázat esetén. (Tervek nélkül pályázni sem lehetne.)

Gromon István polgármester beszámolt a város több éves fejlesztési célú elkötelezettségeiről is. A város összes tőketartozása 1,3 milliárd Ft, ami a kamatterhekkel együtt összesen 2,7 milliárd forint elkötelezettséget (tartozást) jelent. 2014-ig átlag évi 180 millió forintot kell törlesztenie a városnak, 2015-től a törlesztés összege fokozatosan csökken, s az utolsó részlet 2029-ben jár le.

Beszámolója végén a polgármester úr ismertette az elmúlt egy évben megvalósult felújításokat és fejlesztéseket. Akadálymentesítésre, járdaépítésre, tetőfelújításra, útkorrekciókra, csapadékvíz-elvezetésre, közvilágítás-korszerűsítésre, szemétyűjtő edények beszerzésére és egyéb karbantartási munkákra az önkormányzat összesen közel 50 millió forintot áldozott. A földutak murvázása pedig nagyjából 5 millió forintba került.

Intézményei felújítására már az elmúlt évben is közel 42 millió forintot fordított az Önkormányzat, az idei összeg pedig várhatóan el fogja érni a 63 millió forintot.

Az év nagy fejlesztése: a hat játszótér és sportpálya, valamint a két közpark megépítése 133 millió forintba került. A polgármester úr szerint, míg a tavalyi év a járdák és parkok éve volt, az idei a játszótérek és parkok éve. „Úgy érzem, jó döntés volt megépíteni a játszótéereket és a parkokat. 133 millió forint nem kevés pénz, de nagyon jó helyre került.”

A polgármester úr hozzátette, ez különösen annak fényében igaz, hogy az üresen álló kultúrház ennél már eddig sokkal többbe került, a befejezése pedig kétszer annyiba fog kerülni, mint a játszótérek és parkok megépítésének összes költsége...

Az Önkormányzat egyéves munkájáról szóló beszámoló után a polgármester úr röviden szólt a Pilis-Buda-Zsámbék Többcélú Kistérségi Társulás elmúlt egyévi tevékenységéről is.

Megvalósult önkormányzati karbantartási és felújítási jellegű fejlesztések		
Projekt, megnevezés	Dátum	Összeg (Ft)
Semmelweis utca csapadékvíz-elvezetés	2008.10.06.	200.838
Sirály utca, Barackos út közvilágítás korszerűsítése	2008.10.10.	395.598
Kolumbárium (urnatartófal) építése a köztemetőben	2008.11.12.	659.280
Köztemető ravatalozójának tetőfelújítása	2008.12.23.	1.712.544
Szabadság utcai járdaépítés	2009.04.10.	5.236.000
Szent Erzsébet út ivmódosítása	2009.04.02.	528.238
Rákóczi utca és Mozi köz járda felújítása	2009.04.27.	5.288.971
A sporttelepen lévő műfüves pályához lelátó	2009.05.27.	300.000
Városi Napos Oldal Szociális Központ teljeskörű akadálymentesítése	2009.06.09.	24.600.000
További szemétyűjtő edények beszerzése, kihelyezése (13 db)	2009.07.06.	738.120
Báthory utca csapadékvíz-elvezető rácsos átereszt felújítása	2009.08.03.	701.313
Klapka utca ivmódosítás	2009.08.13.	167.513
Sikari Patika önkormányzati tulajdonú épület kéményének felújítása	2009.09.04.	307.725
Szabadság u., Kisfaludy u., Nyár u., Téli u., Görgey u., Klapka u.-i buszmegállók festése, felújítása	2009.09.04.	287.500
Templom Téri Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola, Pilisvörösvár nyugati szárnya födém-, és tetőszerkezetének javítása	2009.09.15	7.784.334
Összesen:		48.907.974

A FŐ UTCA PROGRAM

A közmeghallgatás második részében a Fő utca programot ismertette az érdeklődőkkel Gyimóthy Ákos főépítész. Elmondta, hogy a II. fordulóban beadott pályázatok elbírálása várhatóan október hónapban megtörténik. A munkálatok megkezdése 2010 tavaszára, befejezése 2011 elejére várható.

Ezután a Fő utca program terveit készítő szakemberek kaptak szót. Szászné dr. Várkonyi Adrienn a program kertészeti részéről beszélt, különös tekintettel a Bajcsy-Zsilinszky tér átépítésére. Salamin Ferenc a Városi Könyvtár átalakításáról, az újonnan építendő házasságkötő teremről és ügyfélszolgálati irodáról, valamint a Városháza felújításáról tartott projektoros előadást.

KÉRDÉSEK ÉS VÁLASZOK ÓRÁJA

A közmeghallgatás harmadik részében a polgárok kérdéseket tehettek fel közérdekű témákban.

Elsőként a Fő utca programról kérdeztek a jelenlévők, majd a közlekedés, parkolás problémáit is felvetették az egész város területére vonatkozóan. (Az alábbiakban a feltett közérdekű kérdések közül ragadunk ki néhányat. – a Szerk.)

Orbáné Rozics Éva arról érdeklődött, hogyan fogják megoldani a csapadékvíz-elvezetést a Fő utcán.

Gromon István polgármester válaszában elmondta, hogy zárt csapadékvíz elvezető-csatornában fogják levezetni a vizet a Csobánkai utca felé. A jelenlegi árkokat befedik, a csatorna a csapadékvizet a parkolók vízelnyelőin keresztül gyűjti majd össze.

„Mibe fog kerülni a Fő utcán lakóknak a kábelek földbe süllyesztése?” – érkezett írásban a kérdés.

Gromon István polgármester elmondta, hogy a Fő utca programban eredetileg benne volt a közművezetékek földbe süllyesztése. Mivel az összes pályázati nyertes – így Pilisvörösvár is – az eredetileg igényelt támogatás 55%-át kapta csak meg, csökkenteni kellett a program műszaki tartalmát. A kábelek földbe süllyesztése, a tartóoszlopok kiváltása ezért kimaradt a végleges programból. Tárgyalásba kezdett azonban az ELMŰ, a T-Com és a Fibernet képviselőivel egy előrehozott fejlesztésről annak érdekében, hogy a légkábelek kiváltása mégis megvalósulhasson. A tárgyalások végül sikerre vezettek: a szolgáltatók 50 millió forinttal hozzájárulnak a költségekhez, a képviselő-testület pedig megszavazta a maradék 100 millió forint biztosítását. (A teljes összeg 150 millió forint lesz.) Az ingatlanulajdonosoknak egyáltalán nem kerül pénzükbe majd a légkábelek kiváltása, a bekötés és a helyreállítás minden költségét az önkormányzat fedezi majd.

A polgármester úr egyben arról is tájékoztatta a megjelenteket, hogy a Magyar Közút Kht.-t is megkereste azzal, hogy a Fő utca program keretében ésszerű és jó lenne a 10-es út vörösvári szakaszát is felújítani. Tőlük azonban negatív választ kapott: semmilyen lehetőségük nincs az út felújítására vonatkozóan.

Egy szintén írásban érkezett kérdésre, amely a tilosban parkolást róta fel az autósoknak, a polgármester úr elmondta, hogy a Fő utca program biztosítani fogja a kulturált parkolás feltételeit az autósok számára. Ennek megvalósulása után a szabálytalan parkolást nagyon szigorúan büntetni fogják.

Írásban érkezett a következő kérdés is: „Miért nem segítik már reggelenként a polgárok a Kultúrház előtt lévő zebránál az iskolások átkelését?”

Falics Jánosné képviselő, a Pilisvörösvári Polgárőr Egyesület tagja válaszában elmond-

ta, hogy a polgárőröket folyamatosan inzultálták az autósok, szidalmazták őket, sértő megjegyzéseket tettek rájuk. A legfőbb ok azonban az, hogy a legtöbbjük munkahelyi elfoglaltság miatt nem tud reggelenként szolgálatot ellátni.

Gromon István polgármester megnyugtatta a kérdezőt, hogy a jelzőlámpás csomópont megépülése ezt a problémát meg fogja oldani. Addig is Horváth Ferenc rendőr százados, őrzőparancsnok-helyettes vállalta, hogy amikor csak tudnak, a rendőrök segítenek reggelenként a zebrán való átkelésben.

Kiss Zsolt a szennyvízpályázatról érdeklődött.

Gromon István polgármester válaszában

elmondta, hogy a szennyvíztelep és a szennyvízhálózat bővítésére kiírt pályázat jóval hosszabb lefolyású, mint a Fő utca programé. Kedvező elbírálás esetén a megvalósulás 2013-ra várható.

Toronyi Zoltán a 10-es elkerülő úrról kért információkat.

Gromon István polgármester elmondta, hogy a 10-es elkerülő út állami beruházás keretében valósul meg, ez nem önkormányzati ügy. Információi szerint az ürömi csomópont és a Vörösvárig tartó két sáv megépítése néhány éven belül várható, de a teljes elkerülő út megépítésével kapcsolatban minisztériumi illetékesek mostanában 2016-ot szoktak említeni.

Egy Csokonai utcai lakó arra panaszkodott, hogy az autótulajdonosok rendszeresen a keskeny utcában parkolnak, elfoglalva a közterületet. Télen a hókotró sem tud bemenni az utcába miattuk.

Gromon István polgármester ígéretet tett arra, hogy a közterület-felügyelő figyelmét felhívja a problémára. Az egész városban elterjedt igen rossz szokásnak nevezte, hogy az

autósok ahelyett, hogy az udvarukban parkolnának, akadályozzák a közlekedést a közterületen. A hatósági fellépés mellett szükség van az emberek józan belátására is.

Kilenc óra tájban – miután elfogytak a kérdések – Gromon István polgármester köszönetet mondott a város polgárainak a közmeghallgatáson való részvételért. „A demokráciához demokraták is kellenek, akik érdeklődnek a közügyek iránt, hajlandók részt és feladatot vállalni, időt, energiát áldozni a közért” – jelentette ki zárszavában, majd berekesztette a közmeghallgatást.

Fogarasy Attila

Megvalósult 2009. évi nagy fejlesztések

	Év	Összeg (Ft)
Játszóterek		
Zrínyi utca	2009.07.31	20.560.885
Lőcsei utca	2009.07.31	17.098.330
Rákóczi utca	2009.07.31	16.939.384
Szent Erzsébet utca (sporttelep)	2009.08.24	16.203.284
Kacsató melletti pálya	2009.08.24	6.960.154
Görgey utca (játszóter, triál-pálya, sportpálya, park)	2009.09.04	30.177.762
Parkok		
Erdei kápolna mögötti park	2009.09.26.	9.301.564
Petőfi Sándor utcai park	2009.09.25	15.253.998
Mindösszesen:		bruttó 132.495.360

Tájékoztató a Képviselő-testület határozatairól, rendeleteiről

2009. szeptember 3.

rendes ülés

Az OKSB új külsős tagja

A Képviselő-testület tudomásul vette Bácsatyai István külsős bizottsági tag tartós külföldi tartózkodása miatti lemondását, és az Oktatási-, Kulturális- és Sportbizottság új külsős tagjának dr. Ujházy András, a Klotildligeti Ward Mária Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény igazgatóját, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem tanárát választotta meg.

133/2009. (IX. 03.) Kt. sz. határozat – 13 igen szavazattal.

Vörösvári nyelvjáráskönyv kiadása

A Képviselő-testület maximum 350.000 forint keretösszeg erejéig támogatja Andrusch-Fóti Mária, dr. Müller Márta: „Iwön kauntsn Jo? / Über das ganze Jahr” c. vörösvári nyelvjáráskönyvének 300 példányban történő kiadását.

A Képviselő-testület az általa kiadott 300 példányból 120 példányt egyenlő (60-60) arányban megosztva átad a Német Nemzetiségi Általános Iskola, Pilisvörösvár és a Templom Téri Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános, Pilisvörösvár részére, az iskolákban folyó német nemzetiségi népismeret- és nyelvvoktatás kiegészítése céljából. A fennmaradó 180 példányt Pilisvörösvár Város Önkormányzata 1500 forint/példány áron értékesíti.

135/2009. (IX. 03.) Kt. sz. határozat – 13 igen szavazattal.

Féléves beszámoló elfogadása

A Képviselő-testület az előterjesztésben foglaltak szerint elfogadta az önkormányzat 2009. első félévi gazdálkodásáról szóló beszámolót.

136/2009. (IX. 03.) Kt. sz. határozat – 13 igen szavazattal.

A kerékpáros klub támogatása

Vörösváron lesz a hegyikerékpáros OB

A Képviselő-testület támogatja, hogy a Pilis Cross Country Club az általa szervezett hegyikerékpáros versenyek (Pilis-kupa, Altrix-kupa stb.) helyszínét a 2010. évtől áthelyezze Pilisszántóról Pilisvörösvárra.

A Kt. támogatja, hogy a Pilis Cross Country Club elfogadja a Magyar Mountainbike Szakági Szövetségtől kapott felkérést a 2010. évi Országos Hegyikerékpár Bajnokság megrendezésére. A Kt. a 2010. évi OB megrendezésével összefüggésben a pálya kialakítása és tisztítása kapcsán felmerült költségek-

hez egyszeri 500.000 forint támogatást biztosít. A fedezet forrása a 2010. évi költségvetés.

137/2009. (IX. 03.) Kt. sz. határozat – 13 igen szavazattal.

Bursa Hungarica

A Képviselő-testület úgy döntött, hogy csatlakozik a Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjrendszer 2010. évi fordulójához.

A Kt. a határozat mellékletének megfelelően kiírja a pályázatot a jelenlegi felsőoktatási hallgatók ("A" típusú pályázat), illetve a felsőoktatási tanulmányokat kezdeni kívánók ("B" típusú pályázat) számára. A Kt. az ösztöndíj önkormányzati keretösszegét 2010. évben 500.000 forint összeghatárig biztosítja.

141/2009. (IX. 03.) Kt. sz. határozat – 14 igen szavazattal.

Mozgókönyvtári feladat ellátása

A Képviselő-testület felhatalmazta a Művészetek Háza vezetőjét, hogy a mozgókönyvtári feladat ellátására az előterjesztés melléklete szerinti tartalommal a szolgáltatási szerződést aláírja.

143/2009. (IX. 03.) Kt. sz. határozat – 14 igen szavazattal.

Közműkiváltás fedezete

A Képviselő-testület úgy döntött, hogy a Fő utca program eredeti céljainak megvalósulása érdekében az ELMŰ-vel, a T-COM-mal, és a Fibernet-tel együttműködve a légvezeték földkábeles kiváltását is elkészítteti. Ennek megfelelően:

1.) az ELMŰ a beruházás során saját forrásból lefekteti a Fő utca két oldalán az elektromos gerincvezetéseket, míg az Önkormányzatnak az érintett ingatlanokba történő bekötés és a közvilágítás-kiépítés költségeit kell fedeznie. A tervezés költségeit a felek szintén megosztják, így az ELMŰ a gerincvezetékkel kapcsolatos tervezői költségek viselését szintén magára vállalta. Az elektromos-

légvezeték kiváltás költségeiből a közvilágítás költsége és az ingatlanok bekötési költsége, valamint ezek tervezési díja az, amit az önkormányzat finanszíroz, összesen 69.900.000 forint + áfa költségen.

2.) A T-COM 10.000.000 forint + áfa költséget vállal a távközlési kábelek földbe helyezésének 37.800.000 forint + áfa összköltségéből, így az önkormányzat által biztosítandó saját forrás 27.800.000 forint + áfa.

3.) A Fibernet az általa üzemeltetett hálózat föld alá helyezését teljes mértékben saját erőből biztosítja.

A Képviselő-testület a tervezéshez és kivitelezéshez szükséges, összesen 97.700.000 forint + áfa összegű saját részt fejlesztési cél-hitel igénybevételevel biztosítja.

A Képviselő-testület a fentieknek megfelelő útépítési és közvilágítási tervek elkészíttetéséhez 10.000.000 forint + áfa erejéig fedezetet biztosít megbízási szerződés keretében a Fő utca program bonyolítására létrehozott Pilisvörösvári Városfejlesztő Kft. részére.

A Képviselő-testület felhatalmazta a Polgármestert, hogy a Pilisvörösvári Városfejlesztő Kft.-vel a megbízási szerződést az ajánlatok beérkezése után Pilisvörösvár Város Önkormányzata és a Pilisvörösvári Városfejlesztő Társaság által megkötött együttműködési megállapodás alapján a keretösszegeken belül a tervek elkészíttetésére aláírja.

144/2009. (IX. 03.) Kt. sz. határozat – 12 igen és 1 tartózkodás szavazattal.

Útépítési pályázat

Pilisvörösvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy döntött, hogy

1. Benyújtja pályázatát a KMOP-2009-2.1.1/B Önkormányzati utak fejlesztése c. pályázaton a Harcsa u. (Harcsa u.-Kárázs u. közötti szakasz) (205 fm), a Ponty u. (Mátyás Király u.-Pisztráng u. közötti szakasz) (205 fm), a Báthory u. folytatása (Nagy Imre u.-Szent Erzsébet u. közötti szakasz) (290 fm), és a Madarász Viktor u. (Postakert u.-Nagy Imre u. közötti szakasz) (465 fm) szilárd burkolattal való ellátására,

2. Biztosítja a pályázat benyújtásához szükséges 40.500.000 forint önrészt,

3. A Képviselő-testület felhatalmazza a Polgármestert a pályázattal összefüggő nyilatkozatok és szerződések aláírására.

145/2009. (IX. 03.) Kt. sz. határozat – 13 igen szavazattal.

Kapubehajtók burkolásáról

A Képviselő-testület úgy döntött, hogy az Erdei kápolnánál létesülő parknál a kápolnához közelebb eső két kapubehajtónál a murvás behajtók helyett viacolor burkolatú behajtókat építtet. A két behajtó összesen 160 négyzetméter felületen, 8 cm vastag viacolor vagy kiselemes térkő burkolattal, 10 cm vastag CKT alappal kerül kivitelezésre, valamint a behajtók két oldalán kerti szegély épül.

A Kt. a kivitelezéshez szükséges 2.225.000 forint erejéig fedezetet biztosít vállalkozási szerződés keretében a Pilisvörösvári Városfejlesztő Kft. részére.

A Kt. felhatalmazta a Polgármestert, hogy a Pilisvörösvári Városfejlesztő Kft.-vel a vállalkozási szerződést Pilisvörösvár Város Önkormányzata és a Pilisvörösvári Városfejlesztő Társaság által megkötött általános együttműködési megállapodás alapján a keretösszegeken belül, a kivitelezés elkészíttetésére (útépítés, közterület-fenntartás, -gondozás) aláírja.

(A Képviselő-testület jelen határozat elfogadásával a 114/2009. (VII. 23.) Kt. számú határozatát visszavonja.)

146/2009. (IX. 03.) Kt. sz. határozat – 13 igen szavazattal.

Telekösszevonás

A Képviselő-testület úgy döntött, hogy a Pilisvörösvár 114 és 115 hrsz.-ú ingatlanok vonatkozásában – a Fő utca Program keretében tervezett ügyfélszolgálati iroda és házasságkötő terem megvalósítása érdekében – a telekösszevonást jóváhagyja.

A Képviselő-testület felkérte a Polgármestert, hogy a telekösszevonáshoz szükséges vázrajzot és telekalakítási kérelmet a kijelölt eljáró hatósághoz nyújtsa be.

147/2009. (IX. 03.) Kt. sz. határozat – 13 igen szavazattal.

Okmányiroda telekalakítása

A Képviselő-testület úgy döntött, hogy a Béke u. 26. szám (okmányiroda) 3714 hrsz.-ú ingatlan telekalakítását – a szabályozási tervnek megfelelően az okmányiroda távlati bővítésének érdekében – jóváhagyja. A Kt. felkérte a Polgármestert, hogy a telekalakításhoz szükséges vázrajzot és telekalakítási kérelmet a kijelölt eljáró hatósághoz nyújtsa be.

148/2009. (IX. 03.) Kt. sz. határozat – 14 igen szavazattal.

Szennyvíztisztító telep bővítése

Közbeszerzések eredményhirdetése

A Képviselő-testület úgy döntött, hogy a 1. A Közbeszerzési Értesítőben (KÉ) 15246/2009 számon megjelent, a „Pilisvörösvári csatornahálózat és szennyvíztisztító telep terület-előkészítési, műszaki tervezési és engedélyeztetési feladatai” tárgyában indított közbeszerzési eljárást eredményesnek nyilvánítja, és nyertesének a BDL Környezetvédelmi, Tervező, Szolgáltató és Tanácsadó Kft.-t (1012 Budapest, Attila út 111.) nevezi meg, nettó 35.990.000 forint ajánlati árral.

2. A Képviselő-testület felkérte a Polgármestert, hogy az ajánlattételi felhívásban előírt időben az eredményhirdetési eljárást tartsa meg, a nyertes BDL Környezetvédelmi, Tervező, Szolgáltató és Tanácsadó Kft.-vel (1012 Budapest, Attila út 111.) nettó 35.990.000 forint összegben a tervezési szerződést írja alá.

A fedezet forrását a 98/2009. (VI. 25.) Kt. sz. határozattal megerősített 154/2008. (IX. 29.) Kt. sz. határozat és a nyert pályázati összeg biztosítja.

149/2009. (IX. 03.) Kt. sz. határozat – 14 igen szavazattal.

A Képviselő-testület úgy döntött, hogy 1) a Közbeszerzési Értesítőben (KÉ) 16461/2009. számon megjelent „A Pilisvörösvári csatornahálózat és szennyvíztisztító telep fejlesztése második forduló pályázati dokumentációjának, Részletes Megvalósíthatósági Tanulmányának (RMT) és költség-haszonelemzésének (CBA) elkészítésére és a pályázat benyújtására” tárgyában megindított közbeszerzési eljárást eredménytelennek nyilvánítja.

2) A Kt. felkérte a Polgármestert, hogy előrehozott időpontban, 2009. szeptember 08-án 10.00 órakor az eredményhirdetési eljárást tartsa meg.

3) A Kt. felkérte az Előkészítő és Bíráló Bizottságot, hogy az új eljárás ajánlattételi felhívását – a korábbival megegyező tartalommal, de aktualizált határidőkkel –, továbbá a dokumentációt aktualizálja, az eljárást indítsa el, bonyolítsa le, és a szükséges döntéseket hozza meg. Az eljárást lezáró döntést a Képviselő-testület hozza meg. (98/2009. (VI. 25.) és 132/2009. (VIII. 11.) Kt. sz. határozatának megfelelően)

A fedezet forrását a 98/2009. (VI. 25.) Kt. sz. határozattal megerősített 154/2008. (IX. 29.) Kt. sz. határozat és a nyert pályázati összeg biztosítja.

150/2009. (IX. 03.) Kt. sz. határozat – 14 igen szavazattal.

Büféépület megvásárlásáról

A Képviselő-testület felhatalmazta a Polgármestert, hogy a büféépület tulajdonosától a büfé épületére és a berendezésre kössön adásvételi szerződést maximum 3 millió forintig, azzal a feltétellel, hogy az üzemeltető az adásvétellel egy időben a büfé működési engedélyt visszaadja.

151/2009. (IX. 03.) Kt. sz. határozat – 11 igen, 2 nem és 1 tartózkodás szavazattal.

Ingatlanvételi ajánlatról

A Képviselő-testület úgy döntött, hogy a 4144 hrsz. alatti (Pilisvörösvár, Petőfi S. u. 64. számú) ingatlan vonatkozásában a törvény által biztosított lehetőség ellenére az elővásárlási jogával nem kíván élni, az ingatlant nem kívánja megvásárolni, és a törvény által biztosított keretek között azt nem kívánja hasznosítani.

Önkormányzatunk maga is szenvedő alanya a gazdasági válságnak, az újabb és újabb állami elvonásoknak, így – az ország több ezer más önkormányzatához hasonlóan – az elárvázásra kerülő lakások megvásárlása céljából újabb hitelek felvételét nem tudja vállalni. A nehéz helyzetbe került, lakáshittel rendelkező, törleszteni nem tudó polgárok szociális védelmét csak állami fedezetbiztosítással lehet megoldani.

152/2009. (IX. 03.) Kt. sz. határozat – 13 igen szavazattal.

„Pilisvörösvárért” emlékérmek

A Képviselő-testület Víg Jánosnének és Schreck Róbertnének a pilisvörösvári egyházközségi énekkar keretében, az egyházi ének

terén kifejtett több évtizedes kiemelkedő közös munkájuk elismeréseként megosztott díjként Pilisvörösvárért emlékérmet adományoz.

155/2009. (IX. 03.) Kt. sz. határozat – 11 igen és 1 tartózkodás szavazattal.

A Képviselő-testület Andrusch-Fóti Máriának és dr. Müller Mártának a vörösvári „sváb” (bajor) nyelvjárás megőrzése, leírása és az utódoknak való továbbadása terén kifejtett kiemelkedő közös munkájuk elismeréseként megosztott díjként Pilisvörösvárért emlékérmet adományoz.

156/2009. (IX. 03.) Kt. sz. határozat – 12 igen szavazattal.

Egyéb határozatok:

134/2009. (IX. 03.) Kt. sz. hat. a Német Nemzetiségi Általános Iskola, Pilisvörösvár pedagógiai programjának és helyi tantervének jóváhagyásáról. 138/2009. (IX. 03.) Kt. sz. hat. Pilisvörösvár Város Önkormányzata Polgármesteri Hivatalának Szervezeti és Működési Szabályzata módosításának és egységes szerkezete elfogadásáról. 139/2009. (IX. 03.) Kt. sz. határozata az intézményfenntartó társulás létrehozásáról szóló megállapodás módosításáról. 140/2009. (IX. 03.) Kt. sz. hat. a Magyar Kórházak és Rendelőintézetek Szövetségéhez történő csatlakozásról. 142/2009. (IX. 03.) Kt. sz. hat. a Művészetek Háza, Általános Művelődési Központ, Városi Könyvtár, Cifra György Alapfokú Művészetoktatási Intézmény Alapító okiratának módosításáról, módosító okiratának elfogadásáról. 153/2009. (IX. 03.) sz. Kt. hat. Pest Megye Önkormányzatának Közgyűlése által alapított Lajtha László Díj adományozásáról. 154/2009. (IX. 03.) sz. Kt. hat. Pest Megye Önkormányzatának Közgyűlése által alapított Pest Megye Közbiztonságért Díj adományozásáról.

Rendeletek:

15/2009 (IX. 08.) rendelet az egyes pénzügyi és természetbeni szociális ellátásokról szóló 11/2009. (V. 22.) rendelet módosításáról.

16/2009. (IX. 08.) rendelet a közterületek használatáról szóló 5/2002. (III. 25.) rendelet módosításáról.

A határozatokat kivonatos formában, rövidítve közöltük.

– a Szerk.

Polgármesteri Hivatal

Cím: Pilisvörösvár,
Bajcsy-Zs. tér 1.

Központi
telefonszám: 06-26-330-233

Központi fax: 06-26-530-278,
06-26-330-233/
117-es mellék

Felhívás adófizetésre

Ezúton hívom fel Tisztelt Lakosaink figyelmét, hogy a **2009. II. félévi helyi adó és gépjárműadó befizetés határideje: 2009. szeptember 15. napja.**

A befizetési kötelezettség teljesítéséhez a postai készpénz-átutalási megbízást március hónapban postáztuk. Amennyiben mégsem rendelkezik valamely befizetéshez szükséges csekkel, úgy megkeresésükre a Polgármesteri Hivatal Adócsoportja vagy az Ügyfélszolgálati Iroda munkatársai pótolják a csekkeket.

Befizetéseiket átutalással az alábbi számlaszámokra is megtehetik:

Gépjárműadó:	11742245-15390101-08970000
Építmény utáni idegenforg. adó:	11742245-15390101-03160000
Építményadó: (hátralék)	11742245-15390101-02440000
Vállalkozók kommunális adója:	11742245-15390101-02990000
Iparüzési adó:	11742245-15390101-03540000
Talajterhelési díj:	11742245-15390101-03920000
Késedelmi pótlék:	11742245-15390101-03780000
Bírság:	11742245-15390101-03610000

Határidőben történt befizetéseiket köszönjük, ha a befizetéseiket elmulasztották volna, akkor kérem, hogy azokat mielőbb teljesíteni szíveskedjenek.

Emlékeztetjük Pilisvörösvár Város horgászait, hogy a halastavak második félévi közterület használati díjának befizetési határideje 2009. október 30.

Köszönettel:

Dr. Krupp Zsuzsanna
jegyző

2009. október 1-jétől módosul a Közterület-használati rendelet:

Tilos a közterületi alkoholfogyasztás!

Pilisvörösvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2009. szeptember 3. napján megtartott rendes ülésén elfogadta a 16/2009. (IX. 08.) rendeletét, amely a közterületek használatáról szóló 5/2002. (III. 25.) rendelet módosításáról szól. A rendeletmódosítás 2009. október 1. napjától lép hatályba.

A rendelet 7. § (2) szerint: „*Nem minősül a közterület rendeltetésszerű használatának, ezért tilos szeszes ital árusítása, továbbá a közterületen történő alkoholfogyasztás. A tilalom alól kivételt képeznek a város által szervezett rendezvények: azok időtartama alatt és területén az alkoholfogyasztás és szeszesital-árusítás megengedett.*”

Aki a rendelet 7. § (2) bekezdésében meghatározott tilalmat megszegi, szabálysértést követ el, és harmincezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható. Az elkövetett szabálysértés miatt a rendőrség, a közterület-felügyelő, illetőleg az ÁNTSZ regionális vagy kistérségi intézete erre felhatalmazott ügyintézője helyszíni bírságot szabhat ki.

Felhívom figyelmüket, hogy 2009. október 1-jétől, tehát a rendelet hatálybalépésétől Pilisvörösvár város közterületein tilos az alkoholfogyasztás. A közterületi alkoholfogyasztást a közterület-felügyelő és a rendőrség segítségével ellenőrizni fogjuk.

Dr. Krupp Zsuzsanna
jegyző

Tájékoztatás

a személyazonosító igazolvány kiadásával, cseréjével, pótlásával kapcsolatban

Újszülött:

Törvényes képviselő a születés helye szerint illetékes anyakönyvvezetőnél kérheti az okmány elkészítését.

12 éves kor alatt:

a kérelem előterjesztése nem országos illetékességű, születési anyakönyvi kivonat, érvényes útlevele, ha van törvényes képviselő illetékmentes

14 éves kor alatt:

születési anyakönyvi kivonat érvényes útlevele, ha van illetékmentes kivéve az elvesztett megsemmisült okmány cseréje

14 éves kor felett:

születési anyakönyvi kivonat 1500.- Ft MÁK-csekken postán befizetve törvényes képviselő személyes megjelenése, érvényes útlevele

Érvényes régi típusú személyi igazolvány cseréjéhez:

születési anyakönyvi kivonat 1500.- Ft MÁK-csekken postán befizetve névviselés megállapítására alkalmas okirat (pld. házassági anyakönyvi kivonat)

Személyi igazolvány cseréje adatváltozás miatt:

adatváltozást igazoló okirat (pl. házassági anyakönyvi kivonat, doktori címet igazoló okirat) születési anyakönyvi kivonat 1500.- Ft MÁK-csekken postán befizetve

Személyi igazolvány cseréje rongálódás esetén

születési anyakönyvi kivonat kismértékű rongálódás esetén (adatok olvashatóak, fénykép jól látszik) 1500.- Ft MÁK-csekken postán befizetve nagymértékű rongálódás esetén (adatok nem jól olvashatóak, fénykép felismerhetetlen, kell hozni az érvényes kártyás jogosítványt, vagy érvényes útlevelet

Személyi igazolvány pótlása vesztes esetén, továbbá lejárt személyi igazolvány cseréjéhez:

kitöltött jegyzőkönyv születési anyakönyvi kivonat névviselés megállapítására alkalmas okirat (pl. házassági anyakönyvi kivonat)

érvényes útlevele, vagy kártyás jogosítvány, ebben az esetben 1500.- Ft MÁK csekken postán befizetve,

Érvényes bevándorolt személyi igazolvány cseréjéhez:

születési anyakönyvi kivonat hiteles fordítása névviselés megállapítására alkalmas okirat (pl. házassági anyakönyvi kivonat) 1500.- Ft MÁK csekken postán befizetve

Érvényes bevándorolt személyi igazolvány cseréje adatváltozás miatt:

születési anyakönyvi kivonat hiteles fordítása névviselés megállapítására alkalmas okirat (pl. házassági anyakönyvi kivonat) az adatváltozást igazoló okirat 1500.- Ft MÁK-csekken postán befizetve

Lejárt bevándorolt személyi igazolvány cseréjéhez, illetve vesztes, megsemmisülés esetén

bevándorlási határozat születési és névviselés megállapítására alkalmas anyakönyvi kivonat hiteles fordítása kitöltött jegyzőkönyv a vesztes, lopás, megsemmisülésről 1500.- Ft MÁK csekken postán befizetve

Magyar állampolgárság megszerzése esetén:

magyar születési anyakönyvi kivonat névviselés megállapítására alkalmas okirat (pl. házassági anyakönyvi kivonat) honosítási okirat 1500.- Ft MÁK csekken postán befizetve korábbi személyi igazolvány (pld. bevándorolt, letelepedett) ha van lakcímkártya

Letelepedett személyi igazolvány kiadásához:

letelepedési engedély lakcímkártya 1500.- Ft MÁK-csekken postán befizetve 70 év felett illetékmentes

Figyelem!

70 éves kor felett, amennyiben az ügyfél nem rendelkezik érvényes útlevelel, vagy kártyás jogosítvánnyal, a személyi igazolvány cseréje, pótlása illetékmentes!

dr. Krupp Zsuzsanna jegyző nevében
Ruzsa Anett okmányiroda-vezető

A Görgey utcai szabadidőpark

Valóságos népünnepélyé vált a Görgey utcai játszótér-sportpálya-park átadása szeptember 7-én délután. Az eseményre több százan voltak kíváncsiak: gyerekek, fiatalok, anyukák, apukák, nagyszülők... A gyerekek nagy része persze amúgy is ott lett volna, hiszen amikor még javában dolgoztak a kivitelező cég munkásai, ők már akkor is rendre beszökdöstek a játszótérre és a triál-pályára. Elfoglaltság nélkül kijelenthető: Vörösvár legnagyobb játszótere hatalmas közönségsikert aratott...

A polgármester úr megnyitja a létesítményt. Baloldalt Everling Balázs kivitelező, jobboldalt Gyimóthy Ákos főépítész és Páva Gábor műszaki ellenőr

„Nagy siker a játszótér! Igaz?” – szólítja meg bátran egy szőszke biciklis kislány Gromon István polgármestert. „Hát te ki vagy?” – kérdez az vissza. „Csirke Diána Anna vagyok!” – válaszol a kislány, és továbbtekер a triál-pálya felé, melynek kialakításában maguk a bringás gyerekek is segítettek kívánságaikkal, ötleteikkel.

A nyár folyamán megépült hat játszótér és sportpálya közül ez a legnagyobb, s legjobban felszerelt. A legtöbb gyerekjátékot ide telepítették: hintákat, mászókat, csúszdát, homokozót. A gyerekek különösen megkedvelték azt a mászóka-csúszda játékot, amely a tűzoltók eszközét imitálja, amelyen riasztáskor lecsúsznak a tűzoltószertár földszintjére. A kisgyerekek számára létesített játszótér és a magas labdafogó hálóval körülvett foci- és kosárlabdapálya közötti aszfaltozott terület a bringásoké. A kisebbek még csak körbe-körbe keringenek, kacsaringóznak a pályán, a bátrabbak és „profibbak” már a dobogót és az ugratót is kipróbálják. Persze, egyelőre kevés gyerek akad, aki fel tud kerekedni a dobogó tetejére, vagy neki mer lendülni az ugratónak. Egy nagyobb bringás srácnak és egy gördeszkásnak sikerül az ugratás. Nagy tapsot kapnak érte. (Igaz, a gördeszkás fiú „tanyáz egyet”, de itt most ez is belefér a showba...)

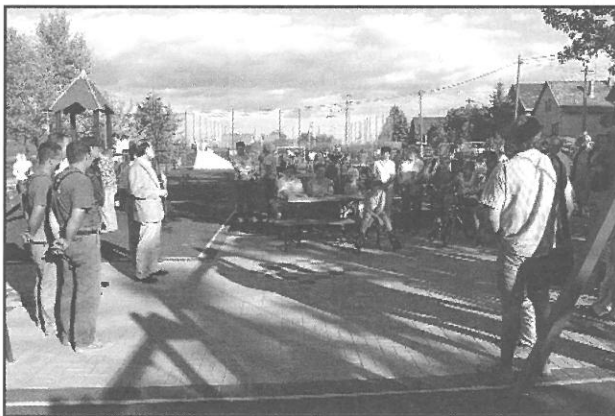
A foci pályán túl, a szabadidőpark (nyugodtan nevezhetjük annak) negyedik részeként az idősebbek számára épült pihenő-parkocska található, padokkal, fakkal, (várhatóan hamarosan kinövő) gyepel és pazar kilátással a városra. Mivel hogy egész Vörösváron in-

nen nyílik a legszebb panoráma az alant elterülő városra.

A négy részből álló komplexum összesen bő 30 millió forintba került. Ez már Gromon István polgármester avató beszédében hangzott el. A polgármester úr a szülők segítségét kérte előtte, hogy a rengeteg gyerekből legalább néhányat összetereljenek az ünnepélyes átadásra, de a gyerekeknek nem nagyon akaródzott otthagyni a játékokat és a bringapályát. (Kell-e ennél nagyobb elismerés a gyerekek részéről?) A felnőttek mindenesetre összegyűltek és megtapsolták a gyerekek helyett is a létesítmény létrehozóit.

Gromon István polgármester elmondta, hogy a játszótérek megépítését az tette lehetővé, hogy a város egyik vezető cége, a Weber-Terranova az új gyáregység megépítését és a termelésbővítést lehetővé tevő önkormányzati engedélyek fejében 48 millió forintot ajánlott fel közparkok fejlesztésére. Ez alapozta meg a játszótérprogramot, amelynek végösszege 130 millió forint körül alakul.

A polgármester úr kiemelte Gyimóthy Ákos főépítész szerepét a program megvalósításában, a játszótérek egyenletes területi elosztásában, és Páva Gábor műszaki ellenőr szerepét a munkálatok szakmai felügyele-

Az eseményre sokan voltak kíváncsiak

tében. A polgármester úr a kivitelező, Everling Kft. munkáját jónak ítélte meg, és külön tapsot kért a cég jelenlévő vezetőjének, Everling Balázsnak.

Városunk vezetője ezúttal is arra kérte a megjelent érdeklődőket, szülőket, nagyszülőket, a környéken lakókat, valamint a polgárorséget és a rendőrséget, hogy segítsenek megőrizni a létesítmény épségét. Arra kérte a felnőtteket, hogy szóljanak rá a gyerekekre, ha azok nem viselkednek rendesen. Határo-

zattan arra hívott fel mindenkit, hogy a szándékos rongálást akadályozzák meg, illetve, ha ilyet észlelnek, jelentsék az önkormányzatnak vagy a rendőrségnek.

Nemcsak a Görgey utcában, de minden most megépült játszótéren és parkban az önkormányzat táblákat helyezett el, amely feltünteti a viselkedési szabályokat – a legfon-

Az építőknek, az önkormányzatnak és a műszaki osztály dolgozóinak szól a taps a műszaki átadással egybekötött avatóünnepségen

tosabbakat egyértelmű piktogramokkal (leegyszerűsített rajzocskákkal) is jelezve. A táblán feltüntették az önkormányzat, a gondnok, az orvosi ügyelet és a rendőrség telefonszámát is.

Gromon István polgármester arra is kérte a megjelenteket, hogy műszaki átadás lévén jelezzék az esetleges hibákat, minőségi kifogásokat Páva Gábor műszaki ellenőrnek. A polgármester úr járt jó példával elől, amikor a pihenőpark kivitelezésére több észrevételt is tett. Ezek kijavításáról a kivitelező gondoskodni fog. A továbbiakban egy kertészeti cég fogja ápolni a növényeket.

A Klapka utcai „szabadidőpark” jó példája annak, hogy közös akarattal legszebb álmunk is megvalósítható. Különösen jó leírni ezt azért, mert ez a terület az elmúlt évtizedben annak ellenére, hogy Vörösvár legszebb helyén található, kihasználatlan, lassan pusztuló része volt a városnak. A rendszerváltáskor itt sportpályák működtek, de miután az érdekek, szándékok, tervek és tettek sajnos módon nem találkoztak

egymással, a sportpályák leromlottak, majd eltűntek, s maradt utánuk a nagy semmi...

Ha megnőnek a fák, és minden növény ki-
zöldül, városunk legkedveltebb helyeinek egyike lesz ez a gyerekszivajos, élettel teli park, melynek láttán mindazok, akik valamilyen módon részt vettek létrehozásában, elégedetten, s fennhangon hirdethetik Vörösmarty szavaival: „Ez jó mulatság, férfi munka volt!”

Fogarasy Attila

Tanév eleji iskolai körkép

Német Nemzetiségi Általános Iskola (Vásár tér)

Az iskolában júniusban elballagott az utolsó háromosztályos évfolyam. Mostantól mindenütt két osztálynyi gyermek tanul egy évfolyamon: a 16 osztályban 433 a tanulólétszám. A két első osztályban 26, illetve 27 gyermek kezdte meg általános iskolai tanulmányait. Szakmai téren a 6. osztályban – országosan – bevezetésre került képességfejlesztő órákon kívül más változást nem terveznek. A nyugodt, eredményes oktató-nevelő munka feltételei biztosítottak.

Az elmúlt tanév nagy projektje (Sváb esküvő) sok energiájába került tanároknak, diákoknak egyaránt, a mostani tanév e tekintetben pihenőév lesz, csak kisebb projektek lesznek, a tanév végére sem terveznek bált. A következő tanév azután ismét mozgalmasabb lesz, amikor is egy nagyszabású, látványos „Oktoberfest”-et rendeznek majd.

Az iskolában nyáron befejeződött a világítás korszerűsítése és a villámvédelem kiépítése, amiért az iskola vezetése köszönetét fejezi ki a fenntartó önkormányzatnak. Fogarasy Attiláné igazgatónő szerint minden takarékoskodás ellenére, valószínűleg nem lesz elég a dologi kiadásokra betervezett összeg, ha kemény hideget hoz az október és a november, egészen biztosan pótköltségvetésre szorulnak majd.

Az intézménynek új gazdasági igazgatóhelyettese van Krupp Éva személyében.

Templom Téri Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola

Az iskolában 30 tanulócsoportban 756 diák kezdte meg tanulmányait. Ezen belül mindhárom első osztály maximális létszámmal működik. (Alsó tagozaton 30, felsőben 32 a megengedett legnagyobb csoportlétszám.) Az intézmény nyáron „kiköltözött” a Városi Könyvtár épületéből (a Fő utca program keretében itt építkezés kezdődik), a sajátos nevelési igényű tanulók két kis létszámú csoportja az iskola falain belül került elhelyezésre.

Az iskola megkapta az engedélyt az angol orientációs osztály indítására. Ez a következő tanévben fogja felváltani a megszűnő testnevelés orientációs osztályt. Újdonság, hogy hatodik évfolyamon is bevezetésre kerültek az ún. „nem szakrendszerű” készség- és képességfejlesztő órák.

Az intézményben nyáron lezajlott nagyszabású felújításról (héjazatszere) korábban már beszámoltunk – a három ütemre tervezett elektromoshálózat- és armatúracsere második ütemére, valamint a villámvédelem kiépítésére azonban sajnos már nem maradt pénz.

Breierné Kalmár Éva igazgató asszony nagy előrelépésnek tartja a nyáron megvalósult tetőcsere, amiért nagyon hálás az önkormányzatnak, ugyanakkor már a közelgő tél aggasztja: kevés lesz a dologi kiadásokra kapott összeg a megnövekedett energiaárak miatt.

Schiller Gimnázium

Az új tanév a számok tükrében:

A 2009/2010-es tanév 577 diákkal indult el, ami lényegében azonos tanulólétszámmal jelent a tavalyival. A kollégium is csaknem teljes kihasználtsággal üzemel. Az esti tagozaton már csak az érettségi előtt álló osztály működik. A tantestületből két nyugdíjas kolléganő és három aktív korú kolléga távozott, 7 új tanárral – köztük óraadókkal is – látja el az iskola a feladatait.

Tovább szépült az intézmény, a kerítés javítása mellett

az udvar füvesítésére is sor került. Új bejárati ajtó fogadja az érkezőket. Nyáron a kollégium két új fürdője került felújításra. Kisebbségi javítások mellett ebben az évben még az egyik számítógép terem teljes gép-cseréje is megtörtént. Igyekeztek a diákokat is érdekeltté tenni az iskola szépítésében, tantermeket és kollégiumi szobákat is festettek a tanulók a nyáron. „A sportpálya felújítására vonatkozó pályázati lehetőséget – az önkormányzat hozzájárulása híján – elvesztettük” – sajnálkozik dr. Guth Zoltán igazgató.

Schiller-évforduló

A tanév legfontosabb ünnepe az iskola névadójának 250 éves születésnapja. Az elképzelésekhez képest a pénzügyi lehetőségek csak szerényebb rendez-

vényt tesznek lehetővé, de a Schiller Gimnázium szeretné emlékeztetni tenni mind saját diákjait, mind pedig környezetét számára ezt a rangos eseményt.

Bővülnek a nemzetiségi naphoz kötődő hagyományok, és november 13-ára a szekszárdi színház Schiller-darabjával szeretné a gimnázium meglepni az érdeklődőket. A szürke hétköznapi nevelési szempontból „befelé építkezik” az iskola. Szeretnék erősíteni a diákok iskolához való kötődését, a kollégák módszertani fejlődését és megoldást találni a nemzeti-ségi nyelven folyó oktatás problémáira.

Hidas Ildikó

Óvodai körkép

Német Nemzetiségi Óvoda Széchenyi Utcai Óvoda, Gradus Óvoda

A Német Nemzetiségi Óvodában a férőhelyek száma 295, de a 2009/2010-es nevelési év végére 364 gyermek kap elhelyezést. Ez azt jelenti, hogy csoportonként átlag 30-31 gyermek nevelését vállalják fel, ami gyermek és nevelő számára egyaránt megterhelő és nehéz évet jelent. Ennek ellenére a nevelési évben is a felvett gyermekek számára a nyugodt, barátságos légkör megteremtése mellett, sokféle játékos, változatos fejlesztőtevékenység által kívánják az egyéni bánásmódot, nevelést biztosítani.

A nevelés személyi feltételei adottak: csoportonként 1-1 óvodapedagógus és egy dajka közreműködik a nevelésben. Valamennyien szakképzettek, és minden csoportban van német nemzetiségi szakképzettséggel rendelkező óvodapedagógus. Egy logopédus, heti 19 órában végzi a 3 óvodában a beszédfejlesztést.

„Sajnos nagyobb óraszámra lenne szükség, mert igen magas a kommunikációs problémával bíró gyermekek száma – mondja Karádi Kálmánné óvodavezető.

Egy új pedagógus kolléga – végzős főiskolai hallgató – és egy új dajka került a Gradus tagóvodába.

Tárgyi feltételek terén komoly előrelépés történt. A Rákóczi és a Széchenyi utcai tagóvodában az udvari játékok felújítása, bővítése, ütésállapítása megtörtént a nyáron. A Széchenyi utcai óvodában szilárd köves burkolatot kapott a CBA felőli udvarrész, ahol kedvükre biciklizhetnek ezentúl a gyermekek. A piac felőli oldalon pedig gumitéglás borítás került a játékok köré. Ugyancsak itt a Nyuszi csoport (szülői felajánlással) új laminált padló burkolatot kapott.

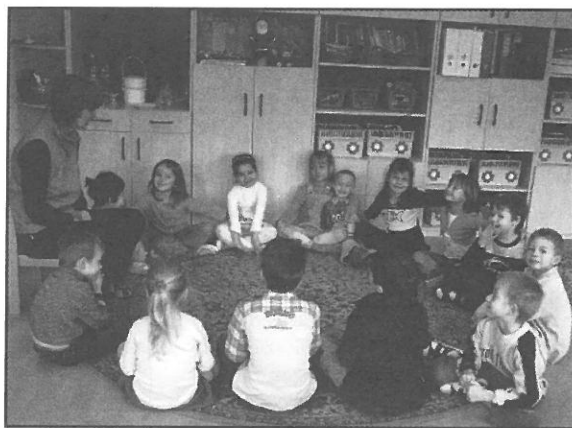
A Gradus tagóvodában befejezés előtt áll az egyik csoportszoba földemének megerősítése, festése. Szeptember közepétől ide is beköltözhetnek a gyerekek. Az ősztől itt is folytatni szeretnék az udvar fejlesztését, szilárd burkolatú KRESZ-terület készítése van betervezve.

A Rákóczi úti óvodában a magas gyermeklétszám szükségessé tette az ebédlő megszüntetésével egy normál méretű csoportszoba kialakítását. Az ehhez szükséges feltételek kialakítása időre megtörtént, a bútorokat, felszerelést beszerezték. Szeptember 1-jétől ebben az óvodában is a csoportszobákban történik az étkeztetés.

„A kollégák és a gyermekek azóta már itt is megbarátkoztak az új szokással, változással – mondja az óvodavezető. – Az önkormányzati és intézményi ráfordításokon kívül komoly segítséget kaptunk a felújításokhoz mind a három óvodában a szülőktől, amit ezúton is szeretnék nekik megköszönni.”

Ligeti Cseperedő Óvoda Szabadság Utcai Óvoda

Az óvoda mindkét épületében változatlan személyi feltételekkel kezdték meg a 2009/2010-es nevelési évet. Az óvodapedagógusok főiskolát végeztek, minden csoport egyik óvónője emellett nemzetiségi óvodapedagógusi végzettséggel is rendelkezik, és többségük már szakvizsgát is tett. A dajkák szintén szakképzettek. Az eddigiekhez hasonlóan fontosnak tartják a továbbképzési lehetőségek kihasználását.

Szeptemberben a Szabadság utcai épületben 128 gyermek, a Zrínyi utcai épületben 127 gyermek kezdte meg a nevelési évet. Már a szeptemberi gyermeklétszám meghaladja a férőhelyek számát, és év közben is érkeznek kisgyermekek, ahogy betöltik a harmadik életévüket.

Ezen a nyáron sor került a Zrínyi utcai épület festésére. A gyermekeket mindkét épületben esztétikus, rendezett, családi környezetben fogadják az új nevelési évben. Néhány eszköz szükséges még, a kiemelkedően magas gyermeklétszám miatt (pl.: fektető, öltözőszekrény).

Az udvarok mozgásfejlesztő játékait bővítették, ezek már megfelelnek az uniós szabványnak, biztonságosak. Tervezik még további mozgásfejlesztő játékok beszerzését, illetve a meglévők alá és mellé ütésállapító talaj elhelyezését.

„Nevelési céljaink megvalósításában alapvetően támaszkodunk az óvodás gyermekek természetes megnyilvánulási formáira, a mozgásra és a játékokra, mint a fejlődést meghatározó tényezőkre – mondja Giriczné Tax Marianna vezető óvónő. – A gyermekek életkori sajátosságait és egyéni képességeit leginkább figyelembe véve, differenciált módon fejlesztjük őket. Az új kisgyermekek beszoktatásának megkönnyítése érdekében a szülők is sokat tehetnek. Például meséssel elmondhatják, hogy milyen az óvoda, mit tevékenykednek ott a gyermekek. Fontos a beszoktatásnál a fokozatosság, a szülők türelme is. A gyermekek szempontjából lényeges, ha óvodába kerülésükkor az alapvető igényeik önálló kielégítését el tudják látni: például étkezésnél biztosan használja a kanalat, tud pohárból inni, tud kommunikálni társaival, a felnőttekkel, képes az önálló mosdó használatra.”

„Érzelmi biztonságot teremtünk a gyermekek számára, amely alapja a testi, érzelmi és szellemi fejlődésüknek, kreatív személyiséggé válásuknak. Minden gyermeket saját képességeinek megfelelően a lehető legmagasabb szintre igyekszünk eljuttatni az egyes területeken.” (Idézet az óvoda honlapjáról)

„Kriaz kaut! Grüß Gott!”

Vörösvári nyelvjáráskönyv

– Egy sokak által régen óhajtott, remélhetőleg még többeknek nagy örömet okozó könyv jelent meg a Szent István Társulat kiadó gondozásában a nyáron „Kriaz kaut! Grüß Gott! Ein Werischerwarer Dialektbuch” címmel. A könyvet Andrusch-Fóti Mária és dr. Müller Márta írta. Hogyan találkoztak – Mida néni és Márta – össze?

A-F. M.: A „sváb” nyelvjárástanfolyamon, amit évekkkel ezelőtt a gimnáziumban vezettem.

M. M.: Nagyszerű dolognak tartottam magát a tanfolyamot, magam is jártam rá. Ma Magyarországon a német nemzetiségi iskolákban a német köznyelvet tanítják, ami egy évszázadokon keresztül írástudók, nyelvtudósok és tanárok által kialakított, szókincsében, kiejtésében, grammatikájában és helyesírásában közös normákon (szabályokon) nyugvó nyelvváltozat. A közös norma azért fontos, mert a német köznyelvet a beszélők azért használják, hogy azok is megértsék egymást, akik egymástól földrajzilag és ezért nyelvileg is távol lévő területekről származnak: hogy legyen egy közös nyelvük, amit egy hamburgi és egy a Bajor Erdőből származó német ugyanúgy megért. Arra gondoltunk Mida nénnel, hogy jó lenne egy olyan segédanyagot létrehozni, ami archiválja a vörösvári bajor nyelvjárást egy-egy szöveg, mondóka, dal vagy játék erejéig, ugyanakkor segíti a vörösvári általános iskolákban tanító pedagógusokat abban, hogy a nemzetiségi népismeret és a német nemzetiségi nyelv oktatását lokális, azaz speciálisan vörösvári tartalmakkal tudják kiegészíteni. A gyerekek pedig érezzék, hogy a német köznyelv mellett léteznek regionális változatok, pl. a vörösvári bajor nyelvjárás. Azért írtuk a könyvet bajorul és németül, hogy lássák és hallják a hasonlóságokat és a különbségeket is.

– A könyv elsősorban a tanárok és a gyerekek számára készült, de minden érdeklődő használni foghatja. Mi motiválta Önöket a könyv megírásában?

A-F. M.: Hogy az őseink nyelvét életben tartsuk.

– Mit tartalmaz a könyv?

A-F. M.: A könyv tulajdonképpen két nagy részből áll: egy leckerészből és egy függelékéből. A leckerészen az iskolai hónapokhoz kapcsolódó 10 nyelvjárási lecke található, a függelékben minden leckéhez egy-egy kiegészítő anyag kapcsolódik: egy történet, legenda, játék, mondóka vagy dal.

– Milyen témákat dolgoznak fel a leckék?

A-F. M.: Minden hónap leckéje az adott hónap eseményeit dolgozza fel egyszerű nyelvi formában, pl. üdvözlés, ősz és szüret, Mindenszentek és Márton-nap, advent és karácsony, farsang, tavasz és kerti munkák, nagyhét és húsvét, kenyérsütés és egy kirándulás a Kálira.

– Miből áll egy lecke?

M. M.: A leckék egy-egy a vörösvári bajor nyelvjárásban plusz német köznyelven íródott

szöveggel kezdődnek, amelyekhez értést segítő kérdések kapcsolódnak. A kérdések után táblázatos formában a lecke szókészletéhez németül és magyarul fogalmazott szómagyarzatok, érdekességek következnek. Minden leckének csak egy grammatikai penzuma van, a nyelvtani résznek ugyanis csak a megismertetés, nem pedig az aktív elsajátítás a célja. A könyv nem nyelvkönyvnek íródott. A nyelv-

tani magyarázat után bajorul és németül vörösvári szólások, közmondások és intelmek következnek, amelyek az öregek világnézetét, bölcsességét tükrözik. Végül minden lecke egy helytörténeti érdekességgel zárul, pl. régen hogyan öltözködtek az emberek, mi volt a kenyérsütés módja vagy hogyan készültek a nagy ünnepek.

– A könyvhöz egy audió-CD is tartozik.

A-F. M.: Igen, a CD-n rajta van minden leckerészlet, a leckékhez kapcsolódó kérdések és válaszok, a szólások és közmondások, valamint a függelék nyelvjárási szövegei. Mondanom sem kell, hogy mindkét változatban: bajorul (vagy ahogy a vörösváriak mondanák: „svábul”) és németül.

M. M.: Mindketten fontosnak tartottuk, hogy a nyelvjárást ne csak leírjuk, hanem hangzóanyag formájában is rögzítsük. A hanganyag felvétele alatt nagyon sokat nevetünk. A hanganyagot egy darabban kellett felvennünk, nagyon kellett koncentrálnunk, nehogy hibát ejtsünk. Persze az embernek pont akkor botlik meg a nyelve, akkor szólal meg a mobiltelefon vagy éled fel egy kőszá légy az ablaküvegen, amikor nagyon nem kelletne. Ilyenkor leállítottuk a felvételt és újra kezdtük az elejétől kezdve.

A-F. M.: Nem csak a hanganyag felvétele alatt nevtünk sokat, hanem végig az egész könyv írása közben. Mindkettőnk felderít-

tett, ahogyan a leckerészleteket megfogalmaztuk, átírtuk, a nyelvjárás néha kacifántos szavait bogozgattuk, a leckékhez illő helytörténeti érdekességek, játékok, dalok és mondókák után kutattunk. Ha valamilyen módon lehetséges lenne, legszívesebben belefűzném a könyvbe a kacagásainkat is.

– Melyik Önök számára a legkedvesebb lecke?

M.M.: Mindkettőnknek tulajdonképpen nem leckerészlet, hanem a december hónaphoz rendelt kiegészítő anyag a függelékben: a „Christkindlspiel”. Én írtam hozzá a szöveget, Mida néni „fordította le” a bajor nyelvjárásra és a hangfelvételben rajtunk kívül Wittman László, kedves felesége Wittmanné Krupp Teréz, valamint Herbszt György és Spanberger István játszotta a betlehemes szerepeket. Emlékszem, amikor a felvételt ellenőrzésképpen visszahallgattuk, mindenki anynyira el volt ragadtatva attól, hogy egyszerű eszközökkel egy egyszerű dolgot hoztunk létre, hogy a felvétel kikapcsolása után spontán megtapsoltuk magunkat. Szerintem volt, aki még örömkönnyekeket elmorzsoltsa a szeme sarkában. Ez a könyv példa arra, hogy nagyon kevés pénzből, sok jó szándékú segítővel hogyan lehet maradandót alkotni. Köszönet illeti nagyvonalú segítségükért a hanganyag szereplőit és a kötet lektorait.

A-F. M.: A rendelkezésünkre álló pénzt az elsőtől az utolsó fillérig a kiadásra fordítottuk. Mind a szerzők, mind a lektorok, mind a hangfelvétel szereplői ingyen dolgoztak.

– Hogyan lehet hozzájutni a könyvhöz?

A-F. M.: A könyvet és a CD-t szűkre szabott pályázati pénzen sikerült előállítani, ezért könyvesbolti forgalomba nem kerülhetett. Viszont minden vörösvári nemzetiségi általános iskola és óvoda kap belőle tiszteletpéldányt, reméljük, fogják tudni használni. A könyvvel épp az volt a célunk, hogy a vörösvári nyelvjárás, a régi játékok, és néhány mondóka illetve dal eljusson a nemzetiségi oktatásban érintett óvodapedagógusokhoz, tanítókhöz, tanárokhöz – végső soron az volt a célunk, hogy az ő munkájukat segítsük, anélkül, hogy bármit is rájuk akarnánk erőltetni.

M.M.: A Városi Könyvtárba is leadtunk öt példányt, így kölcsönözés útján minden érdeklődő ingyen hozzájuthat a németajkú vörösváriak közös kincséhez: a bajor nyelvjáráshoz.

– Hogyan tovább?

A-F. M.: Készítjük már a második kiadást, amely bővebb lesz az elsőnél, és a könyvesboltban is meg lehet majd vásárolni, köszönhetően Gromon István polgármester úr és a tisztelt képviselőtestület jóindulatának: a képviselőtestületi ülésen könyvünk kiadását 13 igen szavazattal támogatták városunk előljárói. A következő kiadás költségeit ugyanis az önkormányzat fogja finanszírozni.

M.M.: A könyv 300 példányban fog remélhetőleg december elején megjelenni. A példányok körülbelül egyharmad részét a nemzetiségi iskolák fogják majd kapni, a fennmaradó köteteket pedig a vörösvári könyvesboltban lehet majd megvásárolni.

Sváb esküvő DVD-n

A Német Nemzetiségi Általános Iskola (Vásár tér) a 2008/2009-es tanévet egy többnapos nemzetiségi projekttel zárta, amelyről a Vörösvári Újság júniusi számában már tudósítottuk kedves Olvasóinkat.

A projekt egy régi sváb esküvő felidézésével zárult. Az előadásra a vártnál sokkal nagyobb volt az érdeklődés, kb. 1200 néző követte figyelemmel a műsort. A színpadon az iskola több mint 60 tanulója játszott el egy 100 évvel ezelőtti vörösvári esküvői készülődést és szertartást. Az eseményt több kamerá-

val vették fel, rögzítette az „Unser Bildschirm” valamint a Pilis TV is.

A szervezők – Lazri Judit és Stecklné Boldizsár Katalin, az iskola megbecsült pedagógusai – szerették volna a műsort megörökíteni, hogy azt a későbbiekben a német népismeret tantárgy oktatásában felhasználhassák az iskola tanárai. Ebben Csapó Gábor és Mórotz Ádám nyújtottak komoly műszaki háttérrel és segítséget. A nagy érdeklődésre való tekintettel a szervezők úgy gondolták, hogy a filmet közkinccsé teszik: a DVD-t az érdeklődők szeptember 11-ig rendelhették meg az iskolában. A lemezen nem csak az előadást láthatják, hanem rengeteg fotót is a szereplő gyermekekről. Az igényesen elkészített borítót Hauné Berghammer Beáta munkája, rajta a menyasszony és a vőlegény fotója valamint az elmaradhatatlan rozmaringágacska látható.

A „sváb esküvő” előkészületeinek megszervezése, a projektnapok és végül maga az esküvői bemutató lebonyolítása az iskola vezetésének és tanítóinak-tanárainak – közülük elsősorban Lazri Juditnak és Stecklné Boldizsár Katalinnak – köszönhető. Jelenünkben a múltat idézték fel nagyon sok munkával, hogy az jövőnk – gyermekeink és unokáink – számára is kézzelfoghatóvá, átélethetővé, megszerethetővé váljon.

Értünk tettétek: köszönjük szépen!

Müller Márta

Címlapon a Vásár téri iskola

A Vásár téri Német Nemzetiségi Általános Iskola sváb esküvőjének főpróbájáról készült felvétellel „Nemzetiségi hagyományörzés Pilsbörösváron” címmel jelent meg a Köznevelés című pedagógiai folyóirat 26-27. száma.

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium által kiadott hetilap kétoldalas tudósítást közöl az iskola egész éves projektjéről, a sváb esküvőről, részletesen beszámol az iskolában folyó hagyományörző munkáról, megszólaltatja az iskola igazgatóját, a projekt vezetőit és a zárórendezvényen közreműködő szülőket is.

Sváb délután

A sváb délután újra várja az érdeklődőket szerdánként 5 órakor a Templom téri általános iskola könyvtártermében.

Mi a köznyelv?

A köznyelv egy beszélőközösség (pl. nemzet, állam) történelmi legitimációval rendelkező, intézményesült, országos használatú közös nyelve, amely felette áll a nyelvjárásoknak, s amelynek helyes írásbeli és szóbeli használatát normák (pl. nyelvtan, kiejtési és helyesírási szabályok, szótárak formájában) rögzítik. A köznyelv a legszélesebb körben használt nyelvi forma, elsajátítását az iskolai oktatás biztosítja.

Svábok vagy bajorok?

A magyarországi németeket összefoglaló néven sváboknak hívják, holott a magyarországi németek nem csak sváb származásúak, hanem van közöttük például sok bajor, frank vagy éppen osztrák származású. Németországban a svábok, vagyis a sváb nyelvjárást beszélő emberek ma Baden-Württemberg középső és déli részében és Bajorország nyugati részén élnek. A 17. század végén Magyarországra (így Pilsbörösvárra is) települő németajkú emberek

nagy része valóban a sváb nyelvjárást beszélte, azaz sváb volt.

1696-ban népszámlálást tartottak, amelyből kiderül, hogy az első Pilsbörösváron megtelepedett sváb származású családok Baden-Württembergből és a Fekete-erdőből jöttek. A letelepedés után ínséges idők következtek, a letelepedett sváb családokat megtizedelte az akkoriban zajló kuruc háború, a kíméletlen időjárás és nem utolsósorban az 1709/1710-es években tomboló pestisjárvány. Nagyon kevés sváb maradt tehát Pilsbörösváron, helyükbe később, kb. a 18. század közepéig, elsősorban bajorok jöttek. A betele-

pülő bajorok száma egyre jobban nőtt, így a korábban érkezett sváb kisebbség teljesen átvette a többség bajor nyelvjárását, szokásait, életmódját. Az egykori svábokra ma már csak az Iskola utca régi elnevezése emlékeztet. Az Iskola utca ugyanis a vörösvári öregek Schwoomkoozn-nak, azaz Schwabengasse-nak hívják.

A Pilsbörösváron élő német származású emberek tehát túlnyomórészt délnémet, bajor származásúak, de az első magyarországi telepések után sváboknak szokás őket nevezni.

Müller Márta

Dr. Kemény Cecília

1938-2009.

Dr. Kemény Cecília, Cili néni, Kemény doktornő, „Cecil”, fogalommal vált megszólítások voltak városunkban. Ha ezt halljuk, talán nincs is Pilisvörösváron, Pilisszentivánon olyan ember, aki ne tudná nemrég tragikus körülmények között elhunyt gyermekorvosunkkal azonosítani.

Most, mikor azt kell leírnom, hogy elment, velem együtt biztosan sokan vannak, akik még ma sem tudják elfogadni ezt a szomorú tényt.

Dr. Kemény Cecília a gyermekes családok életében biztos támpontot jelentett, már megjelenése, mindannyiunk által megcsodált határozott útmutatása, a beteg gyermek érdekét első szempontként történő értékelése, példamutató, megnyugtató volt.

1969 decemberében járt első ízben városunkban. Családunk harmadik, akkor újszülött csecsemője betegedett meg. Miután több mint 10 éves ismeretségünk alapján – egy évfolyamon tanultunk az orvosegyetemen – megkerestem, megvizsgálta, s rövid idő alatt

meggyógyította betegünket. Nagyon tetszett neki a házi betegellátás ilyen formája. Akkor kaptunk lehetőséget egy házi gyermekorvosi

állás betöltésére, amit hétéves kórházi munka és két éve megszerzett szakorvosi képesítése birtokában megpályázott.

Azóta – negyven éve – dolgozott velünk, segített a mindennapi betegellátásban, nemcsak a csecsemő- és gyermekellátásban, hanem az éjszakai és hétvégi, felnőtt-ügyeleti ellátásban is. Úgy gondolom, ez a tevékenysége külön kiemelendő, mivel ilyen hivatásszeretet ritkán tapasztalható, hogy gyermekorvos a felnőtt ügyeleti ellátásban tevékenyen részt vegyen. Mindig lehetett rá számítani. Akár felnőtt, akár gyermek, sürgős ellátásáról volt szó, akár hétköznap, akár vasár- és ünnepnap kellett ügyeletet ellátnia, dr. Kemény Cecília mindig készen állt.

Halálával nagy űrt hagyott maga után. Nemcsak városunk, de a környék több közössége, a csecsemő- és gyermeknépesség kitűnő, elkötelezett szakemberét veszítette el, nehéz lesz pótolni, még akkor is, ha az ellátás – köszönhetően a két kitűnően képzett kolléganőjének – hiánytalanul tovább működik.

Búcsúzunk dr. Kemény Cecíliától betegei, a szülők és kollégái nevében is.

Dr. Hidas István

„Az élet egy színes álmodás”

Sax Jóska bácsiról

1921. december 11-én született Pilisvörösváron az Attila utcában. Szüleinek péksége volt, és mivel édesapja nagyon korán, 1933-ban meghalt, már 12 évesen részt kellett vállalnia a pékség munkájában, a család (édesanyja és két kisöccse) eltartásában. Az elemi és a polgári iskola elvégzése után szeretett volna tovább tanulni, de erre a családnak nem volt pénze. Pékként dolgozott az államosításig, 1952-ig, majd fuvarozással, állattartással és földműveléssel is foglalkozott. A '60-as évektől egészen nyugdíjazásáig az Ásványbányában dolgozott a külszíni fejtésen segédmunkásként. A háborúban is részt vett, először magyar, majd német katonaként. Internálták, majd megszökött, és Németországból gyalog jött haza. Közben dolgozott Linzben egy péknél, de sokat mesélt bécsi tartózkodásáról is. Mindig azt mondta, „ha könyvet kellene írni, egy egész regényt tudnék írni”.

Életében nem csak a munka volt a fő szempont. Fiatalságát a vidámság és a szórakozás is jellemezte. A hétvégi táncmulatságok, a nagy baráti társaságok sok emlékezetes pillanatot okoztak neki.

Mindene volt a sváb zene, főleg a fúvószené. Szeretett énekelni, rengeteg magyar, német és sváb nótát ismert. Énekudását szerette nagyobb közönség előtt is megmutatni. Szeretett szerepelni, beszélgetni, viccelődni, szerette a társaságot. Szinte nem volt olyan nemzetiségi vagy valamilyen állami ünnephez kapcsolódó rendezvény a városban, melyen ne vett volna részt. Szívesen mesélt a múltból magyarul, de vörösvári „sváb” (bajor) dialektusban is, amely nagyon közel állt hozzá.

Több mint 20 évig volt aktív tagja a Nyugdíjas Klubnak, és eljárt a Batthyány téren működő Németnyelvű Katolikus Nyugdíjasklubba is, ahol nagyon tisztelték és szerették.

Igényes volt mindenre. Nagy gondot fordított a házra, az udvarra, a kertre. Tartotta a hagyományokat, nagy szerepet töltött be éle-

tében a vallás. Precíz, rendszerető ember volt. Jó példát mutatott három fiúgyermekének, akikkel szemben komoly elvárásai voltak.

Utolsó éveit főleg az emlékezés jellemezte; visszaemlékezett azokra az eseményekre, élményekre, amelyeket élete során átélt. Gyönyörű kézírásával leírta a vörösvári nevekhez tartozó beceneveket és gúnyneveket, a szántóföldek, a volt vendéglők, kocsmák nyelvjárási elnevezéseit. Összegyűjtötte a háború előtti és utáni iparosok neveit, a községi vezetőket, de

írt a családjáról, az ünnepekről és a vallásról is. „Remélem, hogy ez a feje tetejére állított világ nem fogja megrendíteni a vallást és a hitünket, és minden visszaáll a régi mivoltjába. Adja Isten, hogy úgy legyen!” – írta 82 évesen.

Feleségével szép, harmonikus életet élt a nehéz időkben is, közel 63 évig. Gyermekzeit, unokáit, dédunokáit nagyon szerette, és büszke volt rájuk.

Komoly betegségei ellenére szép öregkora volt, hisz megélhette saját gyémántlakodalmat, részt vehetett négy idősebb unokájának esküvőjén és hat dédunokájának keresztelésén is. Fontosak voltak számára a családi ünnepek, összejövetelek, melyek általában harmonikaszóval és énekléssel értek véget.

Egyik kedvenc énekét „Az élet egy színes álmodás” c. dalt utoljára unokája esküvőjén, február 14-én énekelte „nagyközönség előtt”, melynek refrénjét könnyes szemmel énekelte vele együtt mindenki.

Az emberek emlékezetében talán nemcsak vidám és szomorú dalai maradnak meg, hanem az is, amikor traktorral fuvarozta a szent, trabantjával leparkolt a templom előtt a vasárnapi német nyelvű szentmise előtt, vagy biciklijével és botjával megtette a napi sétáját a Hősök terétől a Ligetig. Számára ez volt az edzés.

Óriási akaraterő, nagy élni akarás volt benne. Amíg fel tudott ülni biciklijére, eljárt azokhoz, akik betegek voltak, és már nem tudtak kimozdulni otthonról, hogy beszélgeszen velük.

Méltósággal viselte súlyos betegségét, halála előtt két héttel betegágyán még mesélt a pék szakmáról, és német egyházi énekeket énekelte.

Kedves Jóska bácsi, nyugodjál békében!

Müller Márta

Hideg napok Oroszországban

Simon János második világháborús naplója

A II. világháborúban Oroszországban szolgált a pilisvörösvári Simon János szakaszvezető, aki az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért többek között „Magyar Bronz Vitézségi Érem” hadikitüntetést kapott. Fia, Simon György, aki már maga is nyugdíjas, nemcsak a kitüntetésről szóló igazolványt mutatta meg nekem, hanem egy kis naptárt is, amelybe édesapja az 1943-as év eseményeit – így az oroszországi visszavonulást is – lejegyezte. Az alábbiakban közreadjuk a háborús napló néhány lapját, bejegyzését.

A kis méretű napló (1943-as zsebnaptár) elejére – utólag – többek között a következőket jegyezte be a háborús események, a menekülés, a mínusz 30-40 fokos hideg, a megerőltető gyaloglás és legfőképpen az éhezés gyötrelmeit elszenvedő katona:

„Isten megsegített.”

„Ez a naptár négy hónapi koplalásról számol be, amit úgy én, mind bajtársaim mind megértünk. Elbeszéli január 13-ától utazásunkat, gyaloglásunkat és élelmezésünket, koplalásunkat, és azt, hogy mindenhol kivert kutya módra bántak velünk.”

Simon János szakaszvezető

1943. január 13-án, szerdán azon a napon, amikor az oroszok áttörték a doni frontot, a naptár tanúsága szerint Simon János szakaszvezető társaival együtt Budapestről éppen visszaindul a frontra. Másnap érnek a galíciai Lavocsni (pontosabban: Lavocsne) állomásra, ahol két napig várakoznak.

Szombaton ezt jegyzi be a naptárba: „Ma indulunk tovább. Nagy baj van a fronton.”

A vonatkozás egy héting tart, melynek során Tarnopolon és Kijeven keresztül eljutnak egészen Kurszkig. Innen azonban már egy tapodtat sem mennek tovább. A naptár alábbi rövid bejegyzései hűen tükrözik azt a teljes bizonytalanságot, fejetlenséget, ami akkor a magyar hadseregben uralkodott. (Simon János a napi hőmérsékleteket is feljegyezi.)

Január 22. Kurszk. Idegesek vagyunk, mi lesz velünk. - 24 F
 Január 24. Kurszkban maradtunk. Elszakadtam a társaimtól. - 27 F
 Január 25. Maradunk tovább. Nagy nyugtalanság. - 24 F
 Január 26. Maradunk tovább. Semmi hír. Nagy nyugtalanság. - 32 F
 Január 27. Maradunk tovább Kurszkban. Beteg voltam, 38,6 fokos lázam volt. - 34 F
 Január 28. Maradunk tovább. Napos voltam. Pedig nagyon beteg voltam. A lázam elérte a 39,9-et. - 31 F
 Január 29. Maradunk tovább. Egész éjjel, egész nap nagy bombázás. - 35 F
 Január 30. Maradunk tovább. Semmi hír. Nagy bombázás.
 Január 31. Reggel indulás. Nem tudjuk, hova.
 3-kor ébresztő.
 Este 6 óra: Nagyon-nagyon elfáradtunk. Életem legpiszkosabb napja. - 36 F

Kurszkból több mint egyheti tétovázás után a magyar katonák gyalog indulnak visszafelé a mínusz 30-35 fokos hidegben. De nemcsak fáznak, éheznek is. Simon János majdnem minden naphoz utólag bejegyezte: „Enni nem adtak!”

Február 1-jétől nehezen olvashatóvá, kuszává válnak a naptár bejegyzései, kész csoda, hogy egyáltalán volt testi- és lelkiereje leírni az eseményeket.

A zsebnaptár két oldala jól olvasható írással

Néhány olvasható naplófoszlány a menekülés kegyetlen napjaiból: Február 19. Indulás tovább: 25 km. Elég jó út, gyalogmenet.

Reggeli: uborka, rántott leves. Ebéd: nyers köles. Vacsora: semmi.

Február 20. Vacsora: nadrágszorítás. (Hihetetlen, hogy még van ereje humoros megjegyzéseket tenni!)

Március 3. Indulás gyalogmenetben. Nagyon hideg van. Még ilyen nem volt: - 40 fok!

Március 7. Mindennel ki volnék békülve, csak anyusnak írhatnék, az nagyon idegesít, hogy nem írhatok. Nagy szerencsém volt: elszűlt a puskám, de semmi bajom nem lett.

További szerencse a szerencsétlenségben, hogy melegszik az idő. Élelem azonban továbbra is alig akad. A katonák már a végsőkig el vannak csigázva.

Március 17. Indulunk tovább gyalogmenetben. Nagyon, nagyon, nagyon, nagyon, nagyon elfáradtam.

Március 19. Kijev. Vonatra ültünk. Megyünk. Nem tudjuk, hová. Nagy az idegesség.

Március 20. Vonatról leszálltunk Korosztényben. Megtettem eddig 1047 km-t.

A napló szerint most majd két hónapig egy helyben állomásoznak, viszonylag elfogadható körülmények között, élelmet is kapnak – igaz, nem sokat. Május 14-én indulnak hazafelé. 17-én már ismét Tarnopolban vannak, és este érik el Lavocsnét. Május 19-én este már a karcagi laktanyában vacsoráznak.

Másnap ebédre csontlevest kapnak repáfozeléssel. A nélkülözéseknek vége...

Isten megsegítette Simon Jánost. Hazatért a háború poklából. Családja körében 1999-ben hunyt el.

Évadnyitás a Mű-hely Galériában

A kulturális évad első rendezvényét a nyarat záró jókora esti vihar sem zavarhatta meg. Igaz, sajnos sokakat vissza is tartott az eljövételtől.

Az est elején az immár Sopronban élő művész-párt, Cseh Gabriellát és Papp Józsefet mutatta be beszélgetés formájában a házi-asszony, Czeglédi Gizella. A Marosvásárhelyről származó keramikus Papp József agyag- és mázas kerámiái légiességükkel, gazdag lelki tartalmukkal hatnak ránk. Utban a megtermékenyítés felé, Teniszezők, Süsü (a sárkány - P.J.). Alkotásait belső vívódásai, érzelmei formálják. Színei finom árnyalatúak, sokszor egymásba áttűnnek. A művész eddigi legnagyobb méretű kerámiaalkotását, egy zenélő virágórát 1996-ban Baja városának ajándékozta.

Egész mást, keresést-kutatást, kép-matematikát, kontrasztos színösszetételeket, mérész cím-mű társításokat mutat meg nekünk matematikai grafikáin és tűzzománcain át Cseh Gabriella. A kedvesen közvetlen, energiát sugárzó matematika-tanárnő elmondja, hogy előbb körzővel-vonalzóval (nem számítógéppel!) elkészül a grafika, s csak azután

kap címet, sokszor nem is kevés vívódás után (A világ bonyodalma, Irracionális csigák). Tűzzománcain természetesnek hatnak a sokszor erős, kemény színek (Falusi éjjel,

Papp József, Cseh Gabriella és a Szabad Ötletek Színházának tagjai a Mű-hely Galériában

Vörös jazz), s bámulatosan illeszkedik a gyermek sok mindent még álmában is látó lelkivilágába a szín- és formagazdagság (Gyermekszemmel, Négyszögletes kerek erdő – Lázár Ervin ihletésére). A művész-

tanárnő szívesen beszél még kórustagságáról, zeneszeretetről, hisz' úgy érzi, hogy a zene alkotásait is áthatja. Grafikai, zománcai láttán, szavai hallatán el is hisszük neki...

A színpad műzsját a Szabad Ötletek Színházának négy fiatal művésze képviselte. Nemzeti költészetünk ízes-szép magyarsággal író nagyjának, aki még három másik nyelven is beszélt-írt-fordított anyanyelvi szinten, Csokonai Vitéz Mihálynak élettörténetét követhettük végig. Tolmácsolásukban eleveníthettük fel rég hallott, fülünknek-szívünknek anynyira kedves verseit. A költőt életre keltő Bor Viktor és három színésztársa (Turóczi Éva, Szentes Katalin és Imre István) neveihez fűződik a hazai felvilágosodás esemény sodrásának, a költőt rövid, harminckét éves életútján annyiszor visszahúzni igyekvő intrikáknak, költészete műzsjáinak, Lillának, Róának felidézése.

A lapunkban megjelent előzetes műsor-behangozó ellenére nemigen láttunk a széksorokban diákokat – sajnos...

Pócsi János

Nambatu és a Nagy Alma

Szeptember 11-én megnyílt az idei évad első kiállítása a Zeneiskola aulájában. A cím is, a reklámként kitett kép is varázslatos tájakat ígért. Bary Eszter Vanuatun, egy Csendes-óceáni kis szigeten járt, és onnan hozta azokat a képeket, melyeket a lelkes

közönség megtekinthetett. Hogy a dátumra való tekintettel-e vagy sem, de egy New York-i fotó is akadt a többi vadregényes kép között. Az alkotó szeptember eleje óta pilis-vörösvári lakos. S lám, milyen gyorsan örölnék a Művészetek Háza malmái, Bary Eszter fényképész máris kulturális életünk részévé vált. Reméljük, hogy marad is. Megismerkedni könnyű lesz vele, mert jógát is oktat otthonában.

H. I.

A Városi Könyvtár könyvajánlója

Lugosi Viktória: Dafke

Az idei Ünnepi Könyvhéten jelent meg Lugosi Viktória Dafke című új könyve.

„Egy nő két dologért hajlandó mindent megtenni: hogy legyen gyereke, és hogy ne legyen.” Ez a könyv egy olyan fiatal párról szól, akik azért tesznek meg mindent, hogy legyen gyerekük. Az írónő egyes szám első személyben meséli el a történetet, tökéletesen belefeledkezve a huszonhét éves televíziós szerkesztő-riporter főhős szerepébe, aki szakács férjével, Balázssal nagyon szeretne gyereket. A pár másfél évi hiábavaló próbálkozás után úgy dönt, hogy szakember segítségét kéri.

A könyv nem fejezetekre, hanem menetekre oszlik, ezzel is érzékeltetve, hogy mi csoda heroikus küzdelem ez egy emberért, aki nincs, és akire nagyon vágyik ez az emberpár. A regény főszereplője szélsőséges érzelmeket él át. Hat orvosi beavatkozás követi egymást, rengeteg izgalommal, orvosok és nővérek, kórházi ágyaszomszédok és folyosói sorsátsárok egész sorával. A történet során lassan kibontakozik főhőseink múltja és megismerjük a családtagokat is. A humorral átszőtt történet lendületes, izgalmas olvasmány. A „Hatodik menettel” nem ér véget a regény. A „Plusz egy” című fejezet még tartogat meglepetéseket. Vajon megtermi gyümölcsét a sok izgalom és várakozás?

Az írónő 1962-ben született Budapesten. Író, újságíró, kommunikációs szakember. Tanulmányait az ELTE jogi karán végezte. 1985-97-ig rádiós és televíziós szerkesztő, műsorvezető. Első regénye Ajvé címmel 2000-ben jelent meg. A Gyermekkönyvek

Nemzetközi szervezete, az IBBY 2002-ben az év gyermekkönyvének választotta Hümmögő című meseregényét.

Fetterné Denk Éva
könyvtáros

Az élet vizétől a végzet kövéig

Két hét a mesés Skóciában

„Slangeva!” Egészségedre! Így köszöntik a skótok ősi nyelvükön, a gaelen a vendéget, ha betér egy sörözőbe, hogy megköstölje a whiskyt, vagy ahogy ők hívják, az „élet vizét”. Nem igazán hittem, hogy nekem is lesz hozzá szerencsém, egészen addig, míg a postás nem hozta az értesítést nyertes pályázatomról.

Iskolám, a Templom Téri Általános Iskola 2004 óta vesz részt a Tempus Közalapítvány, Comenius – iskolai együttműködés programjában. Az alapítvány, hogy a munkába minél

Utcai zenész Edinburgh-ban

többen vehessenek részt, lehetőséget biztosít az ilyen kapcsolatokkal rendelkező intézmények tanárainak arra, hogy pályázatot adjanak be nyelvtanfolyamon való részvételre. Így jutott el kollégánóm, Vereckiné Györkei Katalin Cambridge-be, jómagam pedig Edinburgh-ba.

Hosszú repülés után szerencsésen landolt a gépem Skócia fővárosában. Már volt némi ismeretem a skót múltból, híres skót személyekről: Skóciából származik az eskabát, a telefon, a televízió, a termosz, Sherlock Holmes történeteinek írója, de még a penicillint, a golfot is a skótoknak köszönhetjük.

Érkezésemkor felhős, esős idő fogadott, ami végigkísérte kinttar-tózkodásomat. Már a repülőtérrel a városba vezető úton feltűnt, hogy a város uralkodó épület-együttese a vár. A vár és a város története egybeforrott, mivel a város nevét egyesek szerint a vár után kapta, hiszen annak egyik uralkodójához, Edwinhez kapcsolható, mondván, ez Edwin vára, azaz Edwin „burg”-ja.

A szállásom elfoglalása után első utam természetesen a város híres főutájára vezetett, a „Royal Mile”-ra. A „Királyi Mérföld” a vártól a Holyrood Palace-ig, a királynő skóciai rezidenciájáig húzódó enyhén lejtős út, a város

„gerince”. Itt található a legfelsőbb bíróság épülete, mely a XVII. század végén a skót parlamentnek adott otthont, itt magasodik Edinburgh főtemploma, a Szent Egyed szé-

Az Atholl család palotája

kesegyház is. A sok régi épület mellett rengeteg étterem, ajándékbolt, pub kínálja szolgáltatásait a világ minden tájáról összesereglett turistának.

A másnap kezdődő tanfolyamon egy csoportba kerültem spanyol, olasz, arab fiatalokkal, akikkel hamar jó kapcsolatba kerültem. Kiderült, hogy sokan vagyunk tanárok, így aztán volt miről beszélgetnünk, s közben az angol nyelvet gyakorolnunk. Természetesen jutott idő a tanulás mellett kisebb-nagyobb kirándulásokra is. Bejártam a fellegvár épületeit, a Skót Nemzeti Hadtörténeti Múzeumot. A várban található a skót koronázási ékszerek. Megnéztem a „Végzet kövét”, melyen a skót királyokat koronázták. Megtekintettem a vár legrégebbi épületét, a XII. század-

Stuart Mária szülőhelye Linlithgow-ban

ban épült Szent Margit-kápolnát, melyet I. Dávid király anyja, a magyar születésű Szent Margit tiszteletére építtetett.

Eljutottam a XV. században épített Rosslyn-kápolnába, ahol megnéztem a da Vinci kód című regényből elhíresült misztikus faragásokat, feliratokat.

Hétvégén a Blair kastélyba látogattam el, ahol 700 év óta az Atholl hercegi család él. Ez a kastély ad otthont Európa egyetlen magánhadserégének. A kastélyban a látogatók megtekinthetik a család gazdag fegyver-,

festmény- és bútorkollektáját. A közelben található a Felföld egyik legrégebbi whiskyepárlója, ahol idegenvezető kíséretében lehet megköstölni az „élet vizét”.

Másnap már korán reggel indultam, hogy eljussak Skócia leg-híresebb tavához, Loch Ness-hez. Utam során megálltam a „drámai” szépségű Glencoe völgyében, a hírhedt 1692-es mé-szárlás emlékhelyénél, ahol a vendégarátsággal visszaélve le-mészárolták a skót királysághoz hű MacDonald klán 40 tagját.

Kora délután érkezett meg buszom Loch Ness partjára, ahol először a XII. században épült híres Urquhart várat pillantottam meg, melynek bástyájáról naponta látogatók százai pásztázzák a vizet, hogy megpillantsák Nessie-t, a titokzatos szörnyet. Az egyórás

Urquhart vára Loch Ness partján

hajókázás során én is figyeltem a tó felszínét, hátha én leszek, aki fényképezőgémem segítségével pontot tehet a régi vitára: Létezik-e vagy sem a titokzatos szörny?

A második héten megcsodáltam a linlithgow-i várpalota romjait, ahol 1542-ben született I. (Stuart) Mária a „skótok királynője”. A palota volt a XVI. században a skót királyi udvar központja. Továbbutazván elértem a Felföld kapujába, Stirling-be, ahol Skócia egyik legnagyobb és legfontosabb vára áll. Több ismert skót királyt és királynőt koronáztak meg itt, többek között Stuart Máriát is. A város határájánál áll a skót nemzeti hős, William Wallace emlékére állított hatalmas emlékmű.

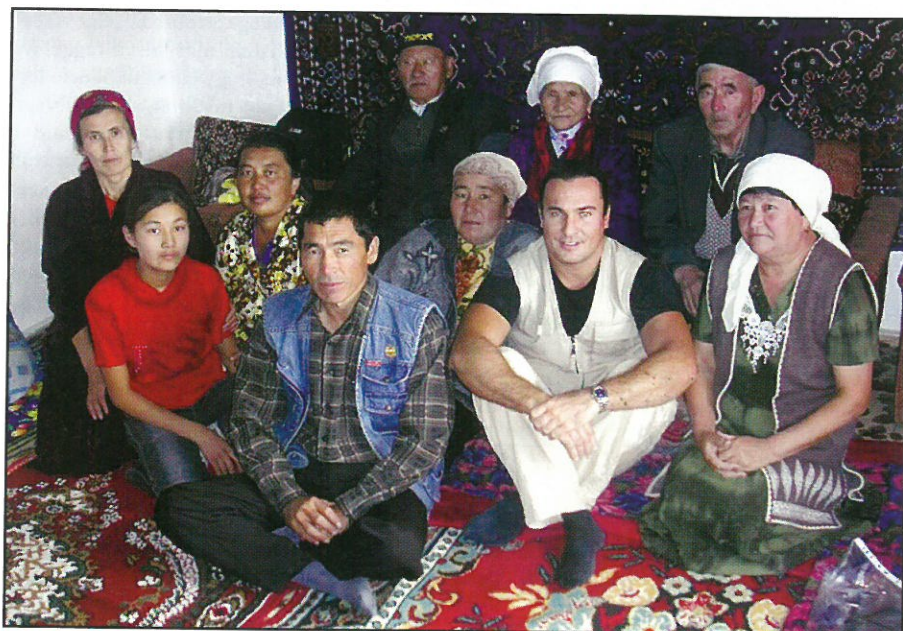
A tanulással, kirándulásokkal teli két hét hamar eltelt, így készülnöm kellett a hazaindulásra, hogy néhány órás repülés után otthon, Férihegyen landoljak.

Krizsán Pál

Magyar–madjar rokonság

Bíró András Zsolt humánbiológus, antropológus őstörténeti előadása
Vörösváron, a Szív Útja Szakrális és Gyógyító Központban

Él a messzi Kazakisztánban (Kazahsztánban) egy törzs, amelynek tagjait minden valószínűség szerint rokonainknak tekinthetjük. A néhány éve elvégzett antropológiai (embertani) vizsgálatok is ezt támasztották alá. S hogy miért éppen őket választották ki egy időigényes és költséges tudományos vizsgálat alanyainak a Magyar Természettudományi Múzeum munkatársai? Nos, a magyarázat egyszerű és meghökkentő: egy „madjar” (ejtsd: magyar) nevű törzsről van ugyanis szó...

Egy torgaji madjar család körében Kizbel településen. Az első sorban jobbról a második Bíró András Zsolt. (A fotó forrása: www.kurultaj.hu)

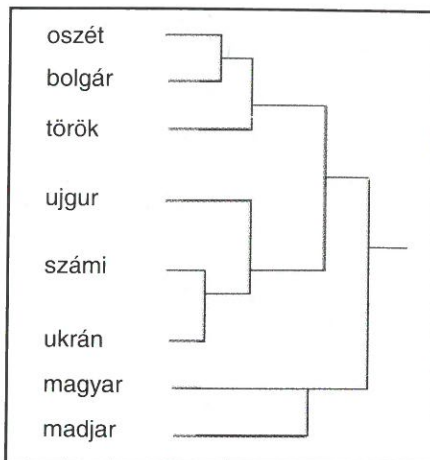
A madjar törzs Kazakisztán északnyugati részén, a hatalmas kiterjedésű, szélsőséges éghajlatú Torgaj-vidéken él, ahol puszták és mocsarak váltogatják egymást. A törzs tagjai 4-5 településen elszórva laknak, mintegy kétezeren lehetnek a törzsi területen. A törzsi emlékezet szerint kb. 350-370 évvel ezelőtt valahonnan délről érkeztek ide. Ez a vidék még a volt Szovjetunió belső is egy nagyon elzárt, tiltott területnek számított. Így aztán nem csoda, hogy a hatvanas évekig a magyar tudományos élet egyáltalán nem tudott az itt élő törzsről. Az első magyarként Tóth Tibor jutott el erre a területre, akit Seitbek Nurhanov kazak nyelvész kísért el. Mielőtt érdemleges eredményeket ért volna el, kitiltották a területéről. Feltételezte, hogy esetleg fennállhat valamiféle rokonság a madjar törzs és a Kárpát-medencei magyarok között.

E kérdés eldöntésére 2006 őszén Bíró András Zsolt humánbiológus, a Magyar Természettudományi Múzeum Embertani Tárának kutatója a Kazah Központi Állami Múzeummal együttműködve egyhónapos expedíciót szervezett a Torgaj-vidékre. Az expedíció során több ezer kilométert utaztak a sztyep-pén, hogy felkeressék az ott élő madjarok minden lakott települését, és a lehető legtöbb DNS-mintát vehessék tőlük.

Bíró András Zsolt vörösvári előadásában ennek az expedíciónak az eredményeiről számolt be a sajnos kevés számú, alig tucatnyi

érdeklődőnek. (Pedig a téma akár egy tornacsarnoknyi közönséget is megérdemelt volna, hiszen amit az előadó elmondott, az akár alapjaiban is megrendítheti a magyarság őstörténetéről kialakult korábbi elképzeléseket.)

Bíró előljáróban elmondta, nem volt semmilyen előre kidolgozott elméletük a madjar törzssel kapcsolatban – az expedíció célja pusztán az volt, hogy megvizsgálja a legújabb tudományos módszerek segítségével, hogy genetikailag van-e bármilyen hasonlóság a

Megdöbbenítő eredmény született: A madjar törzs mintájához a magyarországi magyar került a legközelebb

kazakisztáni madjarok és a magyarok között, és hogy a „madjar” név nem pusztán véletlen előfordulás-e az egyébként kazakul beszélő, muszlim vallású törzs esetében.

(Sok tudományos – vagy inkább tudománytalan – kutató jut zsákutcába amiatt, hogy egy elképzelést erőltet mindenáron, és az azzal egybevágó adatokat, tényeket, bizonyítékokat fűzi fel egy fonálra, a többi – esetleg homlokegyenest ellentmondó – adatot pedig mellőzi. Sok a laikus, dilettáns, nem szakmabeli, önjelölt őstörténész, régész, nyelvész, aki kevés munkával nagy szenzációkra hajt, és a tények helyett inkább a vágyait, érzelmeit helyezi előtérbe. A valódi tudós aprólékos, fáradtságos munkával, az adatokat többször is ellenőrizve jut lépésről lépésre előre.)

Bíró András Zsoltot és tudóstársait rendkívül szívélyesen fogadták a madjar törzs tagjai a Torgaj-vidéken. A tudósok 16 településen jártak, antropológiai vizsgálatokat végeztek, 106 férfi DNS-mintáját gyűjtötték be (szájnyalhártya-kaparekból). Az expedíció sikerrel járt.

A gyűjtött minták laboratóriumi vizsgálatát és az elemzését a Budapesti Orvosszakértői Intézet DNS-laboratóriumában végezték el. A vizsgálatok alapja az Y-kromoszóma volt. Ez a „konzervatív” kromoszóma apai ágon öröklődik, nincs átkevereződés benne, így apáról fiúra szinte változatlan marad. Ugyanakkor az Y-kromoszómán található mutációs pontok összehasonlításával lehet genetikai kapcsolatot találni bizonyos népcsoportok között.

A vizsgálatok során a Torgaj-vidékről hozott mintákat 38 más eurázsiai népesség-mintával (köztük a Kárpát-medencei magyarokkal) vetették össze. Az összehasonlító vizsgálatok (ún. SNP-analízis) meglepő, szinte hihetetlen eredményt hoztak: kiderült, hogy a tőlünk több ezer kilométerre élő torgaji madjarok Y-kromoszóma felépítése leginkább a magyarországi magyarokéhoz hasonlít. A környezetükben élő népekéhez (kazakok, üzbégek, oroszok, evenkik, mongolok, tadzsikok, türkmének, kirgizek) sokkal kevésbé. A magyarok után az oszétok, az ukránok, a bolgárok, a törökök, a számi (lappok) és az ujugrok „apai vonalai” mutatták a legtöbb hasonlóságot a Torgaj-vidéki madjar népesség mintáival.

Bíró András Zsolt nem akart hinni a szemének, amikor az eredmény megszületett. Vérbeli tudós lévén, ki akart zárni minden esetlegességet, hibát, ezért megismételtette a nagyon drága vizsgálatot. Ám ugyanazt az eredményt kapták.

A Torgaj-vidéki expedíció és az itthon elvégzett vizsgálatok eredménye tudományos szenzáció, amely kétségbe vonhatatlanul bizonyította a magyarországi magyarok genetikai rokonságát egy tőlünk jóval távolabb élő népcsoporttal, új távlatokat nyitva az őstörténeti kutatásoknak, a magyar őshaza keresésének.

Bíró András Zsolt azonban kerülve a nagy szavakat, visszafogottabban a tudóshoz méltóan fogalmaz:

„Az STR és SNP-analízis eredmények alapján valószínűsíthető, hogy a mai magyar-

országi lakosság egy részének az ősei és a kazakisztáni madjar populáció ősei között valamikor a múltban (mai történelmi és régészeti tudásunk szerint legalább 1300-1800 évvel ezelőtt) genetikai kapcsolat állhatott fenn. A mostani Y-kromoszóma vizsgálat ad először egyértelműen meghatározható (mérhető), összefüggést és ezáltal konkrét kapcsolódási pontot a mai Kárpát-medencei magyar lakosság és egy Urálon túli terület népessége között.”

Bíró András Zsolt a sagai madjar temető egyik sírjánál

Bíró András Zsolt fenti megállapításai egy minden elemében ellenőrizhető tudományos vizsgálat eredményein és nem feltételezéseken, fantazmagóriákon, az internetről összeollózott adatokon alapulnak. Forrásául szolgálhatnak tehát a további szorgos kutatómunkának. Van is elég tennivalója az Embertani Tár kutatójának, hiszen ez a Világ egyik legnagyobb antropológiai gyűjteménye: 35 000 csontváz várja itt a különböző régészeti korokból, hogy alapjául szolgálhassanak további vizsgálatoknak, összehasonlító elemzéseknek.

A nagy tetszéssel fogadott előadás után – fentiek ismeretében – többen is feltették a kérdést, vajon bizonyítható lenne-e DNS-elemzés alapján a magyarok és a hunok közti rokonság (ma már a csontokból is kivonható a DNS).

Bíró András Zsolt erre azt válaszolta, hogy sajnos a 35 000 leletből bizonyíthatóan egyik sem hun eredetű. A lelethiány oka: a hunok vezető rétege ebben az időszakban Európában hamvasztással temetkezett. Vannak ugyan olyan sírleletek, ahol hun szertartás szerint, hun öltözetben és fegyverzetrel eltemetett csontvázleletet találtak, de így csak a hunokhoz csapódott, általuk leigázott népek (pl. germánok) temetkeztek. (Mindösszesen két koponyáról feltételezhető a hun eredet.)

A Vörösvári Újság kérdésére – „Tervezi-e tudományos expedíció szervezését a Nepálban élő magharokhoz a névegyezés okán megvizsgálni az ott élő népcsoport esetleges genetikai hasonlóságát a magyarokéval?” – a kutató azt válaszolta, hogy egyelőre Közép-Ázsiában és a Kárpát-medencében szeretnének

Kazakisztán térképe. A bekarikázott rész a Torgaj-vidék

folytatni a kutatást, genetikai kapcsolódási pontokat keresve. A szorgos kutatómunka révén egyszer talán feltérképezhető lesz antropológiai, genetikai és régészeti bizonyítékokkal egyaránt alátámasztva, hogy hol lehetett a magyarok valódi őshazája és hogy hogyan jutottak el végül mai szálláshelyükre, a Kárpát-medencébe.

Fogarasy Attila

További információk:

www.kurultaj.hu

www.mno.hu/portal/417223

www.magyarokszovetsége.eoldal.hu

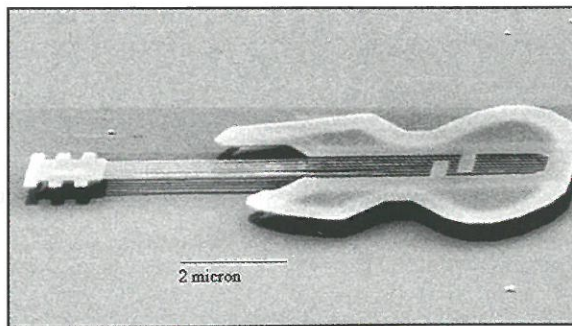
Nanotudomány III.

Fénnyel készült és működtetett nanoszerkezetek

Fénnyel készíthetők olyan háromdimenziós parányi szerkezetek, amelyeket fénnyel lehet működtetni. Az ismertett módszernél olyan átlátszó műanyag folyadékot használnak, amely egy bizonyos fényerősség fölött megszilárdul (fény hatására keményedő polimer). Ilyen anyagot használnak például fogtömésekhez is. A fényre keményedő polimerbe megfelelő erősségű lézerezést fókuszálnak, és a fókuszban az anyag megszilárdul. Így a fókusz mozgásával tetszőleges háromdimenziós alakzat készíthető el. A műveletet természetesen számítógép vezérli. Ezzel a módszerrel olyan összetett szerkezetek is megvalósíthatók, amelyekben az álló elemeken kívül mozgó alkatrészek is vannak. Három darab ilyen módon készült propeller ötször ferde el egy hajszálon.

A mozgó alkatrészeket fény mozgatja, ugyanis a fény anyagba ütközve arra nyomást fejt ki, a fény nyomását a mindennapi életünkben (makro világ) nem tapasztaljuk, nagysága elhanyagolható. Nem nagy intenzitású lézerezést fókuszálva parányi (sejtekre) testekre, a fény nyomása elegendő azok moz-

gatására is. E parányi alkatrészek megfelelő helyre viteléhez használják az úgynevezett lézercsipeszt. A működés elve az, hogy a környezetenél nagyobb törésmutatójú parányi

Nanogitár

testre olyan erők hatnak, hogy az nem tud a fókuszából elmenni. Ebben a mérettartományban a lézercsipesz valóságos csipeszként működik. Meg lehet vele fogni egy molekulát vagy egy sejtet és elvinni a kívánt helyre, hosszabb molekulát nyújtani is lehet.

Fénnyel lehet például forgatni egy propellert. A propellert úgy készítik, hogy először a tengelyt merőlegesen üveglemezre ragasztják, ezután a hőre keményedő folyadékban nagyobb erősségű fény fókuszával propellert rajzolnak a tengely köré. A tengelyen lévő propeller szabadon foroghat, de a tengelyről nem vehető le. Ezt a technikát nanotechnika helyett nevezhetnénk mikro- vagy nanomechanikának is, illetve mikro- vagy nanogépészetnek, az alkatrészek méretétől függően.

Nincs akadálya annak, hogy az eljárással nagyobb méretű szerkezeteket készítsenek, de a nagyobb méretű eszköz elkészítése ezzel az eljárással jelenleg lassú és gazdaságtalan lenne, amit fénnyel már nem is tudnánk működtetni.

A propeller forgási irányát a propeller alakja határozza meg, a forgás sebességét a fény erősségével lehet szabályozni. A forgás irányának változtatása nagyon egyszerű:

a lézercsipesz fókuszát a propeller elé vagy mögé helyezik. Ilyen kísérleteket dr. Ormos Pál akadémikus vezetésével az MTA Szegedi Biológiai Kutatóközpont Biofizikai Intézetében végeznek. (Folytatjuk!)

Saufert János

Októberi programok Pilisvörösváron

A Művészetek Háza programjai

Szabadság utca 21. (Bejárat a Major utca felől)

SZEPTEMBER

30. 15. 6. **Ünnepi műsor az Idősek Világnapja alkalmából.** Közreműködnek a Templom Téri Általános Iskola és a Zeneiskola növendékei.

OKTÓBER

01. 18. 6. **Komolyzenei koncert a Zenei Világnap alkalmából** a zeneiskola tanárainak közreműködésével (Mozart, Rachmanyinov, Fauré, Quantz és Kovács Béla művei)
04. 18. 6. **Divatbemutató:** Dévényi Fanni bemutatja a Fanny-Fashion új kollekcióját a Művészetek Házában. A bemutatón közreműködik a Pilisi Kolibri Sport-Tánc Egyesület.
11. 17. 6. **Humor és énekest Maksa Zoltán és Peller Anna közreműködésével.** Az est rendezője a Fehér Bot Napja alkalmából a Látássérültek Pilis Völgye Egyesülete. Belépő: 1500 Ft. Jegyek válthatók: LPVE iroda, Fő u. 95., Pilis Ticket jegyiroda, Fő u. 107. és a Művészetek Háza, Szabadság u. 21. szám alatti titkárságán.
17. 20. 6. **Bál az „A tempo” Koncertfúvós Zenekar szervezésében.** Belépő: 1000,- Ft.
18. 17. 6. **A 15 éves „A tempo” Koncertfúvós Zenekar jubileumi koncertje**
23. 16. 6. **Ünnepi műsor és a „Pilisvörösvárért” emlékérmek átadása.** Közreműködik Falvai Anna, Keszthelyi Ildikó, az Angelika Gyermekkorús és Szlovencsák Péter.
- 17.30 **Fáklyás felvonulás a Művészetek Házától a Hősök terére**
- 18 óra **Koszorúzási ünnepség a Hősök terén.** Ünnepi beszédet mond Gromon István polgármester. Közreműködik a Regélők Együttes.
31. 17.30 **A Német Nemzetiségi Táncegyüttes 55. évi jubileumi műsora.** Közreműködnek: Szári Német Nemzetiségi Táncegyüttes, Mányi Német Nemzetiségi Táncegyüttes, Bravi Buam, Donau Power, Német Nemzetiségi Fúvószenekar, Werischwarer Burschen.
A belépés ingyenes.

„Kézműves játszó” óvodásoknak – október 5-9. „Hajlítom, csavarom, fűzöm, kötözöm” – játékok gyékényből, csuhéból (zártkörű rendezvény)

A „Tipegő-topogó” foglalkozásai szeptember 29-től minden kedden 9.30 órai kezdettel! Érdeklődni lehet a 06 30 238 6388-as telefonszámon.

A Mű-hely Galéria programjai

(Hunyadi u. 70.)

02. 19 **Kulturális est: Operaénekesek műsora** – mulattatás fel-sőfokon. „Ahogy én mulatok nem mulat úgy senki...” Bordalok, mulatóénekek, népdalok, magyar nóták, ope-ra- és operettrészletek. Előadók: Operaházy Borlovagok Együttes: Laczó András tenor, Kurucz László basszus, Sztankovics Béla bariton (gitárművész) operaénekesek. A műsor előtt Bihari Puhl Levente festőművész kiállítását Czeglédi Gizella festőművész nyitja meg. A kiállítás október 31-ig látogatható. (A belépés ingyenes.)
09. 19. **Kulturális est: A tudást őrizni vagy továbbadni helyes?** Vetített képes előadás Simonyi Károly: A fizika kultúrtörténete alapján. Előadó: Dr. Csurgayné Ildikó egyetemi docens. (A belépés ingyenes.)
31. 17. **Magyar Táncházt.** Zene: Ágas-Bogas zenekar. Táncolni segít: Ujházy Anna néptáncos. (A belépés ingyenes.)

A Városi Könyvtár programjai

Fő utca 82.

02. 14. 6. „Itt van az ősz, itt van újra”. Kézműves foglalkozás, mese-vers-könyvajánló kisiskolásoknak
07. 16. 6. „Országos Nagy Könyvtári Napok”. A leggyakoribb **egészségügyi problémák időskorban.** Előadó: dr. Hidas István. (A témához kapcsolódó új könyvek bemutatása)
09. 14. 6. Termésképek. Kézműves foglalkozás, mese-vers-könyvajánló kisiskolásoknak
12. 17. 6. **Őszi munkák a kiskertben.** Előadó: Pekó József kertészmérnök
16. 14. 6. **Szüreti népszokások.** Kézműves foglalkozás, mese-vers-könyvajánló

A Városi Napos Oldal Szociális Központ programjai

(Rákóczi u. 5.)

Az Idősek klubjában

01. **Idősek világnapja,** iskolások és óvodások köszöntője
06. **Megemlékezés a 13 aradi vértanúról**
19. **Sváb délelőtt**
22. **1956. október 23-ra emlékezünk.**
27. **Dr. Hidas István előadása a diabetesről**

A családsegítő szolgálatnál

Álláskereső klubja (minden héten csütörtökön 10 órakor)
Filmklub október 29-én 16 órától a Gimnázium Kollégiumában
Noé bárkája – önszervező csoport október 16-án 13-14 óráig.
Álláskereső tréning október 20-án 10-11 óráig.

Német tábor a Gradusban

A szervezők beszámolója

Német nyelvi tábort szervezett a Gradus Egyesület alsó tagozatos, illetve óvodás gyerekek számára. Az első héten az óvodások táboroztak, a témákat, játékokat, programokat így az ő korosztályuknak megfelelően állítottuk össze. A témák a következők voltak: Hétfőn: család. Kedden: gyümölcsök, zöldségek. Szerda: lovak, tanya, állatok. Csütörtök: közlekedés. Péntek: ismételés.

A foglalkozások, dalok, játékok nap mint nap a témának megfelelően alakultak. Beszélgettünk, ragasztottunk, vágunk, színeztünk, festettünk, memória kártyáztunk, táncoltunk, ujj-játékot tanultunk, verseltünk, meséltünk, daloltunk, fogóztunk, versenyeztünk, tornáztunk, lovagoltunk, kis csibét simogattunk,

kirándultunk. Azt hiszem, sorolhatnám még, mi mindent csináltunk, bár ezt a gyerekek tudnák visszaadni igazán. A második héten a nagyobb gyerekekkel ugyanígy vettük a témákat, de a programok a koruknak megfelelően ki lettek bővítetve.

Nagyon sokat segítettek a Gradus Egyesület Tágjai, Heim Márton, aki mindkét héten lóra ültette és meglovagoltatta a gyerekeket.

Időt és türelmet nem sajnálva mutatta be az állatokat és a tanyát.

Köszönet a Pita-Toursnak, aki jutányos áron jutott el minket a Heim-tanyára és a Rózsika forráshoz, köszönet a Müller Kávéháznak a kedvezményes fagyizásért.

A tábor a lelkes szülők és sok-sok segítség nélkül nem sikerült volna ilyen jól!

Szerintem nagyon tartalmas volt mindkét hét, a gyerekek sokat tanultak, játszottak és fejlődtek, és ami a legfontosabb: remekül éreztük magunkat.

Mivel ez volt életem első táboroztatása, sokat tanultam belőle. Rájöttem, min kellene legközelebb változtatni, mit kellene másképp csinálni, és mi az, ami pont így volt jó.

Jövőre tapasztalatokkal gazdagodva újra szeretnénk élményt adni a gyermekeknek.

Kreiszl Anita

Köszönet

- a tábor levezetéséért: Kreiszl Anitának és Wohl Szilviának,
- a háttér munkáért, szervezésért: Kremper Zsuzsinak, Merkné Kira Zsuzsinak, Boda Tündének,
- a kirándulás felügyeletéért: Kreiszl Adriennek, Engertné Sörös Beának,
- az alapanyagokért és a „lelki támogatásért”: a Gradus Óvodának,
- a programok segítéséért: Heim Mártonnak,
- a jutányos áron fagyizásért: Müller Mártonnak.

Gradus Kuratórium

Mindent a gyerekekért!

2009. augusztus 29-én zenés gyerekpartit rendezett a Gradus óvoda és a Bon-bon bolt. 90 gyermekekből és szülőkből állt a csapat. A legfiatalabb gyermek 13 hónapos, a legidősebb 11 éves volt.

A program gitárszóval indult, majd válogatott játékokkal folytatódott. Bonon bohóc és segítői alapozták meg a hangulatot, szórakoz-

tatták a vendégeket, vezényelték le a délutánt. Rengeteg játék volt, melyben kortól függetlenül részt vett mindenki. Zene és tánc fokozta a hangulatot. Még a szülők is táncra perdültek.

Pihenésként finom sütemények, üdítők érkeztek. Közben játékokkal arcfestéssel kedveskedtek a gyerekeknek. Senki sem távozott üres kézzel. A gyerkőcök pálcás lufikat, és táncoló smilekat kaptak ajándékba.

A nagy sikerre való tekintettel tervezünk még hasonló programokat.

A befolyt összeget a Bon-Bon Bolt és a Gradus Egyesület közös döntése alapján, a Gradus óvoda belső udvarának felújítására ajánlotta fel.

A buliról készült képek megtekinthetők:

www.bonbonbolt.hu

www.leggomb-dekoracio.hu

Országos hírű lett a vörösvári lángos

Egy vörösvári lángossütő nyerte negyedmagával a Bors című szórakoztató napilapban júliusban meghirdetett nagy lángostesztet. A napilap munkatársai az olvasók segítségével az egész országban egy hónapon keresztül keresték Magyarország legjobb lángossütőjét. Az olvasók javaslata alapján a Bors „lángoskommandója” számos üzletet felkeresett, hogy megízlelje az ott készült lángosokat.

A szavazás augusztus elején lezárult, a legtöbb szavazatot egy budapesti, egy kecskeméti és egy szentendrei lángossütő mellett a pilis-vörösvári Ibolya büfé tulajdonosa, Hlács Ibolya kapta. A lap címlapjára közülük is ő került fel „Ibolya lett a világ bajnok” címmel.

Az alábbiakban a lap augusztus 9-i számából idézünk: „Amiért érdemes Pilisvörösvárra menni: a Fő úton a sárga kapun belül igazán könnyű, finom és mindig ízletes lángost ka-

Hlács Ibolya egyik különlegessége a porcukros túrós lángos
(Fotó forrása: www.borsonline.hu)

pok” – hangzik az egyik levélből. Az eredményben a Bors lángoskommandója sem csatlakozott.

– 22 éve dagasztom itt a tészta, szerencsére eddig nem volt panasz – mosolyog a tulajdonos Hlács Ibolya.

A jó lángos receptje nem változik, titkát ő sem árulta el. A választék széles, akad túrós, és laktató virslis-sajtos, emellett különlegességek számítanak a kifejezetten nyári lángosok, mint a sárgabarackos, vagy a szilvás.

Gratulálunk a vörösvári lángossütő mester sikeréhez!

F. A.

A keramikus hazatért

A PilisCentrum.hu térségi programajánló szeptemberi számában olvashatunk Manhercz-Kovács Gabriella pilisvörösvári keramikusról, aki a kerámiakészítés alapjait Szentendrén tanulta meg. Saját műhelye először Németországban volt. Újra visszatérve Magyarországra, szülőhelyén is kialakította saját birodalmát, műhelyét. „Színek, Szimbólumok, Mágia” címmel júniusban nyílt kiállítása Piliscsabán, az Uradalmi Házban.

További információ:

www.manherczkgabriella.gportal.hu

Kirándulás Poroszlóra

2009. július 25-én Molnár Sándor úr szponzorálásával egész napos poroszlói kiránduláson vehettek részt a vörösvári emberek, idősebbek és fiatalabbak egyaránt. Korán reggel indultunk és késő este érkezünk, de az út minden fáradalmat megért!

Poroszló – Molnár Sándor szülőfaluja – 3200 lakosú ősi község a Tisza jobb partján, Tiszafüredtől 9 km-re található.

Egyik legfőbb vonzereje a Tisza-tó, amely a vízi sportok kedvelőinek, a strandolni vágyóknak, horgászoknak, vadászoknak, vízi túrázóknak kiváló kikapcsolódási lehetőséget nyújt. A Tisza-tavi Madárrezervátum, mely a Világörökség része, a kikötőkből szervezett túrák révén látogatható. A falusi turizmus keretein belül itt egyre több szálláshelyet találhatnak a látogatók.

Megérkezésünkkor dr. Kovács Béláné alpolgármester asszony és a Lila Akác Dalkör tagjai fogadtak nagy szeretettel. A kölcsönös köszöntés és ajándékozás, nótacsokrok után motorcsónakázáson vettünk részt a csodálatos tavon. A finom és bőséges ebéd elfogyasztását követően a 2005. évben létesített Tisza-tavi tanösvényre hajóztunk. A tanösvény a Tisza-tó élővilágának megismerését teszi az érdeklődők számára könnyedebbé. A pallódutas tanösvény két madárvárta és egy 12 méter magas kilátótorony környezetében nyújtott feledhetetlen élményt. Előre láthatólag 2010-ig megépül az Ökocentrum

központi épülete is, ahol 3 dimenziós mozit, emberléptékű akváriumot, erdei iskolát, kézműves udvart alakítanak majd ki.

Késő délután a főtéren táncház volt, ahol együtt rakosgatták lábaikat a poroszlói és a vörösvári táncos kedvűek. Késő este fáradtan, de nagyon szép élményekkel gazdagodva értünk haza.

Dalos jókedv társult az ebédhez

Köszönjük Molnár Sándor úrnak ezt csodálatos napot, a szervezést és a bőkezű vendéglátást. Reméljük, hogy kirándulásunkkal öregbítettük a két település közti jó kapcsolatot, és lesz lehetőségünk arra, hogy mi is vendégül lássuk a poroszlóiakat.

A kirándulás résztvevői

59. Bányásznap

Szeptember 4-én Bányásznapot tartottak Pilisvörösváron. A Bányászemlékmű ünnepélyes megkoszorúzása után Wagner Ferenc, a Bányász Szakszervezeti Szövetség elnöke mondott ünnepi beszédet. Az elnök úr elmondta, hogy az emlékezésnek fontos részei azok a könyvek is, amelyek nemrégiben jelentek meg, és a dorogi, valamint a pilisszentiváni bányászéletet mutatják be.

Gromon István polgármester is a múltba való emlékezést emelte ki beszéde első részében, majd a közösség és a hagyomány ápolására hívta fel a figyelmet. A tavaly ilyenkor felavatott Bányászszoba a Napos Oldal Szociális Központban segít abban, hogy unokáink, dédunokáink is tudjanak a Pilisvörösvár életét egykor meghatározó bányászatról. Ezt a bányászmulat hivatott majd dicsérni két tábla a tizenegy helytörténeti tábla közül, melyeket a Petőfi Sándor utcai új parkban, a régi „Lammkrumm” helyén fognak elhelyezni.

Az ünnepi beszédek után kiosztották a Bányászszakszervezet ajándékait azoknak a tagoknak, akik ötven vagy hatvan éve a szervezethez tartoznak.

H. I.

Takarítónap a vasútállomáson

Bár a kommunista szombatok ideje réges rég lejárt, a környezetünkért végzett önkéntes munka bizony a demokráciákban is divatban van. Épp a napokban olvastam, hogy New Yorkban például minden valamire való önéletrajznak tartalmaznia kell valamilyen kö-

Megtisztult az állomásépület környéke

zösségért végzett önkéntes tevékenységre való utalást. Az önszerveződés a demokrácia egyik mozgatórugója. Mi sem vártuk hát tovább a sült galambot, megszerveztük a vasútállomás környékének rendbetételét. Civilek és vasutasok összefogásával szeptember 5-én láttunk

munkához. A reggeli csöppögő eső nem sok jóval kecsgettetett, azért tízen összejöttünk, és nekiláttunk. A délelőtti folyamán az időjárás is kedvezőbbre fordult. Elsősorban a szem előtt lévő területekre koncentráltunk, azokra, melyeket az utasok nap mint nap látnak. Kaszáltunk, gazoltunk, és főleg szemetet szedtünk. Közben pedig a bográcsban rotyogott a paprika krumpli, amit a végén jóízűen elfogyasztottunk.

Sajnos nem tudtuk a teljes területet megtisztítani, de már most többre jutottunk, mint a tavaszi hasonló, akkor még csak vasutasok körében szervezett akció során. Tanulság, hogy legközelebb több figyelmet kell a szervezésre fordítanunk, úgy talán nagyobb eredményt érhetünk el. Tervezzük, hogy ezentúl minden évben kétszer, tavasszal és ősszel rendezünk hasonló eseményt. Szeretnénk az önkormányzattal, és a MÁV-val is hivatalosan felvenni ez ügyben a kapcsolatot. Támogatásra lesz ugyanis szükségünk, hisz vannak dolgok, amit önerőből nem, vagy csak nehezen tudunk megoldani. Ilyen például az összegyűjtött szemét elhelyezése. A most megtelt zsákok nagyjából tavaszra fognak végleg eltűnni a vasúti raktárból, mert csak egyenként férnek be a vasút kukájába.

És hogy miért írom meg mindezt a Vörösvári Újság hasábjain? Hát nem azért, mert köszönetet várunk. Azért viszont igen, mert szeretnénk, hogy munkánkat megbecsüljék, és nem termelődne újra a szemét a környéken. Szeretnénk, ha rászólnának arra, akit szemetelni látnak. És ami a legfontosabb, sze-

Ezek a kábelek valahonnan hiányoznak

retnénk, ha követőkre találának. Jó lenne látni, hogy mások is szerveznek környezetükben hasonló akciót. Hogy újabb, és újabb utcák, terek tisztulnának meg. Hogy a határba kimenve ne egy szeméttelen érezzük magunkat. Hogy az önszerveződő közösségek tevékenysége ne különlegesség, hanem a mindennapok szerves része legyen.

Barkó Richárd

Bányászorsok V.

A csapatvezetők – Vor-Hauerek

A szénbányák eredményes működése nagymértékben attól függ, hogy a főfeltárás, a széntermelés, a bányavágatok fenntartása és a felhagyott bányauregek kezeléséhez milyen képességű és végzettségű szakembergárda áll rendelkezésre.

A pilisi szénmedence valamennyi bányavezetése vonatkozóan állítható, hogy a rendelkezésre álló vājár szakmunkás állomány a legkritikusabb esetekben is képes volt maradéktalanul teljesíteni a rábízott feladatot.

A bányászati hierarchiának köszönhetően a csapatcsillás, segédvājár, vājár, szakvezető vājár és csapatvezető vājár fokozatok egyúttal többéves gyakorlati tapasztalatot is jelentettek, erre épült a háromharmados termelési munkarend alapját képező csapatrendszer. A csapatvezető vājár (Vor-Hauer) választotta ki a szakvezető vājárokat, a szakvezető vājárok joga volt összeállítani és kiválasztani azt a létszámot, amellyel a legjobban tudta teljesíteni a termelési feladatot.

A csapatvezető vājár vezette a saját műszakját, felelt a csapat munkájáért, tartotta a kapcsolatot a felügyelettel és vállalt feladatokat. A csapatok teljesítménybérézésben, ún. „szakmányban” dolgoztak, ezért volt nagy jelentősége a szervezett és a legjobb teljesítmény elérése érdekében kifejtett valamennyi összehangolt tevékenységnek.

A pilisi szénmedencében működő bányákban, majd az utolsó bányák 1969 évben történt bezárását követően a dorogi bányauzemekben is kiemelkedő teljesítményeket értek el a pilisi bányászcsapatok.

A „főfeltáró” csapatok tarták fel a bányamezőket. Az ismeretlen kőzeteken való áthatolási munkákat gyakorlott és több éves szakmai gyakorlattal rendelkező vājárok végezték.

A kiváló főfeltáró csapatok között elsőnek kell megemlíteni a Pilisszentiván – Altáró bánya gerincét képező és a nagykovácsi szénmezők főfeltárása célját szolgáló, több ezer méter hosszúságú alagút rendszerét kiépítő Husztics Lajos által vezetett csapatot.

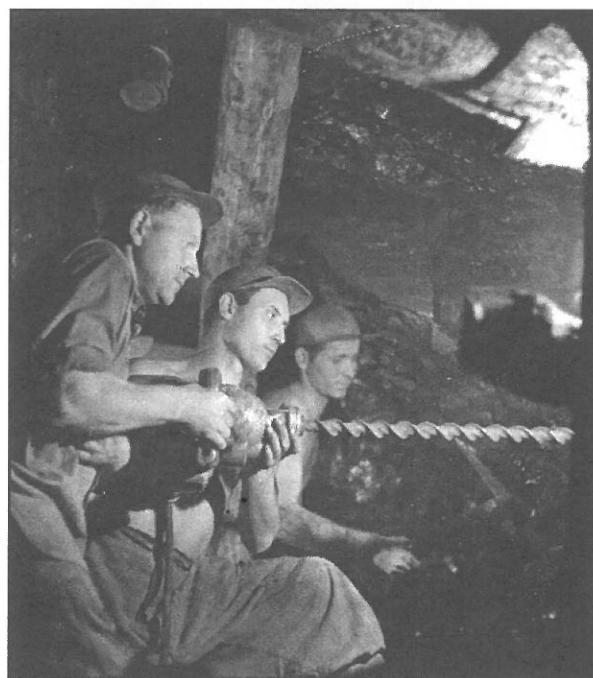
A nagykovácsi szénmezők minél előbbi megnyitása sok bányász munkahelyének biztosítása végett volt kiemelkedő jelentőségű, ezért a szénmedence legtapasztaltabb vājárjait válogatták ebbe a csapatba. Az országosan is kiemelkedő vágathajtási teljesítményt elért főfeltáró csapatot 1955 évben – megérdemelten – Kossuth-díjjal tüntették ki. Ebben a csapatban dolgozott – többek között Kimmel Ferenc, Kinka Márton, Peller István, Peller György, Schuck János, id. Mártai Károly és Banadics István pilisvörösvári csapatvezető vājár.

Bányászaink között nagyon sok volt a tehetséges, kiemelkedő szervező képességű,

szorgalmas, következetes, a bányásztársaiért felelősséget és áldozatot vállaló, jelentős teljesítményt produkáló vājár.

A széntermelés nagy hányadát a fejtési és szénelővājó csapatok a „szénelők” produkálták, a bányauzemek mennyiségi tervének teljesítése elsősorban rajtuk múltott.

A bányavágatok fenntartása, javítása a „fenntartási” csapatoknak volt a feladata.

Braun Márton csapatvezető vājár, Pánczél József vājár és Gundli János csillás fejtés közben

Ezt a munkát általában nagy gyakorlati tapasztalattal rendelkező, sokszor igen bonyolult és veszélyes helyzetek, állapotok felszámolására képes, idősebb vājárok végezték.

Jelentős szerepet vállaltak a bányamunka során óhatatlanul előforduló rendkívüli állapotok (bányatűz, vízbetörés, sújtólég-robbanás stb.) felszámolására kiképzett „bányamentő-gátas” csapatok. Fő feladatuk volt a fejtési és felhagyott bányauregek homokiszapos eljárással történő betömedékelése, kőzetomlás által betemetett, vagy egyéb ok miatt vészhelyzetbe került bányászok kimentése.

A bányamentő állományú vājárok és a műszaki dolgozók – a fokozott fizikai terhelések miatt – rendszeres orvosi felügyelet alatt álltak.

A vājárok mellett a földalatti és a külszíni bányalakatosok, villanszerelők, gépkezelők áldozatos munkája is nagymértékben járult hozzá a termelési feladatok sikeres végrehajtásához. Ezekben a munkakörökben foglal-

koztatott dolgozók is szervezetten, csoportokban és nagy gyakorlatú gépmesterek és művezetők felügyelete és irányítása mellett végezték a feladatukat.

A környékbeli szénbányákban foglalkoztatott dolgozók szakmai felkészültsége 1852-től – a bányanyitások időszakától – nyomon követhető. Az első bányászok német nyelvről, Cseh- és Morvaországból és az erdélyi szász bányavidékről érkeztek a pilisi szénmedencébe munkát vállalni. Ezek a bányászok hozták magukkal a több évszázados bányászati gyakorlati tapasztalatokat, amelyek több generáción át öröklődtek a pilisi szénmedencében.

A teljesség igénye nélkül nagy tisztelettel emlékezünk az általunk még személyesen ismert pilisvörösvári Vor-Hauerekre, ú. m.: Lobenvein Márton, Morner János, id. Mártai Károly, Holicska János, Páli István, Herceg István, Wohl Antal, Berta Sándor, Götl István, Szatara György és még sokan mások a Lipót-, Erzsébet- és Solymár-aknában dolgozó vājárra.

A II. világháborút követő generáció „csapatvezetői”: Wohl Miklós, Cihelka János, Sisa Mihály, Haluk János, Posztós János, Kleckner József, Wenczel István, Fülöp Lajos, Kimmel József, Guth Lőrinc, id. Zelenai István, Braun Márton, Halmschlager János, Kovács János, Kovács József, Brichtha Gusztáv, Keppler István, Botzheim István, Huber András, Szikra György, Béres István, Hívó Márton, Weller József, Kozek Róbert és még sokan

mások a pilisi, a dorogi szénbányákban, valamint a Bányászati Aknamélyítő Vállalatnál dolgozó vājárok.

A bányamunka végzése során életét vesztett 70 pilisvörösvári bányász nagy hányada csapatvezető vājár volt. A munkahelyért, a rájuk bízott emberekért, a termelésért ők feleltek és ez a feladat az élvonalba a „vájvég-re”, a legveszélyesebb helyre szólította őket. Hősiességük soha nem felejtjük el.

Solymosi Márton, Rupf József, Krivinger Vilmos, Terebesi József, Oroszi Antal, Wipfelhauser Antal, Szauter István, Draxler József, Haluk János, Hamar István, Marlok Márton, Krivinger József, Gerlai Elemér, Tagscherer Márton csapatvezető vājárnak (és a fel nem sorolt többi csapatvezető vājárnak), a még köztünk élő valamennyi bányásztársunknak, a bányauzemek volt összes dolgozójának ezúton is további jó erőnlétet és egészséget, kívánok az 59. „Bányásznapi” alkalmából. Jó szerencsét!

Zelenai István
bányamérnök

Pohárcsörrenés nélkül

A Mézinger-házaspár aranylakodalma

Szeptember 5-én 50 éves házassági évfordulójukat ünnepelte Mézinger Antal és felesége. A házastársak a plébániatemplomban Boros Zoltán plébános úr előtt ismét esküt tettek egymásnak örök hűségre, majd megtartották az „aranylakodalmat”. A szeretteik körében eltöltött boldog nap örömét, és az együtt leélt 50 év emlékeit szívesen megosztották olvasónkkal is. A jubiláló házaspárt József Attila utcai otthonukban kerestem fel és köszöntöttem.

Mélykút, Vállaj, Budapest, Pilisvörösvár. A Mézinger család életének fő színhelyei. Egy becsületes, munkás élet állomásai.

A család története a Szabolcs-Szatmár megyei Vállajon és a Bács-Kiskun megyei Mélykúton kezdődött.

Vállaj falucskát a törökök kiűzése után szorgalmas német telepesek népesítették be. Itt született Mézinger Antal – földműves szülők gyermekeként. Akkoriban még természetes volt a német szó a faluban, a háború után azonban már senki sem mert svábul megszólalni. Tóni bácsi sem igen tud emiatt beszélni az ősök nyelvéen. Főleg, hogy 1952-ben el is került a faluból: bentlakásos ipari tanulóként Budapestre. A géplakatos szakmát tanulta ki. Az iskola elvégzése után édesapja visszahívta őt: kellett a munkáskéz 23 hold földjük megműveléséhez. Nem sokra rá azonban itt is megalakult a TSz, azaz másképp mondva mindent elvettek a családtól: földet, lovat, szekeret. Nem maradt semmijük. Így Antal ismét a fővárosba ment munkát vállalni. Itt találkozott össze a csinos mélykúti lánnyal, Fehér Juliannával.

Mélykút egy Kiskunhalashoz közeli 9-10 000 lakosú település. Munkalehetőség azonban itt sem nagyon adódott annak idején a fiataloknak, ezért Julianna 1957-ben felutazott Budapestre szerencsét próbálni. Egy szövőgyárban kapott munkát, és mit ad Isten: Mézinger Antal unokahúgával költözött egy albérletbe.

Idé toppant be egyszer Antal, hozott valamit az unokahúgnak. Ebből a találkozásból egy életre szóló kapcsolat lett. Összeházasodni azonban csak később tudtak, mivel alighogy megismerték és megszerették egymást, Antalt két évre elvitték katonának. Végre 1959. szeptember 4-én kerülhetett sor a polgári esküvőre Budapesten. Az egyházi esküvőt azután már Pilisvörösváron tartották, ahová közben kiköltöztek. Juci néninek egyik vörösvári munkatársa ajánlott nekik egy itteni albérletet a Petőfi utcában. Az esküvői misét Labbant plébános úr tartotta. Egyszerű esküvő volt, szolid lakomával. Szegények voltak, szinte semmijük nem volt a két dolgos kezükön kívül. Az albérletbe is alig akadt bútor: Juci néni otthonról kapott néhányat.

Szerényen éltek, sokat dolgoztak, korán reggel indultak a vonathoz, sokszor csak késő délután értek haza.

1960 januárjában megszületett Éva lányuk; az albérlet már szűknek bizonyult, spórolt pénzükből vásároltak hát egy kicsi házat a József Attila utcában.

Nem bánták meg, hogy ideköltöztek, szeretnek itt élni.

– Mindegy, hogy hol lakik az ember, csak normális emberek legyenek körülötte” – mondja Tóni bácsi.

A Mézinger-házaspár leányukkal a templomi szertartás után

– Én nagyon szeretek itt élni. Nagyon jók voltak mindig is a szomszédaink, békében megvagyunk, segítjük egymást... Ha hazamegyünk a szülőfalunkba a rokonainkat meglátogatni, már idegenül érezzük magunkat ott. Nekünk már Vörösvár a hazánk – mondja Juci néni.

Sok munkával teltek-múltak a napok, hónapok, évek. Juci néni később egy vörösvári építőipari szövetkezetnél kapott állást, Tóni bácsi a rendes munkája mellett pedig – ahogy akkoriban mondták – maszkolt.

– Sokat dolgoztunk, de zokszó nélkül, mert volt célja a munkánknak – mondja Juci néni.

Lányukat kiiskoláztatták: tanítónő lett. 1979-ben férjhez ment Schäffer Lőrinczhez. Akkor bővítették a házat, itt születtek az unokák: Viktória és Hajnalka. A fiatalok 10 év után saját házba költöztek a Puskin utcában.

Egy-két évre rá, hogy a fiatalok „kirepültek a fészekből”, szinte majdnem egy időben Tóni bácsi és Juci néni nyugdíjba ment. Azóta nyugodtabb ritmusban telnek napjaik, de mindig találnak maguknak elfoglaltságot, Juci néni ott a háztartás, Tóni bácsi pedig büszkén mutatja nekem kertjének pirosló, nagy szemű paradicsomait, és megköszönti velem saját készítésű fehér borát.

Poharazgatás közben a család történetének legújabb, ünnepi eseményéről, az 50. házassági évfordulón megtartott aranylakodalomról ejtünk szót.

– Nagyon szép volt a templomi szertartás. Még énekkar is volt – ez igazi meglepetés volt, Gyönyörűen énekeltek – meséli meglepetten

Juci néni. – Nagyon sokan voltunk, jó érzés volt látni, hogy ennyien szeretnek minket. De igyekeztünk is egész életünkben mindenkihez jó lenni, senkit meg nem bántani.”

– A szertartás után az Aranyló fogadóban volt az ebéd, majd a lányoméék házába mentünk. Szép ajándékokat is kaptunk – teszi hozzá Tóni bácsi.

– 50 év nagy idő. Szokták volt mondogatni: az még gombócból is sok... – gonoszkodom egy kicsit, de hát minden aranylakodalmas interjúnkban feltesszük a kérdést: „Mi a hosszú, békés házasetek titka?”

– Őszintén szólva nemigen értünk mi arra rá, hogy vitatkozzunk vagy netán civakodjunk egymással. Mindketten sokat dolgoztunk, csak esténként találkoztunk, amikor megbeszéltük az aznapi dolgokat, a másnapi teendőket – mondja Juci néni. – Furcsa is volt, amikor a férjem is nyugdíjba ment: egy darabig csak kerülgettük egymást a házban, és gyakran hajba kaptunk, mert bizony – hogy mindenre volt időnk – folyton beleszóltunk egymás dolgaiba. Talán ez a félév volt a legnehezebb házasságunk eddigi 50 éve alatt. De aztán ezt is megszoktuk, s megbékéltünk a nyugdíjas élettel.

– Nincs olyan ház, ahol ne lenne pohárcsörrenés – mondja bölcsen-szépén Tóni bácsi, s ezzel le is zárja a témát. – No, egészségedre! – invitál, hogy a toll helyett most már inkább a poharat – s a pohárral zamatos fehér borát – vegyem a kezembe.

„Isten éltesse!” – „Isten éltesse!” – koccintunk, s iszunk mindhármónk egészségére.

Isten éltesse, Mézingerék, egészségben, jó kedvben, békességben még hosszú éveket... Boldog házassági évfordulót kívánok!

Fogarasy Attila

DSIDA JENŐ

Öreges leszünk

Majd nyolcat üt egy öreg óra,
és öreges leszünk mi is.
Szoknyád meglibben suhogóra,
s ősz fejemen barátpilis.

Mellénk az este ül le gyorsan,
faggat, mint régi jóbarát –
S mi iszunk együtt mosolygósan,
köhögősen meleg teát.

Szívünkben még a régi nyíl van,
de már jólesik, nem sebez,
s ha pápaszemünk összevillan:
a közel olyan messze lesz.

S a messze olyan közel szárnyal.
Megölellek hallgatagon...
És vén mesefák illatával
száll be a szél az ablakon.

Rendőrségi hírek

Garázda utas

Augusztus 17-én késő este bejelentés érkezett a MÁV állomásról, hogy egy ittas utas akadályozza a vonat elindulását. A rendőrség garázdaság miatt indított eljárást az agresszív utas ellen.

Besurranó tolvajok

Augusztus 23-án a szennyvíztelepről eltűnt egy 170 000 forint értékű fűkasza. A gépet minden valószínűség szerint egy besurranó tolvaj vihette el.

Besurranó tolvaj járt szeptember 2-án éjjel a Harcsa utca egyik házában is, ahonnan a nesztelen éjszakai látogató készpénzt és iratokat tulajdonított el. A lopási kár 50 000 forint.

Szeptember 6-án a Dobó utca egyik családi házában tette tiszteletét egy besurranó tolvaj. Innen egy övtáska tűnt el a benne lévő iratokkal és 18 000 forint készpénzzel együtt.

„Anyagbeszerzők”

Augusztus 23-án a Kölcsey utcában egy épülőfélben lévő, de bekerített házból 70 000 forint értékben építőanyagokat vittek el ismeretlenek.

Közveszélykozó

Augusztus 26-án este kigyulladt egy családi ház a Bányakápolna utcában. A helyszínen végzett adatgyűjtés alapján megállapítható volt, hogy szándékos gyújtogatás történt. A gyújtogatással alaposan gyanúsítható személy a ház egyik lakásának lakója, H. S.-né. Ellene büntetőeljárás indult gondatlanságból elkövetett közveszélyeztetés gyanújával. Ugyanez a személy szeptember 2-án botrányt okozott a Polgármesteri Hivatal épületében. Mivel viselkedésével zavarta a Hivatal dolgozóit és ügyfeleit, Gromon István polgármester a rendőrség segítségét kérte eltávolítására. (A hölgy többször szerepelt már bünygyi rova-

tunkban. Ő az, aki alkoholos állapotban rendszeresen akadályozza a forgalmat a 10-es úton, viselkedésével közbotrányt és közveszélyt okoz, s riadalmat kelt a város lakóiban. Gromon István polgármester levélben kérte az illetékes hatóságokat és egészségügyi szerveket, tegyenek lépéseket a hölgyre vonatkozóan a közrend megóvása érdekében.)

Szeptember 16-án kora hajnalban a vörösvári rendőrök elfogató parancssal a kezükben kopogtak be H. S.-né ajtaján, hogy egy 2007-ben történt rablási ügy kapcsán előállítsák őt a Budakörnyéki Bíróságon.

Trükkös tolvajok

Augusztus 27-én kora délután a Vásár téren ismeretlen személyek kiszúrták egy ott parkoló autó gumiját. Vezetője visszatérve az autóhoz, közvetlenül nem észlelte ezt, és elindult a gépkocsival. Nemsokra rá féltreált az úton, hogy kicserélje a kereket. Míg ezzel foglalatzkodott, a kereket előzőleg kiszúró tolvajok a másik oldalon elemezték az autóból egy táskát. Mindez fényes nappal történt a város egyik legforgalmasabb részén.

A rendőrség ezzel a trükkös lopási módszerrel eddig csak autópályákon találkozott, úgy tűnik, a tolvajok most már a lakott területekre is beszemtelenednek ezzel.

Dráma a rendelőben

Felkavaró, drámai esemény történt szeptember 11-én délelőtt 10 óra tájban a Szakorvosi Rendelőintézetben. A 3. emeleti mentálhigiénés rendelőbe benyitott egy harminc év körüli fiatalember, ellátást kérve. A rendelőt végző orvos kérte őt, hogy várja meg, míg az éppen vizsgált beteggel végez, addig foglaljon helyet a folyosón a többi várakozó beteg között. A fiatalember ekkor kiment a folyosóra, majd a Búcsú térre néző nyitott ablakhoz lépett, és a megdőbbsen betegek szeme láttára kimászott az épület keskeny párkányára. A folyosón várakozók megpróbálták őt visszahívni a párkányról, sikertelenül.

A fiatalember mintegy 10-15 métert tett meg a párkányon, majd a mélybe vetette ma-

gát. A rendőrség szerint egyértelmű, hogy szándékosan ugrott le, és nem csak elvesztette az egyensúlyát a párkányon, mivel a teste a faltól több méterre csapódott a négy emeletnyi magasból a földhöz. (A Búcsú tér felé itt egy emeletnyivel magasabb az épület a szintkülönbség miatt, mint a Fő utca felé.)

Az esés következtében a fiatalember azonnal meghalt. Személyazonosságát a helyszínen nem tudták megállapítani. Másnap azonban az édesapja bejelentést tett az eltűnéséről a rendőrségen. Ekkor derült ki, hogy a tragikus körülmények között elhunyt személy V. A. 33 éves pilisvörösvári lakos.

A haláleset körülményeit a rendőrség még vizsgálja.

Autófeltörők és -tolvajok

Az augusztus 29-éről 30-ára virradó éjjel feltörték egy parkoló személygépkocsit a Klapka utcában. A gépkocsiból pénztárca és iratok tűntek el.

Szeptember 2-án délután bejelentették a rendőrségen, hogy eltűnt a HLM 177 forgalmi jelzésű Landrover terepjáró a Vízöntő park elöl. Az autó piliscsabai illetőségű tulajdonosa elmondása szerint előző nap este hagyta ott az autót, mivel az meghibásodott. Az autó értéke 1,8 millió forint.

A rendőrség kéri, hogy aki látta az autót vagy tud valamit eltűnésének körülményeiről, jelentse be a rendőrségen a 330-130-as telefonszámon.

Betörők

Szeptember 8-án betörték a MOL benzinkút épületébe, ahonnan italokat és egyéb árukat vittek el 1,8 millió forint értékben. A rongálási kár 200 000 forint.

Szeptember 9-én ablakfeszítés módszerével hatoltak be egy hétvégi házba a Pataksor utcában, ahonnan kábeleket tulajdonítottak el. A kár 22 000 forint.

Ittas vezető hamis rendszámmal

Szeptember 9-én ittas vezetés miatt állítottak elő egy személyt a vörösvári rendőrök. Az adatellenőrzésekor kiderült, hogy a személygépkocsira egy másik hatósági jelzés van feltéve, ami bűncselekménynek minősül.

„Adománygyűjtők”

Szeptember 10-én bejelentés érkezett a Táncsics utcából, hogy „adománygyűjtők” járnak a Táncsics utcában. A rendőrség felhívja a lakosság figyelmét arra, hogy ne dőljenek be az adománygyűjtőként bemutatkozó csalóknak. Idegeneknek semmi szín alatt ne adjanak pénzt és ne engedjék be őket a házba, akármilyen szívhez szóló történetet is adnak elő beteg gyermekekről, éhező szegényekről!

Körözött bűnöző bravúros elfogása

Augusztus 16-án Ladó György főörzső-zászlós és Kiss Tamás főörzsőrmester a Budakörnyéki Bíróságról hazafelé tartva (ahová H. S.-né kísérték be) Budapesten felismerték és elfogták B. M. piliscsabai lakost, aki Pest megyében a körözési lista 1. helyén állt. Ellene 18 (!) esetbeni körözést adtak ki a különböző bíróságok és rendőri szervek. A két vörösvári rendőr intézkedése igazi szakmai bravúrnak számít.

Rongálók

Szeptember 19-én az éjszakai órákban ismeretlenek megrongálták a Zrínyi utcai játszóteret. A rendőrség kéri mindazokat, akik bármiféle információval tudnak szolgálni az esetről, jelentkezzenek a 330-130-as telefonszámon.

Horváth Ferenc r. százados
tájékoztatása alapján

Tűzoltó-hírek

Az elmúlt hónapban a vörösvári tűzoltókat 12 alkalommal riasztották a város területére. Két alkalommal a vízszállító autó került bevetésre, egy alkalommal pedig az esztergomi tűzoltóknak nyújtottak segítséget egy pilisszabai tűznél.

A 12 helyi bevetés megoszlása: 5 közúti balesetnél műszaki mentés, 1 gázszivárgás elhárítása, 4 gaz-avartűz, 1 lakástűz és 1 bálátűz eloltása.

Néhány bevetésről részletesebben:

Lakástűz – gyújtogatás miatt

Augusztus 20-án kigyulladt a Bányakápolna u. 18. sz. ház. A vörösvári tűzoltók kivonulásakor már a ház tetőszerkezete égett. A négylakásos ház lakói a tűz észlelésekor megkezdtek az oltást. Egy lakónak megsérült a lába, amikor lelépett a tetőről.

A helyszínre két tűzoltóautóval nyolc vörösvári tűzoltó vonult ki, és két szerelt víz-sugárral (eggyel alulról, egygyel a tetőről) eloltották a tüzet. A tüzesetben mind a négy lakás tetőzete károsodott. Elsődleges megállapítás szerint a tüzet gyújtogatás okozta.

„Gázos” helyzet

Augusztus 29-én az Árpád u. 10. sz. alatt egy munkagép elszakította a gázvezetékét. A gázömlés miatt a helyszínre érkező vörösvári tűzoltók a környéket lezárták, áramtalanították, majd a gázömlést megszüntették.

Bálátűzet oltanak a helyi és a budapesti tűzoltók
(Kép forrása: www.tuzoltosagbp.hu)

Mire a Gázművek munkatársai, ill. a fővárosi tűzoltók a helyszínre érkeztek, tűzoltóink elhárították a balesetveszélyt.

Mentőt kellett menteni

Szeptember 5-én 10-es út 15-ös kilométer-szelvényénél (a körforgalom után Pest felé) beteget szállító mentőautó elé kanyarodott egy személygépkocsi. A hirtelen manőver következtében a két jármű az út bal-, ill. jobb oldali árkában kötött ki. Szerencsére személyi sérülés nem történt. A mentőautóban szállított beteget egy másik mentőautóval vitték tovább Budapestre.

Bálátűz

Szeptember 12-én a Nyár utca végén lévő lovarda mellett kigyulladt az egyik bálahalom. Kb. 80-100 széna-bála gyulladt ki, hatalmas tüzet okozva. A lángok a közelben lévő többi bálarakást, illetve gazdasági épületeket veszélyeztettek. Mivel a bálarakás egyszerre mindenütt égett, a tűzoltók gyújtogatásra gyanakodnak. A helyi és a fővárosi tűzoltók nagy erővel – összesen tíz járművel – vonultak ki a helyszínre. A tűz nagyságát érzékelteti, hogy csak másnap estére sikerült teljes mértékben elfojtani a lángokat.

Kovács Zsolt tűzoltóparancsnok tájékoztatása alapján

Regionális hírek

Az ország első aktív készháza

2009. szeptember 22-ére lett meghirdetve Magyarország első energiatermelő készháza-nak hivatalos átadása. A házat a Grand-Ács Tetőcentrum és Készház Kft. építette.

A pilisszentiváni családi ház a tervek szerint 0 Ft-os rezsiköltséggel üzemeltethető, miközben még plusz energia is keletkezik, amit a tulajdonos akár értékesíthet is. Az épületet úgy tervezték, hogy minden évszakban és napszakban a környezetből és a földből érkező alternatív energiaforrásokat – geotermikus energia, napenergia – maximálisan hasznosítsa. Az energiatermelő készház tulajdonosa arra készül, hogy az üzembe

helyezés után egy éven át rögzíti a ház energia-felhasználásával és termelésével kapcsolatos pontos napi adatokat, azzal a céllal, hogy bebizonyítsa, káros anyag kibocsátása nélkül is élhetünk ugyanolyan komfortos és esztétikus családi házban.

Az aktív készházban minden mérésre és rögzítésre kerül, a ház energiatermelése és fogyasztása, a külső környezeti viszonyok (hőmérséklet, szél, napsugárzás), belső környezeti viszonyok (hőmérséklet, fényerő, légszere stb.). Ezen adatok mindenki számára hozzáférhetőek lesznek, tetszés szerinti időintervallumra kivételve különböző táblázatos, grafikus formában az építető cég honlapján:

www.keshaz.grandacs.hu

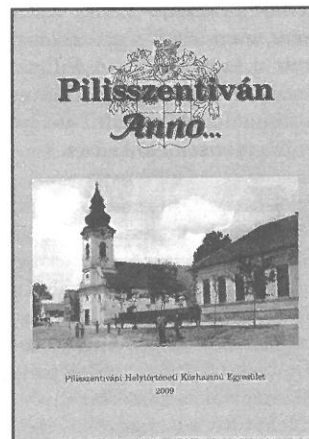
Tanösvény Csobánkán

2009. augusztus 29-én tanösvényt avattak Csobánkán az Oszoly-pihenőnél. Az új tanösvény a növény és állatvilág bemutatásán túl ismereteket közvetít Csobánka község történetéről. A településen öt nemzetiség él egymással békében, amely nem csak hazánkban, de Európában is egyedülálló. Remélhetőleg a civil összefogás és a KvVM Zöld Forrás programja támogatása eredményeként létrejött tanösvény hozzájárul az itt lakók és ide látogatók környezettudatos magatartásának fejlesztéséhez.

További információ:
<http://tanosveny.oszoly.hu>

Pilisszentiván Anno

A Pilisszentiváni Helytörténeti Közhasznú Egyesület által a tájházban megrendezett szeptember 5-i „Bányásznap nosztalgia” keretében mutatták be az egyesület szerkesztésében és kiadásában megjelent „Pilisszentiván Anno” című albumot. A könyv régi

fotográfiákon és képeslapokon tárja elénk a hajdani bányászfalu mindennapjait és ünnepeit. Az öt fejezet közül kettő is közvetlenül a bányával, a bányászokkal foglalkozik. A felvételeken sok vörösvári bányász is szerepel, érdemes tehát a vörösváriaknak is belelapozniuk az igényes kivitelt kötetbe.

További információ:
<http://szentivanihke.hu>

LABDARÚGÁS

Nyári munka – őszi eredmények

Nem unatkoztak az elmúlt hónapokban a vörösvári utánpótláskorú labdarúgók. Bilau Csaba és Széplaki József edzők vezetésével heti bontásban 6 hetes nyári táborban is részt vettek a fiatalok. Akadt olyan óvodás csoport, amelynek a gyerekei úgy megszerették a foglalkozásokat, hogy két turnusban is részt vettek.

A legfiatalabb korosztályok számára délelőtti, a nagyobbak számára délutáni edzéseket is tartottak. Több mint 100 gyermek vett részt ezeken a foglalkozásokon, ami egyértelmű siker.

– A Megye I. B-ben megkezdődött bajnokságban egyértelműen látszik, hogy a nyári táborban részt vett gyerekek jó állapotban vannak – mondja Széplaki József, az U-13, az U-16, és az U-19-es csapatok edzője. – Az ifjúsági csapat játszottá eddig a legtöbb mérkőzést. Aszód ellen idegenben 2-2-es döntetlent játszottunk, de Pomáz 6-1-re, Pilisszentivánt 10-1-re, Isaszeget pedig 6-0-ra legyőztük. Elégedett vagyok a csapat eddigi szereplésével. Az U-16-osok egy mérkőzést játszottak, a vasárnapról hétfőre halasztott találkozón Szentendre 4-1-re megvert minket, de iskolai elfog-

altság miatt több játékosunk is hiányzott. Az U-13-asok a nyitányon 5-1-re lelépték a pilisszentivániaikat, az ő évekzedésükre sem lehet panasz.

A 11 év alatti gyermekeknel még nem kezdődött el a bajnokság. De edzőmérkőzéseket már játszottak, és az 1999/2000-es korosztály játékosai egy szigligeti edzőtáborban is részt vettek.

A vörösvári fiatalok a nyergesújfalui tornán. Felül az U-8-as, alul az U-7-es játékosok

– Nagyon sikerült a nyarunk, szakmailag mind a hazai, mind a szigligeti táborot eredményesnek tartom – veszi át a szót Bilau Csaba. – Játszottunk egy Nyergesújfaluban megrendezett tornán is, ahol a házigazdákön kívül csak mi tudtunk öt korosztályban is csapatot kiállítani. Ez is mutatja, hogy Vörösvárott nagyon népszerű a foci. Az eredményeink is jók – noha mindig hangsúlyozom, hogy a legfiatalabbaknál nem ez a legfontosabb. Azért persze jólesik elmondani, hogy a 2003-as csapatunk 3-ik, a 2002-es és 2001-es együttesünk a negyedik lett. A 2000-es korosztályban elsőkké lettünk, az 1999-es csapatunk pedig az ötödik helyen végzett. A 2002-eseknél Szép Márk, a 2000-eseknél Galacs Erik lett a gólkirály, mindketten a mi játékosaink.

De ezeknél sokkal lényegesebb, hogy az egyesület vezetőinek és az alapítványnak köszönhetően van már rúgófalunk, vannak sorfalállításhoz használható bábuink, új labdáink, gátjaink, szerelésünk, stb. Sokat javultak a munkafeltételek és lehetőségek. Köszönet érte!

Várhegyi Ferenc

Fejlődés

Gólból sosem elég. Már persze, ha szerzi, és nem kapja az ember (csapat). A Megye I B-ben szereplő vörösvári focicsapat az első fordulóban 2-0-ra kikapott Aszódtól, de a folytatás már sokkal jobban sikerült. A GEAC elleni találkozót elhalasztották, a Pomáz elleni idegenbeli mérkőzést viszont annak rendje és módja szerint lejátszották. Szerencsére, mert a 6-0-s győzelem rengeteget javított a hangulaton. A Pilisszentiván elleni hazai 7-2-es diadal, valamint az Isaszeg otthonában kiharcolt 2-0-s győzelem pedig tovább fokozta a jó kedvet.

– Hétről-hétre javul a csapat játéka, egyre egységesebbé válik a gárda – állapítja meg Wohl Zoltán, a PLSE elnöke, és egyben edzője. – Nyáron még voltak hiányzóink, de mostanra mindenki beállt a sorba. Versenyhelyzet van a csapatba kerülésért, amelynek nagyon örülök! Én csak 11 játékost tudok pályára küldeni, aki játszani akar, annak bizonyítania kell.

– Kik lehetnek a legnagyobb ellenfelek?

– Verőce kezdett a legjobban, az első öt mérkőzését megnyerte. De nem nézzük a tábellát, nem számolgatunk, mert korai még. Ha mindenki teszi a dolgát, nem érhet bennünket meglepetés. Úgy tűnik, az újonnan igazolt játékosaink jól beilleszkednek a csapatba. Géczy Tamás az első két fordulóban eltöltés miatt nem játszhatott, de azóta meghatározó szerepet tölt be. Hollauer Tamás is jó formában van, de a többi fiatalal is elége-

dett vagyok. Külön öröm, hogy nemcsak egy-két játékos osztozik a gólokon, többen is képesek a kapuba találni.

– Az új bajnokság előtt komoly, több éves fejlődést felvázoló tervekről beszéltünk. A mostani bajnoksághoz szükséges pénz, rendelkezésre áll?

– Az anyagi helyzetünk stabil, amit ígértünk, tartjuk. Szó volt arról is, hogy hamarosan megújul a kommunikációnk is. Nos, ennek első lépése, hogy elkészült az egyesület honlapja, amelyet a www.plse.hu címen találhatnak meg az érdeklődők. Azt hiszem, ez is egy minőségi fejlődés, amelyet remélem, értékelnek majd a szurkolók. Odafigyelünk az utánpótlás-nevelésre is. Ahogy jeleztük, felbontottuk az MTK-val korábban kötött megállapodást, amely egyébként semiféle szakmai hátránnyal nem jár. A tehetséges fiataljainkért így most már versenyezhetnek a csapatok, köztük az MTK is. Ezzel jobban járunk, mintha egy klubhoz köteleznénk el magunkat.

Várhegyi Ferenc

Zuzu Kupa

Augusztus 20-án benépesült a sporttelep. A vörösvári labdarúgás felejthetetlen alakjának, Steckl Jánosnak az emlékére idén is megrendezték a Zuzu Kupát. Az U-19-es tornán 2x25, az U-10-es tornán 2x10 perces mérkőzéseket játszottak a csapatok. Ez utóbiban minden csapat két-két mérkőzést játszott az ellenfelekkel, így a kicsik majdnem egy teljes focimeccs idejét, 80 percet töltöttek a pályán játékkal.

Az ifjúsági csapat az első mérkőzésen 2-1-re legyőzte Piliscsév gárdáját, a döntőben viszont 2-0-ra kikapott Bátorbágytól, így a második helyen végzett. Széplaki József edző mindenkinek játéklehetőséget adott, és a látottak alapján megfelelőnek ítélte a csapat teljesítményét.

Az U-10-es tornát Pilisvörösvár nyerte meg, Budatétény és Pomáz csapatai előtt.

Várhegyi Ferenc

ÚSZÁS

Korlátozott számban még lehet jelentkezni a Don Pepe Új-Hullám Úszó- és Vízilabda Iskola piliscsabai úszástanfolyamaira. Az oktatás helyszíne, a néhány éve felújított, EU előírásoknak megfelelő FÉBÉ Uszoda. Az iskola várja azokat a 4-14 éves gyermekeket, akik családi környezetben szeretnének úszni tanulni, vagy továbbfejlesztenék a már meglévő tudásukat. További információkat az iskola honlapján, a www.uj-hullam.hu oldalon találnak.

HEGYIKERÉKPÁROZÁS

Benkó Barbara újabb sikere

Benkó Barbarának úgy tűnik, jól megy a világbajnokságokon. A junior világbajnoki ezüstérmes pilisvörösvári mountain bike-os ezúttal egy kategóriával feljebb, az U-23-as világbajnokságon kápráztatta el a szakmát. A szeptember elején, Canberrában megrendezett vb-n, Benkó a nagyon előkelő 6-ik helyet szerezte meg.

Ebben a korosztályban ez a magyar hegyikerékpározás eddigi legjobb eredménye.

Hozzáteszem, Benkó még nem töltötte be a huszadik életévét. Nagyon fiatal tehát. Nem csoda, hogy németországi csapata, a Rothaus Cube is nagyon elégedett volt a teljesítményével. Hogy is ne lett volna elégedett, hiszen a magyar lány mindkét német csapattársát megverte a világbajnokságon. Bebizonyította, hogy megérte őt szerződtetni.

De ne beszéljünk többet a klub dolgairól, hiszen Barbara ezen a versenyen Magyarországnak szerzett dicsőséget. A távoli Ausztráliában, ahová eljutni is elég költséges multság. A magyar szövetség szerencsére a

repülőjegyét ki tudta fizetni, és nagyon jól jött a pilisvörösvári önkormányzat egyszeri, 50 ezer Ft-os támogatása is – köszönet érte. Szállást egy kint dolgozó magyar kerékpáros

edző adott, többen is összefogtak tehát azért, hogy részt vehessen a világbajnokságon.

Azt hiszem, Benkó Barbara bőségesen meghálálta a segítséget.

A 23 km-es versenytávot 3 körre osztották szét, kemény, köves talajon vezetett az út. Különösen a lejtők voltak rázósak, jó néhány versenyző inkább a hivatalos kerülő úton ereszkedett le. Barbara azonban kockáztatott, és bár a kerékpárja megsínylette a strapát, a döntés őt igazolta. A dobogósok mögött Barbarával együtt hárman is fél percen belül érték be a célba, kis szerencsével tehát még előrébb is kerülhetett volna. De ez így is nagyon szép volt, ne legyünk telhetetlenek.

Nem véletlen, hogy látva az eddigi eredményeit, és a világbajnokságon mutatott teljesítményét, több csapat is felajánlotta, szívesen leigazolnák magukhoz. Benkó azonban egyelőre nem vált csapatot.

A vb-ről hazatérve részt vett egy svájci világkupa futamon, amelyen a 38-ik lett. Fáradtan versenyzett, ennyi volt benne. Idén még két viadalon, egy osztrák VK futamon, és egy törökországi nemzetközi versenyen áll rajthoz.

Lényeges megmérettetések ezek is, de a legfontosabb versenyt már sikeresen teljesítette. Gratulálunk!

Várhegyi Ferenc

RITMIKUS SPORTGIMNASZTIKA

Jövőkép

Kohlhoffer Fanni szeptemberben Japánban járt. Világbajnokságon, a 14-ik helyet megszerző, ötfős magyar ritmikus gimnasztika válogatott tagjaként. Ezek a szikár tények. Amelyek mögött nagyon komoly munka és szülői áldozatvállalás áll. A sportági szakszövetség nem dúskál az anyagi javakban, kis túlzással már az is csoda, hogy a válogatottat képesek menedzselni.

A 15 éves, vörösvári származású versenyző tavaly nyáron kapott meghívást a válogatott keretbe. Hivatalosan még mindig a Csata SC versenyzője, de azóta nem a klubjában edz, hanem a válogatott keret edzéseken vesz részt.

– Amióta a két szövetségi edző, Bernáth Ljuba és Kovács Andrea irányításával készülök, egyéniben nem versenyzünk, csak csapatversenyeken indulunk – mondja. – Ilyen szempontból is megváltozott az életünk. Iskolaidőben napi hat órát edzünk, este nem kell aludni, úgy elfáradunk. Nyáron is csak egy hét pihenőt kaptunk. És ehhez jönnek még a hétvégi, sokszor külföldi versenyek is.

– Szép, de nagyon kemény sportágit válasszotok. Idén merre jártok?

– Márciusban a budapesti Papp László Arénában rendeztek egy Világ Kupa versenyt, amelyen az ötödik helyet szereztük meg. Szentpétervárott és Kijevben is részt vettünk egy VK viadalon, ez utóbbit hatodikak let-

tünk. Párizsban GP versenyen indultunk, a harmadik helyet szereztük meg. Egy nagy versenyünk még lesz, készülünk a novemberi világkupadöntőre is.

– S a világbajnokság? Most érkezétek Japánból, fáradtan, te gondolom tele vagy élményekkel. Így van?

– Igen! Tényleg óriási élményben volt részem, hiszen ez volt az első vb-m! A versenyt Mie városában rendezték meg, 23 csapat, és több mint 50 ország részvételével. Mi magyarok csak a csapatversenyben indultunk. Ebben két versenyszám van, a karika, és a szalag-kötél kombináció. Az edzőink előzetesen a 10-14-ik helyre vártak minket. Ezt az ered-

ményt hoztuk is, a 14-ig helyen végeztünk. Ha nem követünk el hibát a szalag + kötél gyakorlatban, két hellyel előrébb is végezhetünk volna. De a szakvezetők így is elégedettek voltak velünk, hiszen a miénk volt a világbajnokság legfiatalabb csapata.

– Igzultatok?

– Én nagyon. De azt hiszem, ez természetes.

– Hogy tetszett maga a világbajnokság és Japán?

– A vb-t jól megszervezték. Jó szállodában szállásoltak el minket, volt edzéslehetőségünk is, és a viadalt is hibátlanul bonyolították le. Ugyanakkor érdekes volt látni, hogy a japánok mennyire mások, mint mi. Udvariasak, állandóan mosolyognak, de egy kicsit hűvösek. Megtapsolták, ha valami tetszett nekik, de nem volt olyan forró a hangulat, mint egy európai versenyen.

– A cél nyilván az, hogy a magyar válogatott kijusson a 2012-es olimpiára. Jó úton jártok?

– Remélem, hogy igen. Ehhez a 2011-es párizsi világbajnokságon az első tíz közé kell kerülnünk. Nem lesz könnyű, de bizakodunk. Szerintem technikailag jók vagyunk, de még egységesebb csapattá kell válnunk. A jövő évi berlini Európa-bajnokság és a moszkvai világbajnokság már jobban megmutatja, hol tartunk. Bízom benne, hogy még tovább tudunk fejlődni.

– Úgy legyen. Gratulálok az eredményeidhez!

Várhegyi Ferenc

A Szent Erzsébet utca kivételes helyzete

Az elmúlt időszakban sokszor olvashattunk Pilisvörösvár eme utcájáról újságunkban. Kezdődött azzal, hogy a jobbkézsabály uralkodjon ott vagy a megszokás. Ezzel még semmi gond, valós probléma. Aztán jöttek a fekvőrendőrk. Nálam itt kezdődtek a problémák, ugyanis egy jól megépített fekvőrendőrnél az lenne a szerepe, hogy a megengedett sebességgel kényelmesen át lehessen hajtani rajta, de ha gyorsabban megy az autó, akkor erőset üt. Akkoriban itt 30 km/h volt a megengedett sebesség (azóta már 40), de ezeken a képződményeken már hússzal sem lehetett simát áthajtani, így több a megállás-elindulás és ezzel együtt a zaj és környezetterhelés.

A következő lépés a megfelelő sebesség meghatározása volt, jelenleg pedig arról szólnak a rendőrségi hírek, hogy ezt többször mérik is. A sebességkorlátozás és a szabályok betartatása rendben is van, csak ott kezdődik a problémám, hogy a Fő utcán, ahol lakom, ugyanezek a problémák senkit nem érdekelnek. Bár itt napközben még 50 km/h-val sem lehet közlekedni a forgalom miatt, este 9-10 óra után viszont a kamionok és teherautók 70-80 százaléka 80 km/h körüli sebességgel száguldozik (beszéltem olyanokkal, akik ezt le is mérték már), illetve napközben egyes helybéli és nem helybéli motorosok teszik ugyanezt az araszoló kocsisorok között, sok esetben igencsak hangos motorokkal. Képzeltetik, ez milyen rezonanciát és zajt okoz!

Kérdem én, hogy ha a Szent Erzsébet utcára ennyi figyelmet szánnak, akkor városunk legforgalmasabb utcája miért nem kap hasonló figyelmet?

Nemrégiben a rendőrségen is jeleztem, hogy esténként milyen száguldozást rendeznek itt a kamionosok (akiket már rég ki kellett volna tiltani innen), de azt a választ kaptam, hogy sajnos nincsen lehetőségük a gyakori mérésekre, mert nagy körzet tartozik hozzájuk és ha sokszor mérnének itt, akkor mások azt mondhatnák, hogy kivételeznek Vörösvárral. Akkor hogy is van ez? Egy bizonyos utcában mégis lehet többször sebességet mérni? Szerintem nem a kisforgalmú utcák ellenőrzésével kéne kezdeni a rendteremtést, hanem a nagyokkal.

G. Tibor

Kellenek-e nekünk új játszóterek?

A Vörösvári Újság 2009. júliusi számában megjelent dr. Gábeli Zoltánné cikke „Vessző-paripánk” címmel a Vásár téri parkban tapasztalható állapotokról szól. Ennek utolsó mondata az alábbi:

„U. i.: Jogos a kérdés: kell nekünk öt újabb játszótér millióért, hitelből, mikor ezt az egyet sem vagyunk képesek szinten tartani?”

Noha a cikk tartalmával alapvetően egyet tudok érteni, ezzel a kis utóirattal azonban már korántsem. A véleményem a felvetésre az,

hogy nem öt új játszótér kellett volna, hanem tíz, akár még több hitelből is. (Valamint étető szükség lenne a városban pl. uszodára. S hogy miből? Arra is volna ötletem, de ez a levél most nem erről szól.)

S hogy mire alapozom a véleményemet? Az egyik új játszótér közelében lakom, egy másikat pedig rendszeresen látogatok. Eddig azt tapasztaltam, hogy a döglesztő déli órák kivételével mindig sokan voltak mind a játszótéren, mind a mellettük létesített sportpályán - s még szemerkélő esőben sem ürült ki a sportpálya. Azt gondolom, hogy egy kis testmozgás senkinek sem árt, s a sportpályáról hallatszó labdapattogás számomra azt jelenti, hogy más is így gondolja. Sokkal jobb, ha az emberek (legyünk öregek egy kicsit: a fiatalok) mozgással vezetik le a felgyülemlett feszültséget, mintha ezt másképpen tennék. A fentiek alapján szerintem egyértelmű, hogy igenis volt/van igény a játszótérekre.

A cikkíró helyében én inkább annak drukolnék (vagy ha módomban állna, tennék érte), hogy az önkormányzatnak a játszótérek és sportpályák kiépítése után legyen pénze ezek fenntartására (eltört játékok cseréje, kiszakadt háló pótlása, a majdan tönkremenő aszfalt kijavítása, padok kijavítása, stb.).

Tisztelettel:

Steckl Ervin

Növekvő szemétdíjak

A magyar településeknek, így Vörösvárnak is saját szeméttükkel óriási gondjaik vannak, ugyanis idén minden személerakót megszüntetnek, ami az EU-nak nem felel meg. Olyan hírek keringenek, hogy tízszeresére is emelkedhet a szemétdíj egyes városokban. Magyarországon, sok helyen még a falvak végén tornyosul a szemét, más nyugati országokban a hulladék felét már újrahasznosítják. Ha nekik biznissz, nálunk miért nem az? Állítólag 2020-ra az EU-s tagállamokban az építési hulladék 70%-át kell újrahasznosítani. 2010-re (nincs mesze) hulladékezelés-megelőzési programot kell bevezetni. Ha lerakási adót kellene fizetni, hamarabb állnánk át az újrahasznosításra. Sokan voksolnak a hulladékegyesítő mellett, azonban felelős környezetvédők szerint az étetés gátat vet a fenntartható hulladékgazdálkodásnak. Az embereket az étetés arra ösztönzi, hogy nem érdemes válogatni a keletkezett szemetet. Élünk nyugodtan pazarló módon, vásároljuk a sok felesleges kacatot, dobjuk el, úgyis elégetik. Ám az égetésnél megmaradt szemét egyharmada salak, a levegőbe jutó gázok pedig mérgezőek. Húsz éve folyik a vita a jó megoldásról. Mivel állítható meg az évről évre növekvő hulladék keletkezése? Betétdíj, termékdíj, lerakási adó bevezetésével érhetjük el a kívánt célt. Az Auchan áruházban már 5 Ft-ot számolnak fel egy műanyag palackért. Lehet, hogy érdemes lesz visszavinni? Amerika egyes részein ingyen viszik el az újrahasznosítható hulladékot, sőt a kutyapiszkot áram előállítására használják. Hol vagyunk mi ettől? Könyörögni kell a hulladékszállítónak, hogy szíveskedjen az illegális hulladék (kibelezett hűtőket)

m³-ét 6000 Ft-ért elvinni. Szerződés ide, szerződés oda, ki az, aki bármilyen szabályt is betart? Őskász holon minden területen.

Vörösváron a Környezetvédő Egyesület vezette be 2002-ben a szelektív hulladékgyűjtést szinte első között az országban. Az akkor regnáló környezetvédelmi miniszter személyesen járt itt, elismerését kifejezve a kezdeményezésnek. Óvodák, iskolák, intézmények lelkesedéssel gyűjtötték a papírt és a műanyagot. Talán emlékeznek még a kedves olvasók a piros fémkonténerekre, amit a Humusz Munkacsoporttól béreltünk. Ugyancsak a környezetvédők javasolták a mára rendszerre vált zöld szigetek kialakítását.

3200 önkormányzat számára a külföldön bevált módszerek alkalmazásával, egy új hulladékpolitika bevezetésével, a lakosság további felvilágosításával, a polgármesterek és testületek szigorúbb fellépésével van remény a fenntartható fejlődésre.

U. i.: A zöldszigetek körüli áldatlan állapot sokat javult, hála a nyilvánosság erejének. Bármennyire fájó, a konfliktusokat is fel kell vállalni, de mindig névvel, a cél érdekében. Névtelen vagdalkozó cikkek hiteltelenek, gyávaságról tanúskodnak.

Dr. Gábeli Zoltánné

A szerkesztő megjegyzése

A Vörösvári Újságban nem jelennek meg névtelen cikkek vagy olvasói levelek. A monogrammal vagy egyéb jelzéssel megjelent írások szerzőjéről olvasói kérésre részletes felvilágosítást adunk.

Fogarasy Attila
felelős szerkesztő

Több fényt a külterületen is!

1998 nyár végén költöztek szüleim és két anyai féltestvérem Pilisvörösvár külterületére, majd 1999 év elején én is csatlakoztam hozzájuk. A környéken ma jóval több lakos él, mint a kilencvenes évek végén. Az utcában kisgyermekes családok és idős emberek is egyaránt laknak, akik már régebben is kérelmezték a közvilágítást, ha nem is mindenhol, de legfőképpen az Útörház és a Derű utcában. Biztonsági szempontból a buszmegállóban lenne a legfontosabb, ahol sajnos gyalogosgázolás is történt már. Sajnálatos módon ezután sem történt intézkedés.

A város ezen részéről ritkán esik szó az újságban, az önkormányzat sem tervez semmilyen fejlesztést itt.

Pedig a lakosság évről évre növekszik, egyre több az adófizető állampolgár, ez az önkormányzatnak is egyre több bevételt jelent. Az utcákban azonban továbbra is sötét van.

Kérem az illetékeseket, legyenek szívesek választ adni arra vonatkozóan, hogyan lehetne a közvilágítást – esetleg pályázati úton – fejleszteni a város külterületén.

Janišovszky Béla Richárd

Helyettes szülői képzés

A Városi Napos Oldal Szociális Központ (2085 Pilisvörösvár, Rákóczi u. 5.) — Pilisvörösvár, Pilisszentiván Pilisszántó, Nagykovácsi és Remeteszőlős ellátási területén — helyettes szülői hálózatának kiépítéséhez keresi azokat a segítőkész embereket, legyenek fiatalok vagy idősök, családostok vagy egyedülállók, akik szívesen megnyitják otthonukat a bajba jutottak előtt: bármikor készek egy-két vendég gyerekekről gondoskodni néhány napig, hétfőig, esetleg hónapokig.

Ki lehet helyettes szülő?

- ♦ aki elmúlt 24 éves,
- ♦ büntetlen előéletű,
- ♦ legalább 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezik,
- ♦ háziorvosa szerint egészségi állapota szerint gyermekgondozásra alkalmas,
- ♦ nem áll fenn vele kapcsolatban a Gyvt.15. §-ban meghatározott összeférhetetlenség,
- ♦ otthona gyermekelhelyezésre megfelelő (rendeztettség, szülőtől külön szobában való elhelyezés lehetősége),
- ♦ saját háztartásában saját és elhelyezésre kerülő gyermekek száma nem haladhatja meg a 4 főt,
- ♦ sikeresen elvégezte az 50 órás helyettes szülői képzést.

A helyettes szülői hálózatba nemcsak tanúsítvánnyal rendelkező, képzett helyettes szülők jelentkezését várjuk, hanem azokat is, akik szívesen elvégeznék a pilisvörösvári Napos Oldal Szociális Központ és a piliscsabai Szociális Gondozó és Családsegítő Központ által közösen szervezett — ingyenes — 50 órás helyettes szülő képzést.

A képzés kezdésének várható időpontja: 2009. szeptember
Helyszín: Napos Oldal 2085 Pilisvörösvár, Rákóczi u. 5.

A helyettes szülői hálózatba való bekerülésről, illetve a tanfolyamról információt személyes a Napos Oldal Szociális Központban Kovácsné Selymes Erzsébet intézményvezetőtől, valamint a 30-816-2230 telefonszámon

Meghívó

A KDNP Pilisvörösvári Szervezete szeretettel meghívja Önt és kedves családját a 2009. okt. 22.-én (csütörtökön) 18 órakor kezdődő emlékmisére. Ünnepi beszédet mond dr. Semjén Zsolt, a KDNP országos elnöke.

Helyszín: Pilisvörösvári Nagytemplom

Köszönet

A Muravidék Baráti Kör Kulturális Egyesület köszönetet mond mindazoknak, akik 2007. évi személyi jövedelemadójuk 1%-át az egyesületnek ajánlották fel. A befolyt összeg — 57 595 Ft — az egyesület 2008. évi pilisszentléleki művészeti és irodalmi alkotótábor megvalósításához lett felhasználva.

A Pilisvörösvári Táncegyüttes 55 éves jubileumi műsora

A Pilisvörösvári Német Nemzetiségi Táncegyüttes sok szeretettel vár minden kedves táncot és zenét szerető nézőt 2009. október 31-én szombaton a Művészetek Háza színháztermébe 55 éves jubileumi műsorára.

A rendezvény 17:30-kor kezdődik. A szári és a mányi német nemzetiségi táncsoportokat hívtuk vendégül.

A Vörösvári Fúvószenekar, a Bravi Buam és a Donau-Power zenekarok közreműködésével 20.00-ig tart a műsor.

Az esti bál a Werischwarer Burschen szolgáltatja a talpalávalót. Lesz tombola és büfé. A belépés díjtalan.

Érdeklődni a tanzgruppe.werischwar@gmail.com e-mail címen vagy a 06/30 814-7984-es telefonszámon lehet.

Tájékoztató az októberben induló Német Nemzetiségi Játszóházról

A Gradus Egyesület ebben a tanévben szeretne minden hónap második szombatján **Német Nemzetiségi Játszóházat** indítani.

• Német dalokat, körjátékokat tanulnánk, németül hallgatnánk mesét, németül folyna a vizuális tevékenység valamint a torna is.

Terveink szerint 9-12-ig tartana, de igény szerint bővítjük az időtartamot. Akik részt vettek a német táborban azok tudják, mire lehet számítani.

A játszóházba csak 5 éves kor feletti gyerekek jelentkezését várjuk, ha nincs elég jelentkező, abban az esetben jelentkezhetnek 5 éves kor alatti gyerekek is, de csak 4 éves kor felett.

Minden alkalommal lesz torna, mozgásos játék, vizuális foglalkozás, ének.

A játszóházat Wohl Szilvia és Kreiszl Anita tartja.

Bővebb információért keressétek Kreiszl Anitát
(06) 30/3280453 és weblapunkat:
www.gradus.5mp.eu

A Városi Könyvtár felhívása

A Városi Könyvtárban a 2009-es évre, október 1-jétől december 31-ig **ingyenes a beiratkozás!**

Humor- és énekest
a Művészetek Házában

Maksa Zoltán és Peller Anna fellépésével

2009. október 11-én vasárnap
17:00 órai kezdettel

Az est hangulatáról Maksa Zoltán egyedi humorával
és Peller Anna varázslatos énekével gondoskodik.

Az est helyszíne: 2085 Pilisvörösvár, Szabadság u.
21. (bejárat a Major utca felől)

A belépés díja: 1500 Ft

Belépőjegyek elővételben kaphatók irodánkban és a
Pilis Ticket jegyirodában!

A rendezvényt a Látássérültek Pilis Völgye Egyesülete
szervezi a Nemzetközi Fehérbot napja alkalmából.

Elérhetőségek:

LPE iroda: Pilisvörösvár, Fő u. 95. 2.
emelet. Tel: 06 (26) 332 - 108

Pilis Ticket jegyiroda: Pilisvörösvár,
Fő u. 107. Tel: 06 (26) 334 - 278

www.latasserultekpilisvolgye.hu

MEGHÍVÓ

A Szebb Környezetünkért Egyesület
és a Kertbarátok Köre ötödik alkalommal rendezi meg
2009. október 4-én, vasárnap 15 órától a

Vörösvári Virágtalálkozót

a Polgármesteri Hivatal előtt.
(Rossz idő esetén a Városi Könyvtárban.)

Szeretettel várjuk mindazokat, akik kertjükben feleslegessé vált
virághagymát, virágmagot, bokrokat hoznak, és azokat, akik elültet-
tik ezeket kertjükbe vagy közterületre, és gondozásukat a későbbi-
ekben is vállalják.

Program:

– 15 órakor indul a Vásár térről a Vörösvári Mazsorettgyűttes és
az „A tempo” Koncertfűvös Zenekara Fő úton a Polgármesteri Hi-
vatal elé.

– Kézműves foglalkozás gyerekeknek: „Alu-go” – avagy készít-
sünk játékokat az alumínium italos dobozból Balázs Gyula
csobánkai tanár vezetésével!

– 17 órakor Molnár Zsuzsanna virágkötészeti bemutatója – ki-
sorsolunk 5 csokrot a látogatók között.

– Környezetvédelmi programunk részeként: „Hogyan kompoz-
táljunk?” Hasznos információk a Szike Környezet- és Egészségvé-
delmi Egyesülettől

– Kertbarátok kertészeti szaktanácsadása

A Városi Könyvtár udvarán szept. 20-tól és október 4-én, vasár-
nap délelőtt a Hivatal előtt már 10 órától átvesszük a hozott növé-
nyeket, virághagymákat, virágmagokat! A műsorváltoztatás jogát
fenntartjuk.

Gradus Terem Órarendje

Hétfő: ZeneOvi 15.45-17.30-ig (Reischl Zsuzsa)
5-6 éveseknek: 15.45-től, 3-4 éveseknek: 16.30-tól
Felnőtt Aerobic 18-19-ig (Kati)

Kedd: Gyerek Tánc 15.30-18-ig (Angel Dance)
Ovi kezdő csoport: 15.30-15.15-ig, Alsós csoport: 16.15-17-ig
Felső csoport: 17.00-18.00-ig

Szerda: Készségfejlesztő Harci Torna 15.15-16-ig
Gyerek Tánc 16-16.30-ig (Adenssa Dance)
Ovi kezdő csoport
Felnőtt Aerobic 18-19-ig (Kati)
Jóga 19-20.30-ig (Zsuzsa www.jogagayuttlet.5mp.eu)

Csüt. Gyerek Tánc 15.30-18-ig (Angel Dance)
Ovi kezdő csoport: 15.30-15.15-ig, Alsós csoport: 16.15-17-ig
Felső csoport: 17.00-18.00-ig

Etka-Jóga (Mária) 18-19.30-ig

Péntek: Gyerek Tánc 16-16.30-ig (Adenssa Dance)
Ovi kezdő csoport

Kardos Harcművészet 18 órától

Bővebb információ: (06) 30/534-4996

www.gradus.5mp.eu

SOK SZERETETTEL VÁRUNK MINDEN ÉRDEKLŐDŐT!
2085 Pilisvörösvár, Hősök tere 3. Készült: 2009. szeptember 9.

A Szív Útja Szakrális és Gyógyító Központ

Pilisvörösvár, Fő út 59. • (20) 946 9598, (70) 419 9234
belsobarlang2@gmail.com • <http://szivutja.belsobarlang.hu>
(Programjainkra bejelentkezés szükséges!)

Állandó programjaink: ashtanga jóga (indiai mesterrel),
indiai asztrológia, csikung, gyógyítónap, hangfürdő,
kiállítások, táltosdobolás, meditáció, tanfolyamok.
Október 1-jétől ének- és zongoraoktatás előzetes egyeztetéssel!

Ízelítő októberi rendezvényeinkből:

Október 2., péntek, 18 óra és október 30., péntek, 18 óra
A PILIS-REJTÉLY I. Aradi Lajos 7 részes előadás-sorozata

Október 6., kedd, 18 óra.

AZ ESZTERGOMI PIRAMIS Berecz János előadása

Október 8., csütörtök, 18 óra

TAROT- ÉS SZÁMMISZTIKA-TANFOLYAM
Képlátás és összefüggésekben gondolkodás. Nadas Nándor 10
részes tanfolyamának nyílt nyitó előadása

Október 9., péntek, 18 óra

SZÍVVEL-LÉLEKKEL. Dr. Papp Lajos szívsebész előadása

Október 11., vasárnap, 16 óra és október 27., kedd, 18 óra
A MAGYAR SZAKRÁLIS NŐ. Dr. Czeke András dedikálással
egybekötött könyvbemutató előadása

Október 13., kedd, 18 óra

MAGYAROK NEPÁLBAN. Őseink nyomában Belső-Ázsiában.
Barát István fényképezetési előadása

Házasságot kötöttek

2009. 08. 15.

Bérczy Tamás Attila és Dr. Horváth Brigitta

2009. 09. 05.

Müller Péter és Dr. Krupp Zsuzsanna

2009. 09. 05.

Steckl Zoltán és Tomanek Nóra

Megérkeztek

08. 04. **Gál Enikő**, Gál Gábor és Markó Ágnes leánya

08. 12. **Krupp Máté**, Krupp István és Bagó Barbara fia

08. 13. **Bogovics Bianka**, Bogovics Lajos és Magyar Henrietta leánya

08. 19. **Vermes Máté Olivér**, Vermes Sándor és Kozek Emese fia

08. 25. **Gerőfi-Gerhardt Emma**, Gerőfi-Gerhardt András és Tasnádi Ágnes leánya

08. 27. **Fazekas Dániel Tibor**, Fazekas Tibor és Lieber Ildikó fia

08. 28. **Nyári Kármén Renáta**, Sárközi Norbert és Nyári Zsannet leánya

09. 08. **Nagyvári Nándor Zsolt**, Nagyvári Zsolt és Krähling Zsófia fia

09. 11. **Sodró István**, Sodró István és Vas Andrea fia

Vörösvári Újság online

Vörösvári Újság Werischwarer Zeitung

Pilisvörösvár Város Önkormányzatának közéleti havilapja

Felelős kiadó:
a Városi Könyvtár vezetője

**Felelős szerkesztő és
tördelőszerkesztő:**
Fogarasy Attila

Rovatszerkesztők:
Dr. Hidas Ildikó (kultúra)
Dr. Müller Márta (nemzetiség)
Várhegyi Ferenc (sport)

Online szerkesztő:
Schuck Béla

**A szerkesztőség
elérhetőségei:**
Pilisvörösvár, Puskin u. 8.
06-30-228-0262

Fax: 06-26-530-091

E-mail: ujsag@pilisvorosvar.hu

Nyomdai munka:
B.EST. Nyomda Bt.
(1037 Bp., III. ker., Bojtár u. 37.
Telefon/fax: 450-1945, 450-1946)

ISSN 1417-6823

Megjelenik 1400 példányban.

Köszönjük, hogy az újságot árusítják:

CBA Profi-Hús Kft., Barkácsbolt, Halm-schláger élelmiszerbolt, Havas kiskereskedés, Hidasi vegyeskereskedés, Koller elektronika, Krivinger zöldségesbolt, Krausz mezőgazdasági bolt, Liget ABC, Margit minimarket, Sikari gyógyszertár, Sváb pékség, Tácsik pékség, Városi könyvtár, Vízöntő gyógyszertár

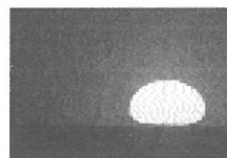
A Vörösvári Újság következő számának lapzártája: 2009. október 17., tervezett megjelenése: október 27.

Hirdetési díjaink:

Hátsó borító: 80 000 Ft
1/1 oldal 40 000 Ft
1/2 oldal 20 000 Ft
1/4 oldal 10 000 Ft
1/8 oldal 5000 Ft
1/16 oldal 2500 Ft

Színes hirdetés: 25% felár
(Az árak az áfával együtt értendők!)

Eltávoztak

08. 13. **Szauer Jánosné**, szül. Scheller Rozália, 89 éves, Nagyváradi u. 16.

08. 16. özv. **Manhertz Józsefné**, sz. Peller Vilma, 82 éves, Szent István u. 20/a

08. 19. **Drobina István**, Drobina István és Wenczel Mária fia, 61 éves, Rákóczi u. 1.

08. 21. özv. **Spanberger Mártonné**, szül. Thoma Katalin, 74 éves, Szegfű u. 3.

08. 23. **Iflinger István**, Schreck Mária férje, 65 éves, Dózsa Gy. u. 51/a

08. 25. **Hrubi Gábor**, Hrubi József és Győrössy Julianna fia, 46 éves, Dobó u. 71.

08. 29. **Rest Istvánné**, sz. Huber Anna, 64 éves, Piliscsabai u. 20.

08. 29. **Sax József**, Piehl Anna férje, 87 éves, Attila u. 6.

09. 04. **Krupp Györgyné**, sz. Huber Anna, 82 éves, Szent Erzsébet u. 95. (Szent Erzsébet Otthon)

09. 13. özv. **Sándor Béláné**, sz. Sisa Jolán, 87 éves, Bányakápolna u. 9.

Köszönetnyilvánítás

*Wenn sich der Eltern Augen schließen,
Ihr milder Blick im Tode bricht,
Dann ist das schönste Band zerrissen,
Denn Elternlieb' vergisst man nicht.*

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik szeretett Férjemet, Édesapánkat, Nagypapánkat és Dédipapánkat utolsó útján elkísérték, sírjára koszorút, virágot tettek és fájdalmunkban osztoztak.

Sax család

ÁLLÁS

A Művészetek Háza **•portás, technikai segítő•** munkakörbe munkatársat keres.

Munkaidő: heti 40 óra — a munka ellátása esetenként hétvégi, éjszakai elfoglaltságot is jelent.

A közalkalmazott feladatai:

- A Művészeti Iskolában tanuló növendékek felügyelete
- A szülők, érdeklődők és diákok eligazítása
- Rendezvények alatti ügyelet ellátása
- Rendezvények alatti technikai feladatok ellátása (hangosítás, teremrendezés)

Elvárások: megbízhatóság, jó megjelenés.

Munkahely: 2085 Pilisvörösvár, Szabadság utca 21.

Jelentkezni lehet: fényképes, rövid önéletrajz eljuttatásával az intézmény titkárságára **2009. október 9-ig.**

Az önéletrajzon telefonszámot/értesítési címet kérünk feltüntetni.

2085 Pilisvörösvár, Szabadság út 21. Bejárat a Major u. felől. Tel: 06-26-332-218.

Jogi segítség a munka világában
munkajog - díjazás - tanácsadói tevékenység

Országos jogsegély szolgálatunkban szakemberek nyújtanak segítséget munkavállalók, egyéni vállalkozók, kis- és középvállalkozások számára a munka világát érintő problémáik megoldásához. A tanácsadás teljesen díjmentes, előzetes bejelentkezés nem szükséges.

Az Önhez közeli ügyfélfogadási helyszínek és időpontok:

Pilisvörösvár, Fő út. 47. (Ipartestület) kedd 15.00 - 17.00
Szentendre, Bercsényi u. 3. csütörtök 15.00 - 17.00
Dorog, Otthon tér 1. csütörtök 14.00 - 16.00
Esztergom, Rudnai tér 3. páros hét, péntek: 9.00 - 13.00,
 prtí. hét, péntek: 15.00 - 19.00

Budapest:

II. Ürömi út 8. szerda 17.00 - 19.00
 V. Falk Miksa u. 28. II. em. 2/A. szerda és csüt. 14.00 - 16.00
 V. Kálmán Imre u. 20. szerda 13.00 - 17.00
 VI. Városligeti fasor 46-48. szerda és csüt. 15.00 - 17.00
 XI. Tétényi út 100/c. kedd 14.30-16.30
 VIII. Magdolna u. 5-7. csütörtök 17.00 - 19.00
 XIII. Kassák Lajos u. 69-71. hétfő 12.30 - 16.30
 XIV. Tökölly út 58-60. szerda 13.00 - 15.00
 XIV. Álmós vezér útja 58. szerda 15.00 - 17.00

További információkhoz a **www.jogpont.hu** és a **06 1 321-6673** telefonszámon juthat.

A projekt az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
ÜNYT információ: 06 40 038 038
nftu@nftu.hu • www.nftu.hu

Új Magyarország
FEJLESZTÉSI TERV

Fanny Fashion

2009
DIVATBEMUTATÓ

Időpont:

2009. október 4. vasárnap
18 órai kezdettel

Helyszín:

Művészetek Háza színházterme
2085 Pilisvörösvár, Szabadság út 21.
(Bejárat a Major u. felől)

Vendég:

Pilisi Kolibri
Sport-Tánc Egyesület

MINDEN KEDVES ÉRDEKLŐDŐT SZERETETTEL VÁRUNK!

P & T
T:26-330-756
autószervez

Pilisvörösvár, Dugonics utca 15
Nyitvatartás: H-P 8.30-16.30

- benzines és dízel zöldkártya
- futómű, motor, elektromos hibák javítása
- eltárolt hibakódok olvasása, törlése
- időszakos szervizelések, gk. vizsgáztatása
- korszerű műszerek, színvonalas kiszolgálás
- olajszervez a kijelző visszaállításával

Mobil 1

GUTMANN
MESSTECHNIK

Megérkezett az Enquist cipő!

Az ENQUIST a SOFTY cipő továbbfejlesztett gyártástechnológiájára épülő termékcsalád. Instabil talpszerkezet, flexibilis bokamegtámasztás és a gördülő talp különböző méretben kapható.

Az Enquist cipő használatával megelőzhető, ill. kezelhető problémák:

- lúdtalp, elöláb problémák, bűtyök, kalapácsujj, sarok problémák, Achilles-ín panaszok
- ízületi problémák (boka, térd, csípő), gerincproblémák
- izomgyengeség panaszok, helytelen járásképek, sántítások
- vénás problémák, visszerek, elhízás

Számláinkat az Egészségpénztárak elfogadják!

Gyógyászati és Egészség Bolt
Solyvár, Terstyánszky u. 2.
H-P: 11.00-18.00, Sz: 8.00-12.00
Tel: 0670 3399 322
www.kristofy.hu

Built on Softy System™
enquist.

EXKLUZÍV FAPADLÓK

Parketták

Furnérozott szegélylécek

Melegburkolati segédanyagok

Ápoló- és tisztítószer

SZAUER®
PARKETT

www.szauer-parkett.hu

(06 26) 530 418

SZAUER MAGYARORSZÁG KFT.

Innovatív megoldások a **Szauer-parkett**-től

5G-Click

A legkorszerűbb rögzítési rendszer

Gyors és könnyű parkettafektetés,
magas fokú precizitás-mellett.

HydroProTec

Különleges víztaszító felület

A lamellák élén lakkozás előtti
olaj-viasz emulziós kezeléssel.

SCL-plus

Speciálisan növelt karc- és kopásállóság

Kerámia szemcsék alkalmazásával a keménység
és rugalmasság ideális kombinációjával.

NatureProTec

Természetes mélyvédelem

Az UV-olajozással a szennyeződések
beszívódásának megállításával.

AkusTec

Integrált hangtompítás

Nagy lépésszaj csillapítású,
gyárilag kasírozott alsó réteggel.

Uf. heating

Alkalmazhatóság padlófűtés mellett

Többretegű, alak- és mérettartó
felépítéssel.

**nálunk mindig jó
kezekben van
a megtakarításod!**

**K&H tőke- és
hozamvédett alapok**

- a megtakarítások szakértőjétől
- több száz tanácsadó segít az okos döntésben

**WWW.
enbefektetes.
hu**

Pilisvörösvár, Fő út 30.
telefon: (06 26) 530 760

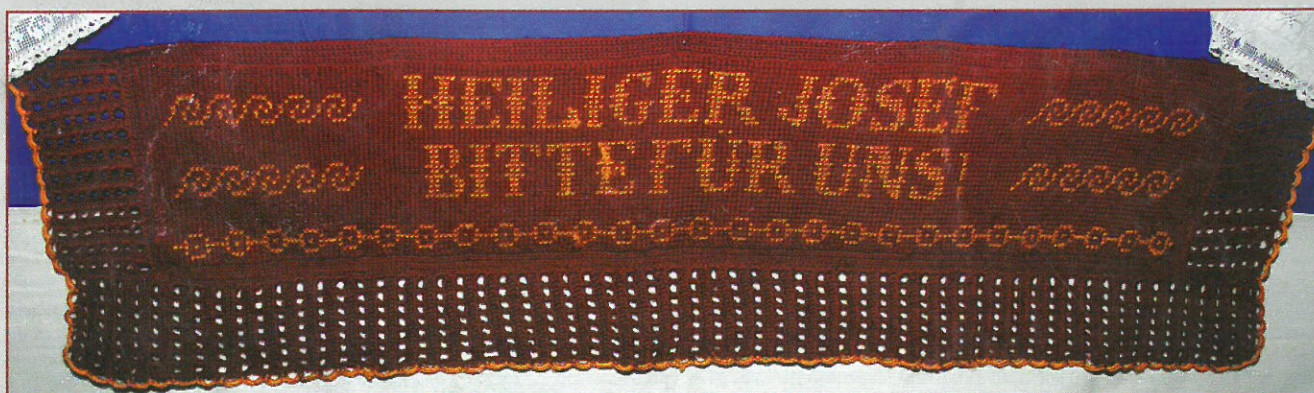
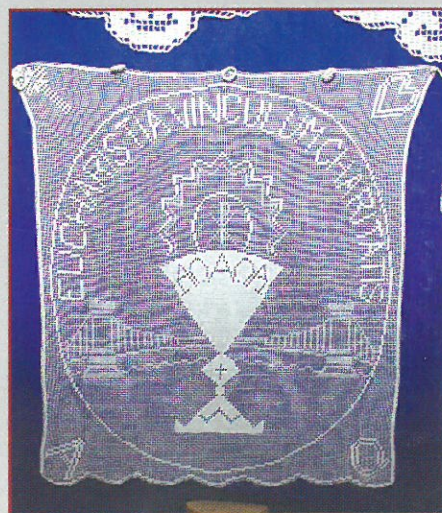
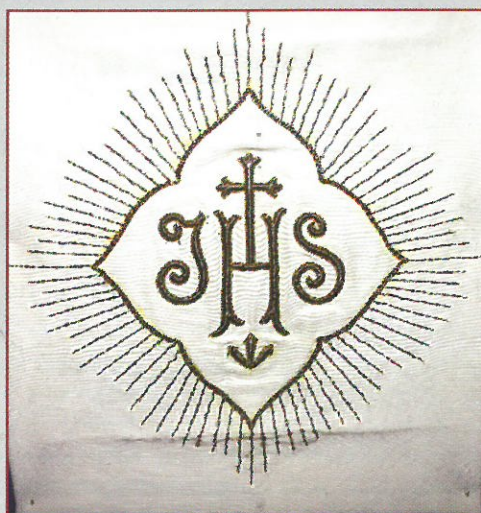
→ K&H TeleCenter (06 1/20/30/70) 335 3355 → www.kh.hu → bank@kh.hu
→ gyors ügyek sávja → hiteltanácsadás → befektetéstervezés → biztosítások

Jelen hirdetés nem minősül ajánlattételnek vagy befektetési tanácsadásnak. Az alapok részletes leírását, így befektetési politikáját a Tájékoztató és Kezelési szabályzat tartalmazza, melyek elérhetők a K&H Bank fiókjaiban, mint forgalmazási helyeken, a www.khalapok.hu, valamint a www.kh.hu internetes oldalakon. Leendő befektetőként alaposan vizsgálja meg az ezen dokumentumokban szereplő adatokat, különösen az esetleges kockázatokat. A befektetési jegyek forgalmazási költségeiről tájékozódjon a forgalmazási helyeken található hirdetményekből és a forgalmazó www.kh.hu internetes oldalán. A K&H tőke- és hozamvédett alapok származtatott eszközökbe fektető alapok, ezért a szokásostól eltérő kockázati szintűek. A tőke megővására és a hozamra vonatkozó ígéret csak a teljes futamidőre történő befektetés esetén érvényes, azt kizárólag az alap pénzügyi eszközei és befektetési politikája biztosítja, kifizetésére harmadik személy garanciát nem vállal. Az alapokat a K&H Alapkezelő kezeli, amely a PSZÁF III./100.058/2002 számú engedélye alapján gyakorolja tevékenységét.

a KBC csoport tagja

Nagymamánk öröksége

Felvételeink a „Nagymamánk öröksége” című kiállításon készültek a Városi Könyvtárban.
A kiállítási tárgyakat a Tájház gyűjteményéből válogatta Gromon Mici néni.
(Fotók: F. A.)